

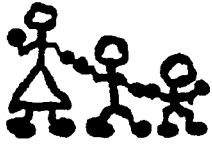

**The
Incredible
Years®**

The Incredible Years® Teachers and Children Series
Teacher Classroom Management Program

Appendix and Handouts - Finnish

Copyright 1995, revised 2006, 2008, 2011, 2016, 2022
by Carolyn Webster-Stratton, Ph.D.
*** ALL RIGHTS RESERVED ***

Ihmeelliset vuodet - TCM ryhmänohjaaja Vertais- ja itsearviointilomake

Ohjaajan nimi: _____

Pyydä ryhmänohjaajapariasi kommentoimaan ryhmänohjaustaitojasi yhden työpajakerran ajalta käyttämällä tätä lomaketta. Käytä tätä lomaketta myös työpajakerran itsearviointiin. Keskustelkaa tämän jälkeen yhdessä ryhmänohjaajapari kanssa näistä arvioinneista ja asettakaa tavoitteet seuraavalle työpajakerralle. Omien ryhmänohjaustaitojen videoiminen on hyödyllinen oppimiskokemus ja osa jatkuvaa oppimisprosessia ohjelman toteuttamiseksi korkealla fideliteetillä.

<i>I. Ohjaajan ryhmäprosessitaidot</i>	<i>Kommentit</i>
Luo hyvät suhteet jokaiseen työpajaan osallistuvaan	
Kannustaa jokaista osallistumaan	
Esittää avoimia kysymyksiä keskustelun edistämiseksi	
Vahvistaa opettajien ideoita ja edistää heidän omaa oppimistaan	
Kannustaa opettajia ongelmanratkaisuun aina, kun mahdollista	
Edistää ajatusta siitä, että opettaja oppii muiden kokemuksista	
Auttaa opettajia oppimaan, miten tukea ja vahvistaa toisiaan	
Pitää jokaista työpajaan osallistuvaa yhtä tärkeänä ja arvokkaana	
Tunnistaa kunkin opettajan vahvuudet	
Luo turvallisuuden tunteen työpajaan osallistuvien kesken	
Luo ilmapiirin, jossa opettajat kokevat olevansa päätöksentekijöitä ja keskustelu sekä ajatustenvaihto ovat ensiarvoisen tärkeitä	

II. Ohjaajan ryhmänohjaustaidot	Kommentit
Luo ryhmälle perussäännöt	
Aloittaa ja lopettaa työpajakerran ajallaan	
Käy läpi työpajakerran ohjelman	
Korostaa välitehtävien ja harjoittelun merkitystä	
Käy läpi edellisen kerran välitehtävät	
Tiivistää ja toistaa tärkeitä asioita	
Kiinnittää ryhmän huomion esitettyihin ydinasioihin	
Luo riittävän rakenteen edistämään ryhmäprosessia	
Estää osallistujia eksymästä pois aiheesta	
Tietää, milloin olla joustava ja sallia aiheesta poikkeamisen toiseen tärkeään asiaan ja kuinka liittää sen työpajan sisältöön	
Ennakoi mahdollisia vaikeuksia	
Ennustaa käyttäytymistä ja tunteita	
Rohkaisee toimintatapojen yleistämistä eri yhteyksiin ja tilanteisiin	
Kannustaa opettajia työskentelemään ennemmin pitkän aikavälin tavoitteiden eteen kuin pikaratkaisujen	
Auttaa ryhmää keskittymään myönteiseen	
Tasapainottaa ryhmän keskustelua affektiivisilla ja kognitiivisilla alueilla	
Ennustaa uusiutumista	
Käy läpi monisteet ja seuraavat välitehtävät	
Arvioi työpajakerran	

III. Ohjaajan taidot luoda vuorovaikutussuhteita	Kommentit
Käyttää huumoria ja edistää optimismia	
Normalisoi ongelmia tarvittaessa	
Vahvistaa ja tukee opettajien tunteita (reflektiiviset ilmaisut)	
Jakaa henkilökohtaisia kokemuksia tarvittaessa	
Edistää parityöskentelyä tai yhdessä tekemisen mallia (vastakohtana 'asiantuntija' -mallille)	
Edistää selviytymismallia eikä mestariksi oppimisen mallia	
Uudelleenmuotoilee kokemuksia lapsen näkökulmasta ja muuttaa opettajien negatiivisia attribuutioita	
Strategisesti on eri mieltä, haastaa ja opettaa opettajia tarpeen mukaan	
Tunnistaa vastustuksen ja keskustelee siitä	
Säilyttää ryhmän johtajuuden	
Puolustaa opettajia	
IV. Ohjaajan tietämys	Kommentit
Hallitsee työpajakerralla käsiteltävät asiasisällöt	
Perustelee käsiteltävät periaatteet selkeästi ja vakuuttavasti	
Valmistelee etukäteen työpajakerran materiaalit ja on 'valmiina' ryhmää varten	
Nivoo opettajien ideat ja ongelmat keskeisiin asiasisältöihin ja lapsenkehitykseen liittyviin periaatteisiin	
Käyttää sopivia vertauksia ja kielikuvia selittäessään teorioita ja käsitteitä	

<i>V. Ohjauskeinot</i>	<i>Kommentit</i>
Käyttää videoesimerkkejä tehokkaasti ja strategisesti käynnistämään ryhmäkeskustelun	
Käyttää rooliharjoituksia ja harjoitteita vahvistamaan oppimista	
Käy läpi välitehtävät ja antaa palautetta	
Mallintaa itse tai antaa muiden ryhmäläisten näyttää mallia tarvittaessa	

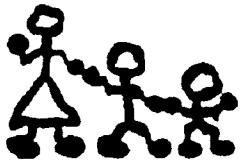
<i>VI. Opettajien reaktiot ja palautteet</i>	<i>Kommentit</i>
Opettajat näyttävät osallistuvan mielellään ja sitouneesti työpajakertaan	
Opettajat tekevät välitehtävät, esittävät kysymyksiä ja osallistuvat aktiivisesti	
Opettajien antamat palautteet työpajakerroista ovat myönteisiä	

Yhteenveto kommentteista:

Hakija on täyttänyt sertifiointin videovaatimukset. ____ Kyllä ____ Ei

Arvioijan nimi _____

Päiväys _____

*Ihmeelliset vuodet TCM
Opettajien työpajan arviointi*

**The
Incredible
Years**

Nimi _____ Työpajakerta _____ Päivämäärä _____

Mielestäni tämän kerran sisältö oli:

ei hyödyllinen

neutraali

hyödyllinen

erittäin hyödyllinen

Mielestäni videoesimerkit olivat:

ei hyödyllisiä

neutraaleja

hyödyllisiä

erittäin hyödyllisiä

Mielestäni ryhmänohjaajien toiminta oli:

ei hyödyllistä

neutraalia

hyödyllistä

erittäin hyödyllistä

Mielestäni ryhmän keskustelut olivat:

ei hyödyllisiä

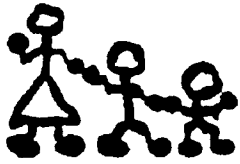
neutraaleja

hyödyllisiä

erittäin hyödyllisiä

Lisäkommentteja:

(jatka toiselle puolelle)

Ihmeelliset vuodet

Opettajien työpajan tyytyväisyyskysely

The
**Incredible
Years**

(Täytetään työpajakoulutuksen päätteeksi)

Osallistujan nimi _____ Päivämäärä _____

Tämä kysely on osa työpajakoulutuksen arviointia. On tärkeää, että vastaat siihen mahdollisimman rehellisesti. Saamamme palaute auttaa meitä arvioimaan ja kehittämään edelleen tarjoamaamme ohjelmaa. Arvostamme suuresti yhteistyötäsi. Kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti.

A. Ohjelma yleisesti

Ympyröi vaihtoehto, joka vastaa tunnettasi tällä hetkellä.

1. Valitun lapsen, jolle tein käyttäytymissuunnitelman, käytös on:

merkittävästi huonontunut	huonontunut	jokseenkin huonontunut	pysynyt samana	jokseenkin parantunut	parantunut	merkittävästi parantunut
------------------------------	-------------	---------------------------	-------------------	--------------------------	------------	-----------------------------

2. Muiden lasten ongelmat, joita olen/olemme yrittäneet muuttaa käyttämällä työpajassa esiteltyjä menetelmiä, ovat:

merkittävästi pahentuneet	pahentuneet	jokseenkin pahentuneet	pysyneet samana	jokseenkin parantuneet	parantuneet	merkittävästi parantuneet
------------------------------	-------------	---------------------------	--------------------	---------------------------	-------------	------------------------------

3. Olen nykyisen lapsiryhmäni edistymiseen:

erittäin tyytymätön	tyytymätön	jokseenkin tyytymätön	neutraali	jokseenkin tyytyväinen	tyytyväinen	erittäin tyytyväinen
------------------------	------------	--------------------------	-----------	---------------------------	-------------	-------------------------

4. Odotukseni työpaja-annin tuomista hyvistä tuloksista ovat:

erittäin pessimistiset	pessimistiset	jokseenkin pessimistiset	neutraalit	jokseenkin optimistiset	optimistiset	erittäin optimistiset
---------------------------	---------------	-----------------------------	------------	----------------------------	--------------	--------------------------

5. Mielestäni tässä työpajassa käytetty lähestymistapa lasten käytösongelmien muuttamiseksi on:

erittäin epäasian- mukainen	epäasian- mukainen	jokseenkin epäasian- mukainen	neutraali	jokseenkin asian- mukainen	asian- mukainen	erittäin asianmukainen
-----------------------------------	-----------------------	-------------------------------------	-----------	----------------------------------	--------------------	---------------------------

6. Suositteletko tätä työpajaa muille opettajille?

ehdottomasti en suosittelisi	en suosittelisi	en ehkä suosittelisi	neutraali	ehkä suosittelisin	suosittelisin	ehdottomasti suosittelisin
---------------------------------	-----------------	-------------------------	-----------	-----------------------	---------------	-------------------------------

7. Kuinka luottavainen olet siihen, että pystyt hallitsemaan nykyisiä käytösongelmia lapsiryhmässäsi?

erittäin epävarma	epävarma	jokseenkin epävarma	neutraali	jokseenkin luottavainen	luottavainen	erittäin luottavainen
----------------------	----------	------------------------	-----------	----------------------------	--------------	--------------------------

8. Kuinka luottavainen olet siihen, että pystyt tulevaisuudessa hallitsemaan käytösongelmia lapsiryhmässäsi?

erittäin epävarma	epävarma	jokseenkin epävarma	neutraali	jokseenkin luottavainen	luottavainen	erittäin luottavainen
-------------------	----------	---------------------	-----------	-------------------------	--------------	-----------------------

Hyödyllisyys

Tässä osiossa pyydämme sinua arvioimaan, kuinka hyödyllisiksi koit seuraavat työpajaryhmän työskentelytavat. Ympyröi mielipidettäsi parhaiten vastaava vaihtoehto.

1. Ryhmänohjaajan esittelemä tiedollinen osuus oli:

erittäin hyödytöntä	hyödytöntä	jokseenkin hyödytöntä	neutraalia	jokseenkin hyödyllistä	hyödyllistä	erittäin hyödyllistä
---------------------	------------	-----------------------	------------	------------------------	-------------	----------------------

2. Ohjaustaitojen käsittely videoiden avulla ja mallintaminen oli:

erittäin hyödytöntä	hyödytöntä	jokseenkin hyödytöntä	neutraalia	jokseenkin hyödyllistä	hyödyllistä	erittäin hyödyllistä
---------------------	------------	-----------------------	------------	------------------------	-------------	----------------------

3. Opettajien yhteistyön edistäminen ongelmanratkaisussa ja ideoiden jakamisessa oli:

erittäin hyödytöntä	hyödytöntä	jokseenkin hyödytöntä	neutraalia	jokseenkin hyödyllistä	hyödyllistä	erittäin hyödyllistä
---------------------	------------	-----------------------	------------	------------------------	-------------	----------------------

4. Taitojen harjoittelu pienryhmissä työpajakerroilla oli:

erittäin hyödytöntä	hyödytöntä	jokseenkin hyödytöntä	neutraalia	jokseenkin hyödyllistä	hyödyllistä	erittäin hyödyllistä
---------------------	------------	-----------------------	------------	------------------------	-------------	----------------------

5. Pienryhmätyöskentely käyttäytymissuunnitelmien parissa oli:

erittäin hyödytöntä	hyödytöntä	jokseenkin hyödytöntä	neutraalia	jokseenkin hyödyllistä	hyödyllistä	erittäin hyödyllistä
---------------------	------------	-----------------------	------------	------------------------	-------------	----------------------

6. Toisten opettajien tuki oli:

erittäin hyödytöntä	hyödytöntä	jokseenkin hyödytöntä	neutraalia	jokseenkin hyödyllistä	hyödyllistä	erittäin hyödyllistä
---------------------	------------	-----------------------	------------	------------------------	-------------	----------------------

7. Ehdotetut välitehtävät olivat:

erittäin hyödyttömiä	hyödyttömiä	jokseenkin hyödyttömiä	neutraaleja	jokseenkin hyödyllisiä	hyödyllisiä	erittäin hyödyllisiä
----------------------	-------------	------------------------	-------------	------------------------	-------------	----------------------

8. Ihmeelliset vuodet opettajien kirja oli:

erittäin hyödytön	hyödytön	jokseenkin hyödytön	neutraali	jokseenkin hyödyllinen	hyödyllinen	erittäin hyödyllinen
-------------------	----------	---------------------	-----------	------------------------	-------------	----------------------

B. Erityiset ohjaamisen tekniikat

Hyödyllisyys

Tässä osiossa pyydämme sinua arvioimaan, kuinka hyödyllisiksi koit alla olevat tekniikat lasten ohjaamisessa. Ympyröi vaihtoehto, joka mielestäsi parhaiten kuvaa tekniikan hyödyllisyyttä.

1. Lapsilähtöinen leikki / erityinen kahdenkeskinen aika

erittäin hyödytön	hyödytön	jokseenkin hyödytön	neutraali	jokseenkin hyödyllinen	hyödyllinen	erittäin hyödyllinen
----------------------	----------	------------------------	-----------	---------------------------	-------------	-------------------------

2. Akateemisten taitojen ja sinnikkyuden valmentaminen

erittäin hyödytöntä	hyödytöntä	jokseenkin hyödytöntä	neutraalia	jokseenkin hyödyllistä	hyödyllistä	erittäin hyödyllistä
------------------------	------------	--------------------------	------------	---------------------------	-------------	-------------------------

3. Sosiaalisten ja emotionaalisten taitojen valmentaminen

erittäin hyödytöntä	hyödytöntä	jokseenkin hyödytöntä	neutraalia	jokseenkin hyödyllistä	hyödyllistä	erittäin hyödyllistä
------------------------	------------	--------------------------	------------	---------------------------	-------------	-------------------------

4. Kehu / kannustaminen

erittäin hyödytön	hyödytön	jokseenkin hyödytön	neutraali	jokseenkin hyödyllinen	hyödyllinen	erittäin hyödyllinen
----------------------	----------	------------------------	-----------	---------------------------	-------------	-------------------------

5. Kannustimet lasten motivoimiseksi

erittäin hyödyttämiä	hyödyttämiä	jokseenkin hyödyttämiä	neutraaleja	jokseenkin hyödyllisiä	hyödyllisiä	erittäin hyödyllisiä
-------------------------	-------------	---------------------------	-------------	---------------------------	-------------	-------------------------

6. Huomiotta jättäminen

erittäin hyödytön	hyödytön	jokseenkin hyödytön	neutraali	jokseenkin hyödyllinen	hyödyllinen	erittäin hyödyllinen
----------------------	----------	------------------------	-----------	---------------------------	-------------	-------------------------

7. Tehokkaat komennot / selkeä ja kunnioittava rajojen asettaminen

erittäin hyödyttämiä	hyödyttämiä	jokseenkin hyödyttämiä	neutraaleja	jokseenkin hyödyllisiä	hyödyllisiä	erittäin hyödyllisiä
-------------------------	-------------	---------------------------	-------------	---------------------------	-------------	-------------------------

8. Aikalisä / rauhoittumispaikka

erittäin hyödytön	hyödytön	jokseenkin hyödytön	neutraali	jokseenkin hyödyllinen	hyödyllinen	erittäin hyödyllinen
----------------------	----------	------------------------	-----------	---------------------------	-------------	-------------------------

9. Etuoikeuksien menettäminen, johdonmukaiset seuraamukset

erittäin hyödyttämiä	hyödyttämiä	jokseenkin hyödyttämiä	neutraaleja	jokseenkin hyödyllisiä	hyödyllisiä	erittäin hyödyllisiä
-------------------------	-------------	---------------------------	-------------	---------------------------	-------------	-------------------------

10. Uudelleenohjaus / harhautus / vaihtoehtojen antaminen

erittäin hyödyttämiä	hyödyttämiä	jokseenkin hyödyttämiä	neutraaleja	jokseenkin hyödyllisiä	hyödyllisiä	erittäin hyödyllisiä
-------------------------	-------------	---------------------------	-------------	---------------------------	-------------	-------------------------

11. Ongelmanratkaisun harjoittelu

erittäin hyödytöntä	hyödytöntä	jokseenkin hyödytöntä	neutraalia	jokseenkin hyödyllistä	hyödyllistä	erittäin hyödyllistä
------------------------	------------	--------------------------	------------	---------------------------	-------------	-------------------------

C. Työpajan ryhmänohjaajien arviointi

Tässä osiossa haluamme sinun ilmaisevan mielipiteesi ryhmänohjaajista. Ympyröi vaihtoehto, joka kuvaa tuntemuksiasi parhaiten.

Ryhmänohjaaja 1 (nimi) _____

1. Mielestäni ryhmänohjaajan ohjaus oli

erittäin huonoa	huonoa	keskitason alapuolella	keskitasoa	keskitason yläpuolella	erittäin hyvää	erinomaista
-----------------	--------	------------------------	------------	------------------------	----------------	-------------

2. Ohjaajan valmistautuminen oli

erittäin huonoa	huonoa	keskitason alapuolella	keskitasoa	keskitason yläpuolella	erittäin hyvää	erinomaista
-----------------	--------	------------------------	------------	------------------------	----------------	-------------

3. Ohjaajan kiinnostus ja huolenpito minua ja lapsiryhmääni kohtaan oli

erittäin huonoa	huonoa	keskitason alapuolella	keskitasoa	keskitason yläpuolella	erittäin hyvää	erinomaista
-----------------	--------	------------------------	------------	------------------------	----------------	-------------

4. Tällä hetkellä minusta tuntuu, että työpajan ohjaajan toiminta oli

erittäin hyödytöntä	hyödytöntä	jokseenkin hyödytöntä	neutraalia	jokseenkin hyödyllistä	hyödyllistä	erittäin hyödyllistä
---------------------	------------	-----------------------	------------	------------------------	-------------	----------------------

Jos ryhmässäsi oli kaksi ryhmänohjaajaa, täytä myös seuraavat kohdat. (Siirry suoraan osioon D, jos ryhmässäsi oli vain yksi ryhmänohjaaja.)

Ryhmänohjaaja 2 (nimi) _____

1. Mielestäni ryhmänohjaajan ohjaus oli

erittäin huonoa	huonoa	keskitason alapuolella	keskitasoa	keskitason yläpuolella	erittäin hyvää	erinomaista
-----------------	--------	------------------------	------------	------------------------	----------------	-------------

2. Ohjaajan valmistautuminen oli

erittäin huonoa	huonoa	keskitason alapuolella	keskitasoa	keskitason yläpuolella	erittäin hyvää	erinomaista
-----------------	--------	------------------------	------------	------------------------	----------------	-------------

3. Ohjaajan kiinnostus ja huolenpito minua ja lapsiryhmääni kohtaan oli

erittäin huonoa	huonoa	keskitason alapuolella	keskitasoa	keskitason yläpuolella	erittäin hyvää	erinomaista
-----------------	--------	------------------------	------------	------------------------	----------------	-------------

4. Tällä hetkellä minusta tuntuu, että työpajan ohjaajan toiminta oli

erittäin hyödytöntä	hyödytöntä	jokseenkin hyödytöntä	neutraalia	jokseenkin hyödyllistä	hyödyllistä	erittäin hyödyllistä
---------------------	------------	-----------------------	------------	------------------------	-------------	----------------------

D. Ohjelman kokonaisarviointi

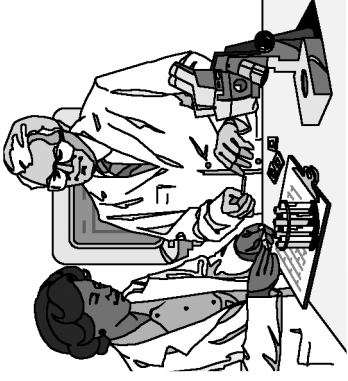
1. Mistä ohjelman osasta oli sinulle eniten hyötyä?

2. Mistä pidit eniten tässä ohjelmassa?

3. Mistä pidit vähiten tässä ohjelmassa?

4. Miten ohjelmaa voisi parantaa niin, että siitä olisi enemmän hyötyä sinulle?

Opettajat tutkijoina

Lapsen haasteet

Lapsen vahvuudet

Tavoitteet

Strategiat	Hyödyt	Esteet (ajatukset, tunteet, oma ja muiden käyttäytyminen)

Käynnissä olevat suunnitelmat

Opettajat tutkijoina

Lapsen haasteet

Lapsen vahvuudet

Tavoitteet

Kuinka ihmeellinen olenkaan!

Lapsen nimi ja ikä: _____

Aikuiset, jotka tukevat minun kasvua ja oppimistani:

Temperamenttini (esim. aktiivisuustaso, sopeutumiskyky, fyysinen herkkyys, intensiivisyys, häiriötekijät, sinnikkyys, ennustettavuus, hiljainen, ahdistunut, vihainen):

Minun sosiaalinen, kielellinen ja akateeminen tasoni (esim. yksin leikkiminen, ahdistunut tai sulkeutunut, haluaa aloittaa leikin toisten kanssa, muttei tiedä miten, sosiaalinen vuorovaikutus on sopimatonta, vain muutamia sanoja, paljon kieltä, sopimatonta puhetta, rajalliset tai vahvat akateemiset taidot kuten lukemisen tai matematiikan taso):

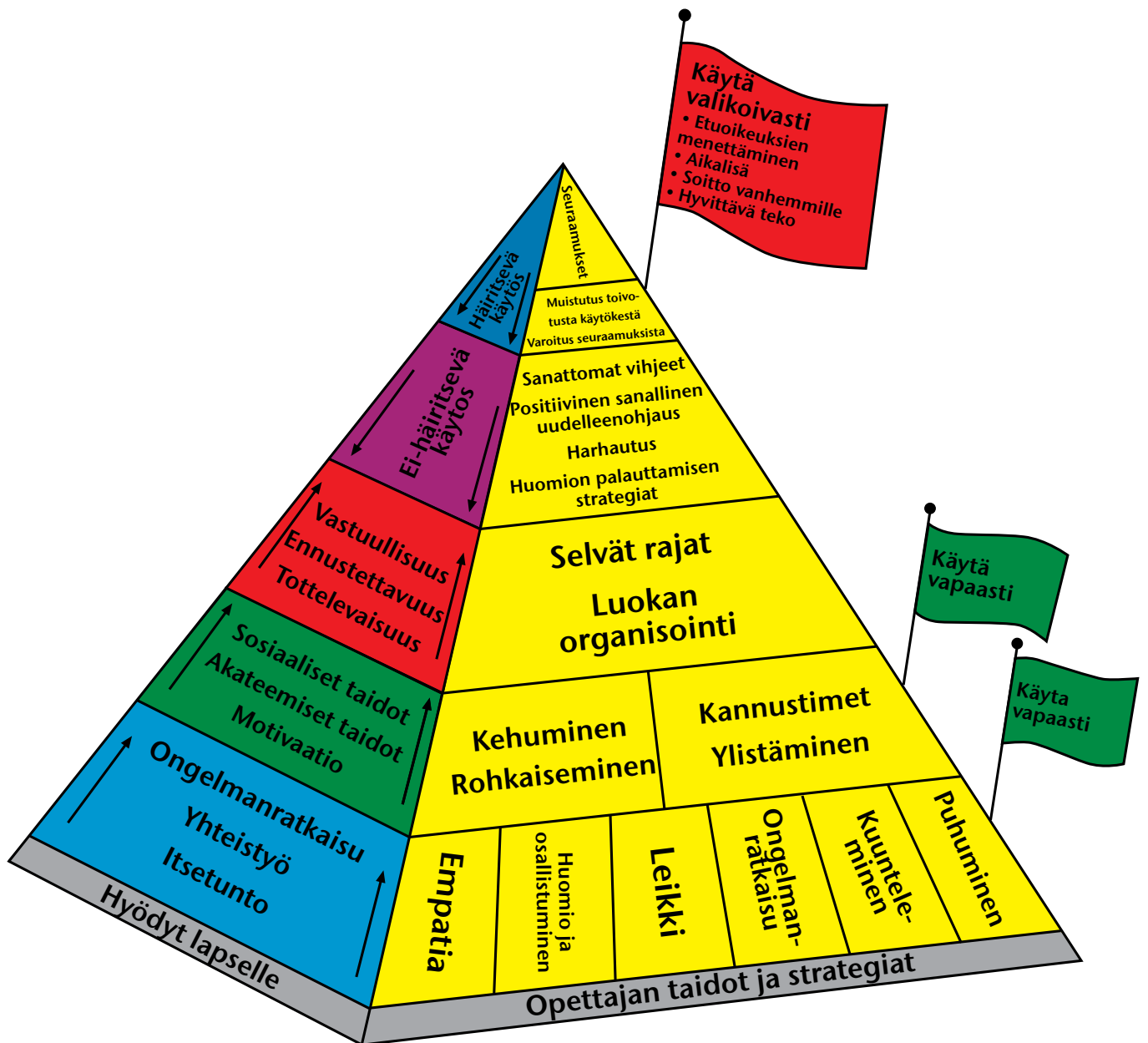
Lempipuuhani/ asiat, joissa olen hyvä (esim. lukeminen, jalkapallo, pelaaminen, musiikki, kokkaaminen, rakentelu, piirtäminen, näytteleminen, tiedeprojektit):

Sosiaaliset, emotionaaliset, kielelliset, akateemiset ja sinnikkyystaidot, joita opettelen (esim. toisten auttaminen, rauhoittumisen keinot, kohteliaasti puhuminen, vuorottelu, kuunteleminen):

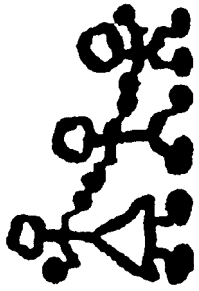
Opettajani tavoitteet minun suhteen (esim. auttaa lasta noudattamaan ohjeita, ystävytyminen, parantaa lapsen akateemista menestystä, vähentää omaa suuttumusta ja stressiä):

Kuinka ihmeellinen olenkaan!

'Kuinka ihmeellinen olenkaan' lomaketta käytetään auttamaan Ihmeelliset vuodet TCM menetelmä-koulutuksiin osallistuvia opettajia jakamaan tietoa lasten kehityksellisestä tasosta, sisältäen kielellisen, sosiaalisen, emotionaalisen ja leikkitaitojen tason, akateemiset taidot sekä mistä lapsi pitää ja ei pidä. Lisäksi opettajat jakavat kokemuksiaan toisilleen kohdelasten perheille antamastaan tuesta ja heille kohdennetuista erityisistä tavoitteista. Tämä lomake täytetään ensimmäisellä TCM menetelmä-koulutuskerralla (kasvokkain ja etäryhmissä) ja sen avulla ryhmänohjaajat sekä muut opettajat oppivat toistensa lapsista. Ensimmäisen koulutuspäivän aikana opettajat jakavat toistensa kanssa omat sen hetkiset tavoitteensa. Seuraavilla koulutuserroilla opettajat lisäävät yksityiskohtia lasten erityisistä kehityksellisistä tarpeista ja tekevät muistiinpanoja uusista ideoista, joita heille syntyy rakentaessaan suhdetta ryhmänsä lapsiin, toteuttaessaan lapsilähtöisiä sosiaalisia, emotionaalisia ja akateemisia valmennusmetodeja ja kehittäessään keinoja, joiden avulla he voivat auttaa ja tukea lapsia heidän tavoitteissaan. Tähän lomakkeeseen ryhmänohjaajat viittaavat myös räätälöidessään rooliharjoituksia jokaiselle lapselle kehityksellisesti, akateemisesti ja kielelliselle tasolle soveltuvaksi. Kasvokkain toteutettavissa koulutuksissa suositellaan, että jokaisen opettajan lomake kopioidaan isolle fläppipaperille ja laitetaan seinälle, jotta siihen voidaan helposti viitata jokaisella koulutuskerralla ja käyttäytymissuunnitelmatyöskentelyssä. Etäkoulutuksissa sähköisesti täytettävä lomake voidaan jakaa toisille ja hyödyntää sitä käyttäytymissuunnitelmia yhdessä kehitettäessä. Sähköisesti täytettävä lomake löytyy <https://incredibleyears.com/resources/gl/teacher-program/>

Opettajan pyramidi®

Todistus

osallistuja on hyväksytysti suorittanut

Ihmeelliset vuodet

Opettajan ryhmänhallinnan (TCM) menetelmäkoulutuksen

Ohjelman kehittäjä Carolyn Webster-Stratton, Ph.D.

todistuksen myöntäjä:

ohjaajan nimi

päiväys

osallistujan nimi

allekirjoitukset:

**The
Incredible
Years**

Monisteet

Positiivisen suhteen luominen lapsiin

HUOM: Nämä monisteet on kopioitu käyttöösi Incredible Years opettajien työpajakoulutusta varten. Monisteet ovat tekijänoikeuslailla suojattuja, niitä ei ole lupa muuttaa tai muokata millään tavalla (mukaan lukien käännöstyö) ilman Seattlessa sijaitsevan Incredible Years pääorganisaation lupaa. Kysy lisää incredibleyears@incredibleyears.com.

Nämä monisteet on saatavilla myös:

www.incredibleyears.com/resources/gl/teacher-program/
(Group Leader Resources osiosta)

©The
Incredible
Years[®]

Copyright 1995, revised 2006, 2008, 2011, 2016, 2019
by Carolyn Webster-Stratton, Ph.D.

*** ALL RIGHTS RESERVED ***

Positiivisen suhteen luominen lapsiin

Ehdotuksia kuukauden tehtäviksi

TEE:

- Tee käyttäytymissuunnitelma lapsen negatiivisen maineen muuttamiseksi myönteisemmäksi omassa ryhmässäsi ja vahvistaaksesi suhdettasi häneen.
- Valitse joitakin strategioita edistääksesi positiivista suhdetta lapsiin.
- Aseta tavoitteita vuorovaikutussuhteidesi rakentamiseksi ryhmäsi lasten vanhempien kanssa.
- Pohdi mahdollisuuksia edistää lasten vastuuntuntoisuutta ryhmässä.

Lue:

Kappale yksi, kaksi ja neljätoista, Yhteistyö vanhempien kanssa, kirjasta ”Kuinka edistää lasten sosiaalisia ja emotionaalisia taitoja”.

Lasten mielenkiinnon- kohteiden kartoitus

Hyvät vanhemmat,

Tervetuloa päiväkotiin/kouluun! On hienoa, että saan oppia tuntemaan lapsenne ja tehdä kanssanne yhteistyötä lapsenne kasvun ja kehityksen tukemiseksi tulevan vuoden aikana. Jotta saisin 'hyvän startin', kun alan tutustua lapseenne ja luoda häneen hyvää vuorovaikutussuhdetta, pyydän vastaamaan alla oleviin kysymyksiin ja palauttamaan lomakkeen minulle mahdollisimman pian. Kun tiedän, mitä harrastuksia ja kiinnostuksen kohteita lapsellanne on, se auttaa minua suunnittelemaan toimintaamme mielenkiintoiseksi ja mielekkääksi lapsellenne. Kun tiedän, mitkä asiat olette kokeneet lapsellenne haastaviksi, voin rohkaista ja kannustaa häntä tutkimaan uusia asioita ja paikkoja, joita hän ehkä saattaisi muuten vältellä. Kiitos avustanne. Vanhemmat ovat tärkeimpiä henkilöitä lapsen elämässä ja yhteistyömme hyödyttää lastanne. Tiedän, että hyvä yhteistyö kodin kanssa auttaa jokaista lasta saavuttamaan onnistumisen elämyksiä tulevan vuoden aikana.

Lapsen nimi:

Lapseni vahvuudet: (tiedolliset tai sosiaaliset)

Lapseni haasteet: (tiedolliset tai sosiaaliset)

Mitä toivoisin lapseni oppivan tänä vuonna:

Lapseni kiinnostuksen kohteita ovat: (esim. suosikkilehdet, lelut, pelit, ulkoleikit, mielikuvitusleikit, askartelut, tietokonepelit, urheilu)

Asiat, joita lapseni kokee erityisen palkitsevina: (esim. erityiset etuudet, johtajaroolit, herkkuruoka, tarrat, elokuvat, kortit.)

Muuta erityistä tietoa lapsestamme:

(esim. lemmikit, sisarukset, harrastukset, isovanhemmat tai muut henkilöt, jotka osallistuvat kiinteästi lapsemme elämään)

Mukavaa vuotta odottaen!

Muistiinpanot

Positiivisen suhteen luominen lapsiin

Näytä lapsille, että välität heistä:

- Tervehtimällä heitä henkilökohtaisesti joka päivä, kun he saapuvat
- Kysymällä heidän tunteistaan, esim. keskustelupäiväkirjan avulla
- Kysymällä heidän elämästään, esim. "Kuuntelukarhun" avulla
- Kuuntelemalla heitä
- Syömällä yhdessä heidän kanssaan
- Huomioimalla heidän syntymäpäivänsä
- Lähettämällä positiivisia viestejä kotiin, esim. "iloisia viestejä"
- Ottamalla selvää heidän kiinnostuksen kohteistaan, esim. kyselykirjeen kautta
- Tekemällä kotivierailuja
- Jakamalla jotakin henkilökohtaista itsestäsi
- Viettämällä aikaa heidän kanssaan leikkien tai pelaten välitunnilla ja vapaan leikin aikana
- Luomalla positiivinen suhde jokaiseen lapseen huolimatta hänen akateemisista tai sosiaalisista kyvyistään
- Tutustumalla lasten vanhempiin esim. vanhempien tapaamisten ja muiden aktiviteettien avulla
- Viestimällä säännöllisesti vanhemmille lasten onnistumisista ja saavutuksista

Näytä lapsille, että uskot heihin:

- Tunnistamalla negatiivisen sisäisen puheen
- Edistämällä myönteistä sisäistä puhetta
- Kertomalla, että uskot heidän onnistuvan
- Tekemällä "Minä osaan" -purkkeja ja laittamalla niihin lappuja, joihin lapset ovat kirjoittaneet oppimiaan taitoja, esim. matematiikasta, tavaamisesta, muiden kanssa jakamisesta, auttamisesta. On myös hyödyllistä, että vanhemmille kerrotaan lapsen edistymisestä.
- Antamalla kehuviestejä lapsille heidän yrittämisestään ja saavutuksistaan
- Auttamalla jokaista lasta arvostamaan toisten erityisiä kykyjä ja tarpeita
- Seuraamalla heitä, kuuntelemalla heidän ideoitaan ja olemalla joskus arvostava yleisö

Näytä lapsille, että luostat heihin:

- Ottamalla heidät mukaan auttamaan jokapäiväisissä tehtävissä ja antamalla vastuuta
- Tarjoamalla vaihtoehtoisia aktiviteetteja
- Rohkaisemalla lasten yhteistyötä
- Rohkaisemalla toisten auttamista
- Jakamalla ajatuksiasi ja tunteitasi heidän kanssaan

Kiusaamisen ehkäisy koulussa

Carolyn Webster-Stratton, Ph.D.

Kalle, 8 vuotta, on hyperaktiivinen, impulsiivinen ja tarkkaamaton. Hän ei pysy oppitunnin aikana hetkeäkään paikoillaan, hän keikuttaa tuoliaan, heiluttaa jalkojaan ja käsiään jatkuvasti. Hän mutisee usein itsekseen yrittäessään keskittyä opettajan ohjeisiin. Opettaja kokee jatkuvan heilumisen häiritsevänä ja suhtautuu kriittisesti, kun Kalle ei onnistu noudattamaan ohjeita. Kallea hännätään ja hänelle ilkutaan usein hänen ”oudon” käytöksensä takia. Harvat luokkatoverit haluavat leikkiä Kallen kanssa. Välitunnilla hän jää syrjään leikeistä eikä pääse mukaan yhteisiin peleihin. Pieni joukko vanhempia poikia keksi tehdä leikin Kallen hännämisestä, nimittelemisestä ja tönimisestä. Kerran vanhemmat pojat hyökkäsivät Kallen kimppuun kotimatalla koulusta, sitoivat hänet narulla ja kutsuivat häntä ”lemmikkiapinaksi”. Kallesta on viime aikoina tullut koulussa verbaalisesti hyökkäävä nuorempia lapsia kohtaan.

Mari tulee usein kouluun haisten ulosteelta, sillä hänelle käy vahinkoja edelleen, vaikka hän on jo seitsemän vuotias. Tämä hävettää Maria ja häntä pelottaa, että vahinko voi sattua myös koulussa. Toiset lapset pilkkaavat häntä välitunnilla ja ruokailussa. He haukkuvat häntä vauvaksi ja tyhmäksi. Maria ei ole koskaan kutsuttu yhteisleikkeihin luokan muiden tyttöjen kanssa, eikä häntä koskaan kutsuta luokkakavereiden syntymäpäiväjuhliin. Hän päätyy usein yksin leikkikentän nurkkaan. Konfliktitilanteissa hän itkee helposti ja sulkeutuu.

6-vuotiaan Roopen opettaja lähettää hänet rehtorin kansliaan lähes päivittäin sopimattoman kielenkäytön ja kurittoman käytöksen takia, sillä molemmat häiritsevät työskentelyä luokassa. Välitunneilla hän usein aloittaa tappeluita toisten lasten kanssa. Hänellä vaikuttaa silti olevan pieni ydinjoukko muita lapsia, jotka seuraavat häntä ympäriinsä, joita hänen itsevarmuutensa houkuttaa ja jotka innostuvat hänen uhmakkuudestaan ja uskalista kielenkäytöstään. Roope on lähetetty monta kertaa koulusta kotiin aggressiivisen käytöksen takia; joka kerta hänen isänsä kurittaa häntä väkivaltaisesti huonosta käytöksestä. Roopen isä on alkoholisti, joka on humalassa ollut usein verbaalisesti ja fyysisesti väkivaltainen Roopen äitiä kohtaan. Tätä on myös tapahtunut Roopen nähden. Roopen äiti on usein masentunut ja sulkeutunut. Kenties tämän seurauksena häntä ei vaikuta kiinnostavan Roopen läksyt ja käytös, ja hän on harvoin yhteydessä Roopen opettajaan. Roopen opettaja on turhautunut Roopen käytökseen ja suhtautuu kriittisesti hänen vanhempiansa ilmeiseen piittaamattomuuteen.

Mitä kiusaaminen on ja miksi sitä tapahtuu?

Kiusaaminen tai kaltionkohtelu on sitä, että yksi tai useampi henkilö altistaa toisen henkilön toistuvasti ja jatkuvasti negatiivisille teoilleen. (Olweus, 1993)

Kiusaaminen on lasten keskuudessa piilossa tapahtuvaa sosiaalista toimintaa, joka on fyysisen ja seksuaalisen hyväksikäytön tavoin, saanut jatkua asianosaisten salailun ja ammattilaisten laiminlyöntien takia. Suurin osa kiusaamisesta tapahtuu koulussa salassa koulun henkilökunnalta. Häpeän ja koston pelon takia kiusatut harvemmin kertovat kiusaamistilanteista. Kiusatut eivät välttämättä halua myöntää vanhemmilleen, että koulussa on vaikeaa, koska pelkäävät huolestuttavansa vanhempansa, erityisesti jos perheessä on paljon stressiä tai jos perhe on kokenut jonkinlaisen trauman.

Kiusaaminen määritellään siten, että valta-asemassa oleva hyökkää toistuvasti heikommissa asemassa olevaa henkilöä kohtaan fyysisesti tai verbaalisesti. Valtasuhde voi perustua fyysiseen voimaan, ikään, sosiaaliseen statukseen tai pelkkään ylivoimaan. Tässä määritelmässä kiusaaja ei ole sellainen lapsi, joka saattaa joskus lyödä tai nimitellä toista lasta mutta ei tee sitä samalle henkilölle toistuvasti ja jatkuvasti. Kiusaamista ei ole myöskään lapsen hyökkäys sellaista lasta kohtaan, joka on henkisesti ja fyysisesti suunnilleen yhtä vahva. Kiusaaminen voi olla avointa (suoraa, ilmeistä) tai peiteltyä (epäsuoraa, piilotettua). Epäsuora kiusaaminen on esimerkiksi huhujen levittämistä, sosiaalista syrjimistä ja

ystävyyssuhteiden kautta tapahtuvaa manipulointia. Tällainen ongelma voi aiheuttaa pitkäaikaista vahinkoa sekä uhrille että kiusaajalle. Yllä kuvatuissa esimerkeissä lapset ovat koulukiusaamisen uhreja – Kalleen kohdistuu ilmiselvää fyysistä kiusaamista, ja kaikkiin kohdistuu avointa verbaalista kiusaamista sekä kiusaamisen piilomuotoja, mukaan lukien sosiaalinen hylkääminen. Molemmat kiusaamistyytit voivat olla yhtä tuhoisia lasten hyvinvoinnille, vaikkakin eri tavoin, lisäksi ne kietoutuvat yhteen ja ilmenevät usein samoissa ihmissuhteissa.

Kyselytutkimuksissa on selvinnyt, että jopa 15 % kouluikäisistä lapsista eli yksi oppilas seitsemästä, kohtaa ajoittain kiusaajan/kiusatun ongelmia; 3 % lapsista tulee kiusatuksi kerran viikossa tai useammin (Olweus, 1993). Alakoulussa kiusaaminen, etenkin fyysinen kiusaaminen, on yleisempää kuin yläkoulussa. Pojat kokevat todennäköisemmin avointa kiusaamista ja tytöt epäsuoremman kiusaamisen muotoja. Tutkimustulosten perusteella vaikuttaa siltä, että pojat ovat tyttöjä todennäköisemmin joko kiusattuja tai kiusaajia (Olweus, 1993). Yleisin tilanne on, että kahden tai kolmen oppilaan ryhmä kiusaa toistuvasti yhtä henkilöä.

Tutkimusten perusteella (esim. Boulton & Smith, odottaa julkaisua; Farrington, odottaa julkaisua; Olweus, 1978; Perry, Kusel, & Perry, 1988) vaikuttaa siltä, että tietyt persoonallisuuspiirteet voivat lisätä riskiä lapsen kiusatuksi tulemiselle. Kiusaamisen uhrit ovat usein ahdistuneempia ja epävarmempia kuin ikätoverinsa. He ovat todennäköisemmin varovaisia, herkkiä ja hiljaisia; heillä voi olla huono itsetunto ja negatiivinen käsitys itsestään ja omasta tilanteestaan. Toisten oppilaiden hyökätessä he yleensä itkevät ja vetäytyvät mieluummin kuin antavat samalla mitalla. He saattavat kokea itsensä epäonnistuneiksi, koska eivät kykene hallitsemaan ongelmiaan; he voivat tuntea itsensä tyhmiksi ja ovat häpeissään ja saattavat jopa ajatella ansaitsevansa kiusaamisen. Joskus kiusattujen kertoessa kiusaamisesta aikuisille, heitä käsketään ”puolustamaan itseään”, mikä vahvistaa entisestään heidän syyllisyyden tunnetta ja minäkäsitystä sosiaalisesta kyvyttömyydestä. Vaikka kiusatuilla saattaa olla positiivinen asenne koulutyötä kohtaan, heillä on negatiivinen käsitys omista taidoistaan muodostaa ystävyyssuhteita. On tavallista, että kiusatulla ei ole hyvää ystävää luokassa. Kiusatuksi tulemiseen liittyviä piirteitä pojilla ovat keskimääräistä pienempi koko ja heikommat fyysiset voimat, vähäisempi fyysinen viehättävyys ja heikot vuorovaikutustaidot. On myös olemassa toisenlainen kiusattujen ryhmä, ns. ”provokatiiviset” kiusatut/uhrit. Näillä lapsilla on sekä ahdistuneisuutta että aggressiivisia käyttösalleja, ja he ovat toisinaan hyperaktiivisia ja impulsiivisia. Heidän aggressiivinen, häiritsevä käyttöksensä ”provosoi” toisia lapsia kiusaamiseen. On kuitenkin tärkeää tiedostaa, että tällainen kiusattu ei aiheuta kiusaamistaan eikä ole siitä mitenkään vastuussa, vaikkakin hänet voidaan tehdä tietoiseksi siitä, että kiusaaminen on mahdollisesti toisten reaktio hänen aggressioonsa.

Tyypillisillä kiusaajilla on vahva tarve dominoida muita ja hallita sosiaalista kanssakäymistä (Olweus, 1978; Pulkkinen & Tremblay, 1992). He ovat usein yhtä aggressiivisia aikuisia ja ikätovereitaan kohtaan. Kiusaajat voivat myös olla impulsiivisia. Tavanomaisia piirteitä ovat fyysinen voima ja itsevarma olemus sekä positiivinen minäkuva. Kiusaajilla on usein hyvin kehittyneet vuorovaikutustaidot, minkä vuoksi he pystyvät puhumaan itsensä ulos vaikeuksista. Piittaamattomuuden ja empatian puutteen takia he saattavat jopa ajatella, että uhrit ansaitsevat huonon kohtelunsa. Jos kiusaaja on kasvatettu kodissa, jonka ilmapiiri on pääosin negatiivinen, hänellä saattaa olla vihamielinen asenne ympäristöään kohtaan, mukaan lukien koulu ja auktoriteetit. Kiusaaminen saattaa olla vain yksi yleinen ilmenemismuoto antisosiaaliselle käytökselle. Lisäksi kiusaaminen alakouluiässä ennustaa rikollisuutta myöhemmin murrosiässä. Tavallisia kiusaajatyyppejä ovat myös passiivisempi kiusaaja, seuraaja tai ”kätyri”. Nämä lapset eivät tee kiusaamisaloitetta vaan osallistuvat sivustakatsojina. He saattavat tukea kiusaamista ilkkumalla tai nauramalla uhrille, kannustamalla kiusaajaa tai osallistumalla nimittelyyn tai syrjimiseen, vaikka he ehkä toivovat, että kiusaamista ei tapahtuisi.

Kiusaamisesta tehdyissä tutkimuksissa on löydetty viittauksia siitä, että perhetekijät ovat merkittävässä asemassa kiusaajien ja kiusaamisalttiiden lasten persoonallisuuden kehityksessä (esim. Loeber & Stouthamer-Loeber, 1986; Olweus, 1980). Kiusatulla on usein vakaa kotielämä ja läheiset suhteet perheen sisällä. Hän saattaa olla epävarma omasta kyvystään täyttää vanhempien odotukset. Sen sijaan kiusaajat tulevat todennäköisesti ongelmallisista kodeista, joista tavallisesti puuttuu lämpöä, kodin ohjausta ja valvontaa. Tutkimukset ovat osoittaneet, että kiusaajien vanhemmat käyttävät kohtuuttomia rangaistuksia ja fyysistä väkivaltaa lasten kurinpidollisina keinoina. Näissä perheissä esiintyy enemmän alkoholismia ja huumeiden käyttöä, ja näiden perheiden lapset ovat todennäköisemmin nähneet vanhempien välistä perheväkivaltaa. Lapset ovat saattaneet tulla tärkeän aikuisen hylkäämäksi. Toinen tähän yleisesti yhdistetty vanhempien kasvatustyyli on sellainen, jossa vanhempi sallii kaikenlaisen käytöksen, myös aggressiivisen, eikä ole onnistunut asettamaan asianmukaisia rajoja tai seuraamuksia aggressiiviselle käytökselle. Vanhemman vähäinen osallistuminen, lapsen liiallinen vapaus sekä kodissa tapahtuva väkivalta ovat keskeisiä kiusaamista edistäviä tekijöitä, sillä ne alentavat itsetuntoa ja empatiataitoja ja pahentavat aggressiivisuutta.

On tärkeää muistaa, että vaikka perhetekijät ovat tärkeässä asemassa, ne eivät kuitenkaan selitä kaikkia kiusaamistapauksia. Kiusaajat ja kiusatut eivät aina tule yllä kuvatun kaltaisista perheistä. Lapsen temperamentti vaikuttaa myös siihen, onko lapsi taipuvainen aggressiiviseen reagointiin tai kiusaamiseen (Olweus, 1980). Aggressiivisten lasten on osoitettu olevan todennäköisemmin impulsiivisia, hyperaktiivisia, tarkkaamattomia ja häiritseviä, heillä on myös ärtyvää temperamenttisuutta, minkä vuoksi heidän on vaikeampi oppia ongelmanratkaisutaitoja ja asianmukaisia sosiaalisia taitoja. He päätyvät kiusaamaan, koska heiltä puuttuu taitoja toimia sopivalla tavalla sosiaalisissa tilanteissa.

Olosuhteet kouluissa vaikuttavat myös kiusaamiseen – erityisesti valvonnan määrä välitunneilla ja muiden taukojen aikana (Olweus, 1993). Tutkimukset ovat osoittaneet selkeän negatiivisen yhteyden ”opettajatiheyden” ja kiusaamisen määrän välillä – eli mitä enemmän opettajia on valvomassa välitunteja ja muita taukoja, sitä vähemmän kiusaamista tapahtuu. Kun oppilailta on tutkimuksissa kysytty opettajien reagoimisesta kiusaamiseen, tulokset ovat osoittaneet sekä kiusaajien että kiusattujen kokeneen, että opettajat eivät tehneet juurikaan mitään ongelman ratkaisemiseksi. Tämän perusteella oppilaat päättelivät, että opettajat eivät välittäneet kiusaamisesta ja käytös saisi jatkua.

Mitä kiusaamiselle voi tehdä?

Jokaisella lapsella on oikeus koulutukseen ilman väkivaltaa ja nöyryytystä. Yhdenkään lapsen ei tulisi pelätä kouluun menemistä kiusaamisen takia, eikä yhdenkään vanhemman pitäisi joutua olemaan huolissaan lapsen kiusatuksi tulemisesta. Tämä tarkoittaa sitä, että yhdenkään lapsen ei pitäisi antaa kiusata toista lasta. Jos lapsi on taipuvainen kiusaamaan, hänelle tulee tarjota ohjausta ja asettaa rajat siten, että hän oppii olemaan vastuullinen jäsen kouluyhteisössä ja hänen pitäisi joutua vastuuseen kaikenlaisesta kiusaamisesta seuraamusten avulla. Mitä toimenpiteitä pitäisi tehdä varmistaakseen tämä?

1. Sovitaan koululle käytänteet ja ohjelmat. Koulun käytänteillä on keskeinen rooli kiusaamisen ehkäisyssä ja kiusaamistilanteisiin joutuneiden lasten auttamisessa. Koulun käytänteillä tulisi välittää oppilaille, vanhemmille ja opettajille selkeä viesti, että kiusaamista ei suvaita ja siihen puututaan tiukasti. Käytänteissä on esitettävä selkeästi säännöt ja seuraamukset sääntöjen rikkomisesta. Koska kiusatut eivät välttämättä uskalla kertoa kiusaamisesta koston pelossa, koulun tulisi mahdollistaa nimettömät puhelut kuraattorille tai muulle aikuiselle. Näin kuraattori voi kannustaa kiusattua lasta puhumaan myös opettajan ja vanhempien kanssa ja ottaa mukaan muita asianmukaisia henkilöitä auttamaan kiusattua lasta.

Kouluilla on tärkeä rooli perheiden opastamisessa, mitä kiusaaminen tarkoittaa kiusaajan ja kiusatun kannalta. Tällaista opastusta voidaan antaa erityisissä työpajoissa ja säännöllisissä vanhempainilloissa. Kiusaaminen on monitahoinen ongelma, jonka juurisyinä voi olla erilaisia toisiinsa liittyviä tekijöitä, kuten lapsen temperamentti, sosiaalinen käyttäytyminen, vuorovaikutustaidot, itsetunto ja itsevarmuus sekä perheen, koulun ja yhteiskunnan vaikutukset. Sen sijaan, että syytettäisiin yksittäistä tahoa, kuten yhteiskuntaa, perhettä tai lasta, koulut voivat olla proaktiivisia ja keskittyä kiusaamisen ehkäisemiseen huolimatta niistä tekijöistä, jotka ovat saattaneet aiheuttaa ongelman alun perin.

Koulun tulisi tarjota kattavasti koulutusta kiusaamisen ehkäisemisestä ja kiusaamiseen johtavien sosiaalisten vaikeuksien hoitamisesta. Tämän koulutuksen ei ole tarkoitus puuttua yksittäisiin opettajiin ja oppilaisiin, vaan sen täytyy olla osa koko koulun laajuista toimintaa. Opettamalla ja harjoittelemalla lapsille sosiaalisia ja ongelmanratkaisutaitoja, empatiaa ja arvostusta päästään puuttumaan kiusaamisen juurisyihin ja saavutetaan koulussa pitkäaikaisia tuloksia.

- 2. Kouluta opettajia ja vanhempia tunnistamaan mahdollisen kiusaamisen varhaisia merkkejä.** Kiusaamisen tunnistaminen varhaisessa vaiheessa on tärkeä osa sen ehkäisemistä. Kouluyhteisön kaikkien jäsenten tulee osata tunnistaa merkit, että lapsi on ajautumassa kiusatuksi tai kiusaajaksi. Alla on joitakin tällaisia merkkejä:

Kiusatuksi joutumisen tunnusmerkit

- Ilmoitukset tapauksista, joissa lapseen kohdistuu loukkaavia kommentteja
- Lasta toistuvasti pidetään pilkkana, hänelle nauretaan, häntä nöyryytetään ja väheksytään
- Toiset dominoivat lasta säännönmukaisesti
- Lasta tönitään, lyödään tai potkitaan eikä hän pysty puolustamaan itseään kunnolla
- Lapselta viedään kirjoja ja/tai rahaa tai lapsen omaisuutta tarvellaan tai levitetään ympäriinsä
- Lapsella on mustelmia, haavoja tai revenneitä vaatteita, joille ei ole selitystä
- Lapsi jätetään pois ikätoverien leikeistä välitunnilla tai tauoilla
- Lapsi valitaan viimeisenä ryhmiin ja joukkueisiin
- Lapsi pysyttelee opettajien lähellä välitunnilla tai tauoilla
- Lapsen on vaikeaa puhua luokan kuullen
- Lapsi vaikuttaa ahdistuneelta tai epävarmalta koulussa
- Lapsi ei ole halukas lähtemään kouluun
- Lapsi on yksinäinen eikä hänellä ole läheisiä ystäviä
- Lapsi ei koskaan kutsu luokatovereita kylään koulun jälkeen eikä häntä kutsuta koskaan toisten koteihin tai juhliin

Kiusaajaksi tulemisen tuntomerkit

- lapsella on yleisesti ottaen negatiivinen asenne sekä auktoriteetteja että vanhempia kohtaan
- lapsella on usein antisosiaalista käytöstä, kuten valehtelua, varastelua, kiroilua, lyömistä
- lapsella on 'koviksen' käytöstä
- lapsella on kova tarve hallita toisia uhkailemalla tai kehuskelemalla omilla fyysisillä voimillaan
- lapsella on vaikeuksia noudattaa sääntöjä ja sietää viivästyksiä tai kieltämistä
- lapsi toistuvasti pilkkaa, tekee kiusaa, nimittelee
- lapsella on alhainen empatiakyky toisia kohtaan ja hän kieltäytyy ottamasta vastuuta teoistaan
- lapsi viettää aikaa muiden antisosiaalisten ikätovereiden kanssa

3. Kiusaamista ehkäisevien olosuhteiden luominen välitunneille ja muille tauoille.

Suurin osa koulukiusaamisesta tapahtuu välitunnilla tai muilla tauoilla. Koulujen ja opettajien täytyy varmistaa, että välitunneilla ja muilla tauoilla (lounastauko, vessatauot) on tarpeeksi valvontaa, jotta kiusaamista ei pääse tapahtumaan. Kiusaamista on vähemmän kouluissa, joissa on suurempi opettajatiheys välitunneilla. Pelkkä opettajien läsnäolon lisääminen näissä tilanteissa ei kuitenkaan riitä; opettajien täytyy tietää, miten kiusaamistilanteisiin puututaan ajoissa, nopeasti ja tehokkaasti, ja opettajien täytyy olla valmiina toteuttamaan näitä toimia omasta halustaan. Opettajien ja henkilökunnan täytyy olla valppaina tunnistaakseen kiusaamisen. Jo pelkkä kiusaamisepäily edellyttää toimia. Sen sijaan, että opettaja ajattelisi: "He vain pelleilevät", "Leikillään he vain" tai "Hän ei yritä olla ilkeä", opettajan peruseräite tulisi olla: "Parempi puuttua turhan aikaisin kuin liian myöhään". Opettajien ja ulkovalvojen johdonmukainen reagointi antaa lapsille selkeän viestin siitä, että kiusaaminen ei ole hyväksyttävää ja vastuussa olevat aikuiset puoltavat aina kiusattua tai kiusaamisen uhatta olevaa. Mahdollisten kiusaajien täytyy tietää, että vastuussa olevat aikuiset (kuten koulun viranomaiset, opettajat, vanhemmat) suojelevat aina mahdollista kiusattua.

Kiusaamista havaitsevan opettajan tulee puuttua asiaan seuraavasti:

- seuraamuksen antaminen kiusaajalle (koulun käytäntöjen mukaan)
- kiusatun puolesta puhuminen ja mallin näyttäminen, kuinka vastata itsevarmasti
- ilmoitus kiusaamisesta lasten omille opettajille ja vanhemmille

Aikataulut ja kouluympäristö vidaan järjestää siten, että ne vähentävät kiusaamista. Koska iso osa kiusaamisesta on sitä, että vanhemmat lapset ovat aggressiivisia nuorempia ja heikommassa asemassa olevia lapsia kohtaan, koulujen tulee yrittää ajoittaa vanhempien ja nuorempien lasten sekä erityisopetuksessa olevien lasten välitunnit eri aikoihin. Koska kiusaamista tapahtuu useammin tietyissä paikoissa pihalla ja sisätiloissa, näitä alueita tulee valvoa tehostetusti. Hyvin varusteltu ja viihtyisä ulkoiluympäristö voi auttaa vähentämään kiusaamista kannustamalla positiivisempaa toimintaa.

4. Opettajilla täytyy olla selkeät säännöt kiusaamisesta ja säännöllisiä keskusteluja luokan kanssa kiusaamiseen liittyvistä ongelmista. Koko koulua koskevien käytäntöjen ja käytettävien ohjelmien lisäksi kiusaamista voidaan käsitellä oman ryhmän kanssa. Koulun kiusaamista koskevat säännöt tulee selittää ja laittaa kaikkien nähtäville. Esimerkiksi seuraavat kolme sääntöä asettavat selkeät standardit koskien kiusaamisen avoimempia ja peitellympiä muotoja:

1. Toisia lapsia ei saa kiusata.
2. Yritetään yhdessä auttaa niitä lapsia, joita kiusataan.
3. Otetaan mukaan nekin lapset, jotka jäävät usein ulkopuolelle.

Lapsia tulee kehua sääntöjen noudattamisesta. Tämä koskee erityisesti niitä oppilaita, jotka ottavat helposti vaikutteita toisilta: heitä tulee kehua siitä, että he eivät reagoineet aggressiivisesti.

Opettajien on tärkeää puhua lapsille säännöllisesti kiusaamisesta. Näitä keskusteluja tulee järjestää säännöllisesti (esim. kerran viikossa) vaikkapa lattialla piirissä istuen. Näissä ryhmän kokoontumisissa opettaja voi selkeyttää ja toistaa sääntöjen rikkomisen seuraamuksia. Opettaja voi lukea kiusaajista ja kiusatuista tarinoita, joissa kiusaajan kerrotaan olevan ahdistunut ja epävarma kovan ulkokuorensa alla ja joiden avulla lapset oppivat empatiaa kiusattua kohtaan. Tarinoiden lisäksi roolileikit ovat tehokas tapa herättää tunteita ja ideoita. Konkreettiset esimerkit oppitunneilta ja leikkikentältä auttavat lapsia miettimään, miten he voivat ehkäistä sosiaalista eristyneisyyttä ja estää kiusaamista. On tärkeää keskustella verbaalisesta ja epäsuorasta kiusaamisesta, jotta lapset ymmärtävät, että myös passiiviset sivustakatsojat ovat osasyllisiä kiusaamiseen. Lapsia voidaan rohkaista keskustelemaan siitä, miten he voivat auttaa kiusattua lasta sen sijaan, että seisovat vieressä katsomassa.

Oppilaista voi tuntua, että heitä pidetään kantelijoina, jos he kertovat kiusaamisesta opettajalle, joten opettajan täytyy torjua tätä kertomalla heille, että kiusaamisesta kertominen on koulun sääntöjen noudattamista. Lisäksi puhuminen apua tarvitsevan lapsen puolesta voidaan myös esittää myötätuntoisena ja heikomman lapsen tunteet huomioon ottavana tekona. Tavoitteena on saada oppilaat ymmärtämään, että sekä kiusatut että kiusaajat tarvitsevat apua ja että apua saadaan vain silloin, kun kiusaamisesta kerrotaan aikuisille. Otetaan esimerkiksi tilanne, jossa oppilas tulee usein toisten lasten syrjimäksi välitunnilla. Opettaja voisi käyttää nukkeja tilanteen esittämiseen. Benjamin-nukke sanoo Eero-nukelle, että Eero ei saa leikkiä Benjaminin ja tämän kavereiden kanssa. Joskus Benjamin jopa nimittelee Eeroa. Opettaja kysyy oppilailta: "Mitä Eeron pitäisi tehdä, kun Benjamin käskää häntä menemään pois ja nimittelee häntä?" Opettaja kannustaa lapsia keksimään mahdollisimman monta erilaista ratkaisua. Sitten hän kysyy: "Mitä tekisit, jos näkisit Benjaminin käskevän Eeroa menemään pois ja nimittelevän häntä?" He laativat listan mahdollisista toimista, ja opettaja auttaa heitä miettimään (yhdessä ryhmänä) kunkin vaihtoehdon seurauksia. "Kantelemiseen" opettaja ottaa kantaa kysymällä: "Mitä tapahtuisi, jos kertoisit opettajalle Benjaminin kiusaavan Eeroa?" Kun opettajalle kertomisen mahdollisia seurauksia on mietitty, opettaja kysyy: "Mitä muuta voisit tehdä paitsi kertoa opettajalle?" Näin opettaja ei ainoastaan anna lapsille erilaisia keinoja vastata kiusaamiseen, vaan myös kehittää lasten ongelmanratkaisutaitoja. Käsittelemällä ongelmaa ryhmässä opettaja lieventää oppilaiden huolta "kantelijaksi" leimautumisesta.

Yhteisöllinen oppiminen pienryhmissä auttaa myös ehkäisemään kiusaamista. On tärkeää, että opettaja erottaa aggressiivisemmat lapset toisistaan ja jakaa heidät ryhmiin itsevarmimpien, sosiaalisesti taitavampien oppilaiden kanssa (jotka eivät hyväksy kiusaamista) eikä kiusattujen oppilaiden kanssa. Oppilaat, jotka jätetään usein syrjään tai joutuvat kiusatuiksi, tulee laittaa positiivisten, ystävällisten oppilaiden kanssa samoihin ryhmiin. Huolellisesti suunnitellut, yhteistyöhön perustuvat ryhmätehtävät, joissa korostuu koko ryhmän suoritus, luovat positiivista molemminpuolista riippuvuutta ryhmän jäsenten kesken ja siten yhteenkuuluvuutta koko luokan

kesken. Kun ryhmän jokaiselle jäsenelle annetaan vastuu siitä, että kaikki muut ryhmän jäsenet oppivat annetun tehtävän, lapset alkavat kantaa vastuuta toisistaan. Tällainen asenne toimii vastapainona kiusaamiselle ja passiiviselle sivusta katsomiselle.

- 5. Erityiset interventiot kiusatuille.** Kiusattujen interventioiden tavoitteina on tukea lasten itseluottamusta, palauttaa heille turvallisuuden tunne koulussa ja luoda hyväksytyksi tulemisen tunne – tai ihanteellisessa tapauksessa – hänestä pitää ainakin yksi tai kaksi luokkakaveria. Opettajat voivat laittaa kiusattuja lapsia suosittuimpien lasten pareiksi ja edistää ystävystymisen mahdollisuuksia. He voivat myös antaa näille lapsille lisähuomiota.

Toinen interventioiden näkökulma on opettaa kiusatuille, että heidän on tärkeää kertoa omalle opettajalle ja vanhemmille kiusaamistilanteista. Lapset eivät usein halua kertoa aikuisille, sillä he pelkäävät kiusaajan joutuvan vaikeuksiin ja kostavan sitten kiusatulle. Lapsi saattaa jopa suostutella vanhempia olemaan kertomatta opettajalle. Lasta täytyy auttaa ymmärtämään, että tällaisesta salailusta on hänelle pidemmän päälle enemmän haittaa kuin hyötyä, koska se mahdollistaa kiusaajan käytöksen jatkumisen. Kiusattujen lasten täytyy oppia ilmoittamaan kiusaamistilanteista. Opettajien ja koulun muiden aikuisten täytyy puolestaan antaa kiusatulle käsitys, että kiusatuksi tuleminen ei ole uhrin vika. Heidän täytyy vakuuttaa lapsille, että kiusattua suojataan kiusaajien kostolta tai kiusaamisen jatkumiselta.

On myös tärkeää, että kiusattu oppii välttämään kiusaajaa aina, kun mahdollista ja puolustamaan itseään kiusaamiselta itsevarmuudella, ei aggressiivisuudella. Tutkimukset ovat myös osoittaneet, että kiusaajat eivät jatka sellaisten lasten kiusaamista, jotka vastaavat itsevarmasti kiusaajan yrityksiin hallita häntä tai eristää hänet. Opettajat voivat mallintaa lapselle tällaista itsevarmaa käytöstä. Esimerkiksi kun leikkikentällä tapahtuu kiusaamistilanne, opettaja voi sanoa kiusatulle lapselle: ”Kerro Roopelle, että on pelottavaa kun toinen lyö, ettet pidä siitä, kun sinua lyödään ja hän ei saa tehdä sitä enää.” Opettaja voi myös käsitellä luokassa erilaisia kiusaamistilanteita roolileikkien avulla ja pyytää lapsia harjoittelemaan itsevarmoja vastauksia. Roolileikkiharjoituksissa lapsia voidaan myös kehottaa puhumaan kiusatun tunteista, esim. nöyryydyksen, avuttomuuden ja arvottomuuden tunteista.

- 6. Erityiset interventiot kiusaajille.** Kiusaajien interventioiden tavoitteina on lopettaa kiusaaminen. Tämä sisältää sosiaalisten taitojen ja väkivallattomien keinojen opettamista lapsille, kuten tunteiden ilmaisemista ja konfliktien ratkaisemista. Tähän sisältyy myös empatian lisääntyminen toisia kohtaan ja erilaisuuden hyväksyminen.

Interventio alkaa selkeällä rajojen asettamisella – kerrotaan selkeästi, että kiusaaminen on kiellettyä. Jos opettaja edes epäilee ongelmaa, hänen täytyy puuttua siihen välittömästi puhumalla epäillyn kiusaajan ja kiusatun kanssa. Viestin tulee olla selkeä: ”Tässä ryhmässä/ koulussa ei sallita kiusaamista ja sen täytyy loppua.” Opettajan täytyy asettaa kiusaamiselle negatiiviset seuraamukset. Jos kiusaamista tapahtuu, kiusaaja lähetetään välittömästi aikalisälle viideksi minuutiksi ja huomio annetaan uhrille (jotta kiusaajan käytöstä ei vahingossa tueta opettajalta saadulla huomiolla). Kiusaajan kanssa käydään jälkikäteen kahdenkeskinen vakava keskustelu asiasta.

Kiusaaja yrittää todennäköisesti vähätellä omaa osuuttaan ja saattaa jopa syyttää uhria sanoen, että ”Hän aloitti” tai ”Se oli hänen vikansa!” On tärkeää, että opettaja ei ala väittelemään siitä, kuka aloitti kiusaamisen. Kiusaajat ovat usein erittäin taitavia puhumaan itsensä ongelmatilanteista. Jos kiusaajan annetaan kertoa oma versionsa tarinasta, hän saattaa nöyryyttää uhria. Älä tuhlaa aikaa ”asian selvittämiseen perin pohjin” – se vie huomion kiusaamiskäyttäytymisestä muualle. Jos lapsen on todettu kiusaavan, hyvän käytännön mukaan hän joutuu aina automaattisesti vastuuseen teoistaan. Tärkeintä on osoittaa selvästi, että kiusaamista ei suvaita missään olosuhteissa. Jos ei ole selvää, kuka kiusaaja oli (kylläkin harvinainen tilanne), molemmat lapset lähetetään aikalisälle ja sanotaan, että ”Näyttää siltä,

että te molemmat olette kiusanneet, joten teidän molempien täytyy rauhoittua ja miettiä, miten olisitte voineet käyttäytyä toisin.”

Etuoikeuden menettäminen voi myös olla tehokas kurinpitokeino vaihtoehtona aikalisälle. Etuoikeus voi olla esimerkiksi välitunti tai jokin lapselle tärkeä erityinen asia, kuten ruutu-aika. Opettajien tulee laatia luokkiinsa kurinpidollinen hierarkia, jolla määritetään kiusaamisen seuraamukset. Nämä seuraamukset ovat sitä vakavampia, mitä enemmän kiusaamistilanteita esiintyy. Ensimmäisestä kiusaamistilanteesta voi esimerkiksi seurata aikalisä, toisesta aikalisä ja välitunnin menettäminen, kolmannesta jonkin muun etuoikeuden menettäminen ja puhelu vanhemmille, ja neljännestä seuraus voi olla lapsen, vanhempien, opettajan ja rehtorin yhteinen tapaaminen. Kiusaajan on helpompi muuttaa käytöstään, jos hän tuntee olevansa hyväksyty ja pidetty. Opettajien täytyy huolellisesti kehua ja palkita näitä lapsia aina, kun he käyttäytyvät yhteistyöhaluisesti opettajien ja ikätovereiden kanssa, huomioivat toisten pyynnöt ja ottavat vastuuta käytöksestään, sekä erityisesti silloin, kun he reagoivat ei-aggressiivisesti provosoivissa konfliktitilanteissa. Lasten, jotka kiusaavat toisia, ei ole helppo muodostaa suhteita toisiin; opettajien täytyy tehdä lisäponnistuksia asian suhteen. Onkin todettu, että eniten rakkautta tarvitsevat lapset pyytävät sitä kaikkein epärakastettavimmilla tavoilla; samaa voidaan sanoa lapsista, jotka eniten tarvitsevat kannustusta, kehuja ja positiivista huomiota.

Jotta kiusaamiseen voidaan reagoida nopeasti negatiivisilla seuraamuksilla, opettajien täytyy huomioida ja valvoa tarkasti leikkikentällä tapahtuvaa käytöstä, erityisesti niiden lasten osalta, joilla on kiusaamistaustaa (todettua tai epäiltyä). Tämä tarkoittaa sitä, että lounas- tai ulkovalvojan täytyy mennä lähelle epäiltyä kiusaajaa ja olla kaikkien nähtävillä. Tämä ei ainoastaan takaa uhrien turvallisuutta, vaan ehkäisee myös muiden osallistumista kiusaamiseen, koska he eivät halua joutua samanlaisen valvonnan alaiseksi. Joskus opettajilla on negatiivinen asenne välituntivalvontaan, koska he eivät halua toimia ‘poliiseina’, tai he saattavat pysyä välitunnilla sisällä, koska he tuntevat tarvitsevansa tauon lapsista. Vaikka opettajat tarvitsevat taukoja, välitunti ei ole sille oikea ajankohta. Jos välitunteja, ruokailua ja kotiinlähtöä ei riittävästi valvota, heikommat oppilaat jätetään kiusaajien armoille. Ilman riittävää valvontaa tilanteisiin ei voida puuttua ja tällä viestitään lapsille kiusaamisen hiljaista hyväksyntää. Tarkkaavainen valvonta auttaa kiusaajaa ymmärtämään, että hänen käyttöksensä ei ole sopivaa, samalla taataan mahdollisten uhrien turvallisuus.

- 7. Tiivis kodin ja koulun yhteistyö.** Kuten aiemmin todettiin, kouluilla on tärkeä vastuu tiedottaa perheitä ongelmien laajuudesta ja syistä. Perheille voidaan viestiä, että mahdollisten vakavien kiusaamistilanteiden esiintymisen takia koulu aikoo keskittyä lieväänkin kiusaamiseen ja sosiaaliseen syrjintään. Lisäksi koulujen tulisi tiedottaa vanhempia, että tehostettu valvonta voi aluksi aiheuttaa enemmän koulun yhteydenottoja koteihin, kunnes ongelma saadaan ratkaistua. Koulujen täytyy vastavuoroisesti pyytää vanhempia olemaan avoimesti yhteydessä, olemaan valppaina ja ottamaan yhteyttä opettajiin, jos he epäilevät, että heidän oma lapsensa tai joku toinen lapsi kiusaa.

Koulun tulee kertoa vanhemmille, jos kiusaamista todetaan. Koulu ottaa asianomaisiin vanhempiin yhteyttä ja pyytää heitä tekemään yhteistyötä asian korjaamiseksi. Heidän tulee tavata keskustellakseen tilanteesta ja tehdä yhdessä suunnitelma ongelman ratkaisemiseksi. Vanhemmat, jotka epäilevät lapsensa kiusaavan, voivat auttaa kehumalla lastaan yhteistyöhaluisesta käytöksestä, aloittamalla hyvän käytöksen palkitsemisjärjestelmän, toteuttamalla väkivallattomia seuraamuksia huonosta käytöksestä (esim. etuoikeuksien menettäminen, aikalisä, kotityöt) ja tekemällä sääntöjä, joista käy selväksi, että vanhemmat ottavat kiusaamisen vakavasti eivätkä hyväksy tällaista käytöstä. Jos sekä koulu että vanhemmat toteuttavat negatiivisia seuraamuksia, käytöksen toistuminen on epätodennäköisempää. Jos perheessä on kaoottisuutta ja epäjärjestelmällisyyttä, opettajat voivat auttaa vanhempia tekemään muutamia perheen sääntöjä, jotka kirjoitetaan ja laitetaan esille, ja suunnittelemaan näiden sääntöjen rikkomisesta aiheutuvat seuraamukset. Opettajat voivat kannustaa vanhempia

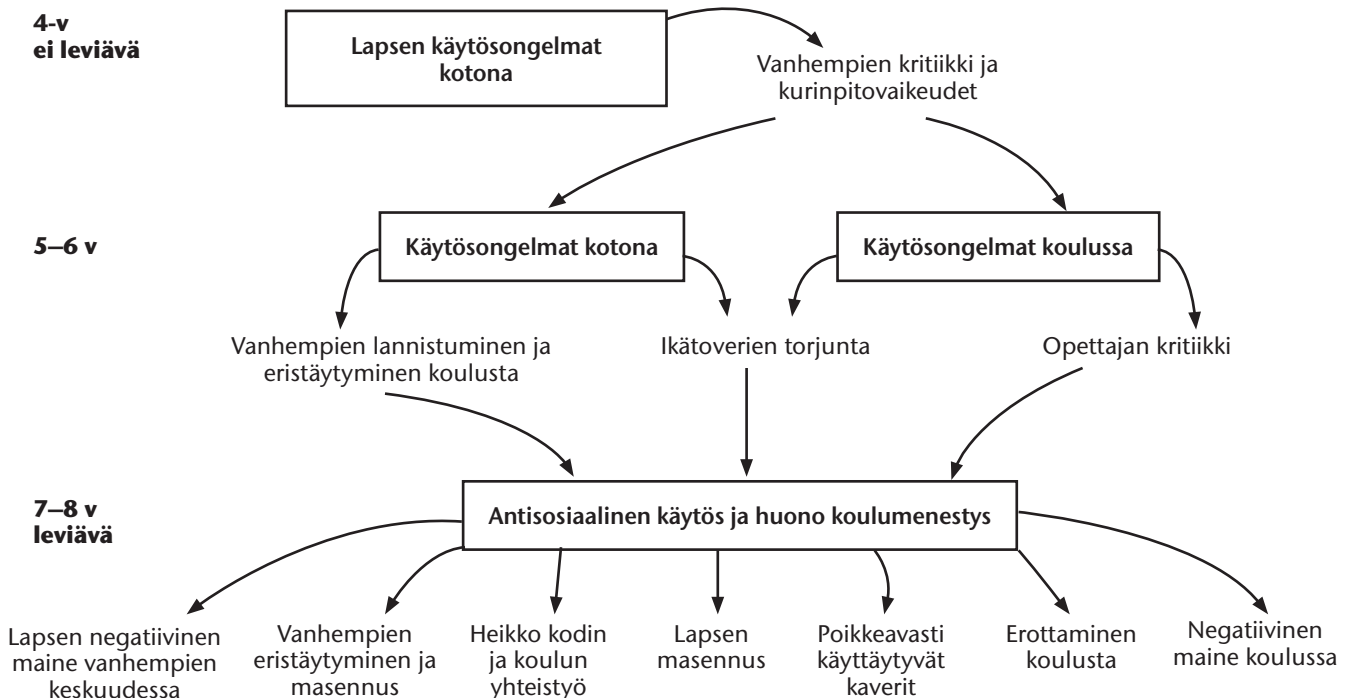
kehumaan lastaan, kun hän noudattaa sääntöjä. Vanhempia tulee kehottaa viettämään aikaa lapsensa kanssa ja tutustumaan lapsen ystäviin.

Jos vanhemmat epäilevät lapsensa tulevan kiusatuksi, heidän tulee ilmoittaa siitä opettajalle mahdollisimman pian. He voivat myös yrittää parantaa kiusatun lapsen itseluottamusta auttamalla häntä solmimaan ystävyyssuhteita ja puolustamaan itseään itsevarmasti. Vaikka vanhemmat ymmärrettävästi haluavat suojella kiusattua lasta, he eivät saisi olla ylisuojelevia, sillä tällainen vanhempien asenne voi pahentaa lapsen eristyneisyyden tunnetta ikätovereistaan, ja siten pahentaa ongelmaa.

8. Vanhemmat puhuvat lapsilleen kiusaamisesta. Vanhempien täytyy tehdä lapsilleen selväksi, että kiusaaminen ei ole hyväksyttävää. He voivat ottaa asian esiin puhumalla lapsille kiusaamisesta ja kysymällä, onko lasten luokassa ketään, jota usein härnäetään tai joka jätetään usein pois leikeistä. Vanhempien tulee auttaa lapsia ymmärtämään kiusaamisen koko ulottuvuus selittämällä, mitä on passiivinen ja epäsuora kiusaaminen (joukosta jättäminen). Vanhemmat voivat yrittää selvittää, tunteeke lapsi sympatiaa kiusattua kohtaan ja olisiko lapsi halukas tekemään jotain auttaakseen kiusattua oppilasta. Lapsen kanssa tulisi keskustella siitä, kuinka tärkeää on kertoa kiusaamisesta opettajille, ja selittää, miksi ”kantelu” ei ole väärin vaan itse asiassa auttaa kiusaajaa (ja mahdollisia kiusattuja) pidemmällä aikavälillä. Vanhemmat voivat pyrkiä kehittämään lapsensa empatiakykyä kiusattua kohtaan ja osallistaa häntä auttamaan kiusattua uhrin roolista pois esimerkiksi kutsumalla kiusatun lapsen piknikille tai kylään koulun jälkeen. Vanhemmat voivat käyttää kotona mitä tahansa edellä käsitellyistä opettajien strategioista.

Kun vanhemmat ja koulut murtavat hiljaisuuden, jakavat toisilleen tietoa ja etsivät yhdessä ratkaisuja syyttämättä toisiaan, he voivat ottaa suuria askelia kiusaamisen vähentämiseksi. (Olweus, 1993)

Heijastusvaikutus (kuva)

Viitteet

- Besag, V. E. (1989). "Bullies and victims in school. A guide to understanding and management." Philadelphia: Open University Press
- Boulton, M. J., & Smith, P. K. (in press). "Bully/victim problems among middle school children: Stability, self-perceived competence, and peer acceptance." *British Journal of Developmental Psychology*.
- Farrington, D. (in press). "Understanding and preventing bullying." In M. Tonry & N. Morris (Eds.), *Crime and Justice*, Vol. 17. Chicago: University of Chicago Press.
- Loeber, R., & Stouthamer-Loeber, M. (1986). "Family factors as correlates and predictors of conduct problems and juvenile delinquency." In M. Tonry & N. Morris (Eds.), *Crime and Justice*, Vol. 7. Chicago: University of Chicago Press.
- Olweus, D. (1978). "Aggression in the schools. Bullies and whipping boys". Washington, DC: Hemisphere Press (Wiley).
- Olweus, D. (1980). "Familial and temperamental determinants of aggressive behavior in adolescent boys: A causal analysis." *Developmental Psychology*, 16, 644-660.
- Olweus, D. (1993). "Bullying at school: What we know and what we can do". Oxford: Blackwell Press.
- Perry, D. G., Kusel, S. J., & Perry, L. C. (1988). "Victims of peer aggression." *Developmental Psychology*, 24, 807-814.
- Pulkkinen, L., & Tremblay, R. E. (1992). "Patterns of boys' social adjustment in two cultures and at different ages: A longitudinal perspective." *International Journal of Behavioral Development*, 15, 527-553.

Ideoita positiivisen suhteen luomiseksi lapsiin

Keskustelupäiväkirja. Kun lapset tulevat aamulla, heitä pyydetään ensimmäiseksi kirjoittamaan 'keskustelupäiväkirjaan' oman valintansa mukaan, mitä haluavat, noin 10 minuutin ajan. Lapsia kannustetaan jakamaan kirjoittamansa opettajan kanssa. Lapset voivat laittaa päiväkirjan esimerkiksi opettajan pöydälle merkiksi, että haluavat opettajan lukevan sen. 'Keskustelupäiväkirjan' kautta lapset usein esittävät opettajalle kysymyksiä, joihin hän vastaa kommentteilla, kysymyksillä, tarroilla tai kotiin vanhemmille vietävillä erityisillä viesteillä. Päiväkirjan ideana on mahdollistaa opettajalle yksilöllisempi ja henkilökohtaisempi keskusteluyhteys jokaisen lapsen kanssa.

Vaikka päiväkirja edellyttää luku- ja kirjoitustaitoa, samaa ideaa voidaan soveltaa myös pienempien lasten kanssa. Opettaja voi kirjoittaa lapsen päiväkirjaan päivän tapahtumista, joita vanhempi voi sitten lukea lapselle päivän jälkeen. Vanhemmat voivat rohkaista lasta kirjoittamaan päiväkirjaan vastauksen joko itse tai lapsen sanelun mukaisesti. Tämä lisää tiivistä yhteydenpitoa vanhempien, opettajan ja lapsen välillä.

Kuuntelukarhu. Toinen hauska tapa oppia tuntemaan lapset on "Kuuntelukarhu". "Kuuntelukarhu" (oikea pehmoeläin) menee vierailulle kotiin joka päivä sellaisen lapsen kanssa, joka on osoittanut erinomaisia kuuntelutaitoja kyseisenä päivänä. Kun kuuntelukarhu on kotona, hän kuuntelee, katselee ja osallistuu kaikkeen perheen tekemiseen. Hän voi mennä ravintolaan, katsomaan jalkapallo-ottelua ym. Perheenjäseniä pyydetään kirjoittamaan päiväkirjaan jotakin karhun vierailusta perheessä, kuten mitä se näki ja teki ollessaan siellä. Jos lapsi ei itse osaa kirjoittaa, hän voi sanella vanhemmilleen. Seuraavana päivänä lapsi tuo "Kuuntelukarhun" takaisin karhun päiväkirjan kanssa ja lukee koko ryhmälle karhun vierailusta hänen luonaan. Tämä on erittäin tehokas tapa oppia tuntemaan lapsia ja heidän perheitään, ja koska päiväkirjaan kirjoitetaan 'kuuntelukarhun' näkökulmasta tarina, se luo lapselle vähemmän paineita. Näin samalla voidaan edistää lapsen ja vanhempien yhdessä tekemistä, josta sitten kerrotaan päiväkodissa tai koulussa. Sen lisäksi että tämä tapa on hauskaa, muistuttaa se myös kuuntelemisen tärkeydestä. Opettajien pitää kuitenkin muistaa, että jokaisen lapsen tulee saada viedä "Kuuntelukarhu" kotiin jossakin vaiheessa. Tätä keinoa voisi käyttää myös ujon lapsen kanssa ('jakamiskarhu').

Kysely vanhemmille — tärkeitä tietoja lapsesta. Opettaja voi syksyn aluksi laittaa vanhemmille kyselyn, jossa tiedustellaan lasta koskevia asioita, joista opettajan on hyvä olla tietoinen, kuten mahdollinen avioero, vakava sairaus perheessä, asumisjärjestelyt, perheessä käytettävät rajaamisen keinot, lapsen temperamentti ja erityiset kiinnostuksen kohteet, mikä auttaa lasta rauhoittumisessa ja onko vanhemmilla joitain huolenaiheita lapseen liittyen.

Kotivierailut. Vierailut lasten kodeissa syksyn aluksi (tai jopa jo ennen aloitusta) on tehokas tapa tutustua lapsiin ja heidän perheisiinsä ja saada heistä paljon tietoa lyhyessä ajassa. Vaikkei ehkä ole järkevää käydä jokaisen lapsen kotona, olisi erittäin tärkeää vieraila niiden lasten kotona, joilla on sosiaalisia ja/tai akateemisia haasteita. Vierailuista voi ilmoittaa etukäteen (ehkä jo kesällä) ja kertoa vierailun tarkoituksen. Lasta pyydetään toimimaan vierailun isäntänä tai emäntänä ja hän esittelee opettajalle kotiaan ja päättää, mitä haluaa jakaa opettajansa kanssa.

Erityisvierailut. Yksi tapa oppia tuntemaan paremmin lapsia, on osallistua johonkin heidän vapaa-ajan tilaisuuteensa, kuten jalkapallo-otteluun, balettiesitykseen tai konserttiin. Tämä osoittaa lapsille, että opettaja on kiinnostunut ja välittää heistä. Vaihtoehtoisesti voi viettää lapsen kanssa kahdenkeskistä aikaa esimerkiksi ruokaillessa tai vapaan leikin aikana

Vanhempiin tutustuminen. Yksi varma keino rakentaa läheisempää suhdetta lapsiin on tutustua lasten vanhempiin. Opettaja voi oppia tuntemaan vanhempia jo edellä mainittujen keinojen, kuten kotivierailujen ja kyselylomakkeiden avulla. Myös 'Keskustelupäiväkirja' voi edistää läheisten vuorovaikutussuhteiden syntymistä. Muita tapoja edistää hyviä vuorovaikutussuhteita koteihin on puhelinkeskustelut, viestit lasten onnistumisista, ei-muodolliset tilaisuudet, kutsu osallistua lapsiryhmän toimintaan esimerkiksi esittelemällä vanhemman erityistaitoja, matkaa tai auttamalla ryhmän aktiviteeteissa.

Sydämellä näkeminen. Opettaja laittaa ison punaisen sydämen taululle ja selittää, että tällä sydämellä on tunteet. Opettaja selittää, että jos joku tekee toiselle jotakin ilkeää (tönii, ottaa tavaran ilman lupaa, sanoo rumasti jne.), niin silloin sydän pienenee ja menee kasaan. Opettaja kysyy: "Mitä voimme tehdä, jotta sydän tulee entiselleen?". Näin saadaan lapset keskustelemaan anteeksi pyytämisestä ja antamisesta, jakamisesta ja muiden auttamisesta. Kun opettaja huomaa tällaisten asioiden tapahtuvan, hän voi suurentaa sydäntä ja näyttää, kuinka se kasvaa.

Hassuttelulaatikko. Yksi idea lisätä opettajan leikillisyyttä, on perustaa helposti saatavilla oleva laatikko, jossa säilytetään hassuttelutavaroita, kuten peruukkeja, hassuja laseja ja vaatteita, mikrofonia jne. Opettaja voi yllättää lapset pukemalla päälleen jotain hassuttelulaatikosta, kun he saapuvat tai jos lasten keskittyminen alkaa herpaantua. Esimerkiksi opettaja voi laittaa peruukin päähänsä ja antaa ohjeita seuraaviin tehtäviin mikrofoniiin puhumalla. Tällainen leikillisuus auttaa lapsia sitoutumaan tehtäviinsä ja oppimaan.

Kun opettaja antaa lasten välillä itse päättää/'ottaa ohjat', lapset kunnioittavat toistensa ideoita ja mukautuvat toistensa ehdotuksiin. Tällainen malli, jossa lapset voivat sopivissa tilanteissa tehdä ehdotuksia/pyyntöjä, auttaa lapsia mukautumaan opettajien pyyntöihin muissa tilanteissa. Lisäksi tällainen edistää vastavuoroisuutta ja ns. voimatasapainoa. Vastavuoroisuus johtaa läheisempiin ja merkityksellisempiin ihmissuhteisiin.

Opettajan ja lasten yhteiset roolileikit ovat myös tärkeitä, koska ne kannustavat ottamaan toisenlaisen näkökulman tilanteisiin. Tätä kykyä asettua toisen asemaan tulisi edistää, sillä se on tärkeää empatian kehittymisen kannalta. Roolileikit myös kehittävät lasten luovuutta.

Iloiset viestit. Iloisten viestien antaminen on yksi keino luoda myönteisiä suhteita lapsiin. Iloinen viesti on lyhyt, kirjoitettu viesti, joka annetaan lapselle. Viesti sisältää kuvauksen lapsen onnistumisesta, saavutuksesta tai toiminnasta, johon lapsi on hienosti osallistunut. Iloisia viestejä voidaan kerätä lasten omiin laatikoihin. Opettaja lukee viestit päivittäin lasten kanssa ja lähettää ne sitten kotiin vanhemmille. Iloisissa viesteissä voi lukea esimerkiksi: 'Tänään oli antoisaa kuulla Annan kaniinista. Hän jakaa hienosti asioita toisten kanssa.' tai 'Patrik toimi tänään hyvän kaverin tavoin. Huomasin, että hän auttoi kaveriaan, joka oli kaatunut kävelytiellä.' tai Gregory hallitsi hienosti kiukkuaan ja pystyi puhumaan tunteistaan — hänelle on kehittymässä hyvät itsesäätelytaidot.'

Aivoriihi / Porina – vastuuntuntoisuuden edistäminen

Pohtikaa pienryhmissä tai pareittain, millä tavoin opettajat voivat edistää lasten vastuuntuntoisuutta.

<i>Tavoite:</i>

Aivoriihi / Porina – Lapsen negatiivisen maineen muuttaminen

Miettikää pienryhmissä tai pareittain, millä tavoin, te opettajina, voisitte muuttaa lapsen negatiivista mainetta myönteisemmäksi.

Tavoite:

Aivoriihi / Porina – Suhteen luominen lapsiin

Keskustelkaa ryhmässä, kuinka olette edistäneet myönteistä suhdetta lapsiin.

Tavoite:

Aivoriihi / Porina – Suhteiden luominen vanhempiin

Jakakaa keinoja pareittain tai pienryhmässä, kuinka olette rakentaneet myönteistä suhdetta lasten vanhempiin

Tavoite:

Aivoriihi / Porina – Tavoitteiden asettaminen

Mieti mahdollisia esteitä myönteisen suhteen luomiselle haastavasti käyttäytyvän lapsen kanssa ja miten voit voittaa nämä esteet. Aseta itsellesi tavoitteet.

Esteitä positiivisen suhteen luomiselle	Keinoja näiden esteiden voittamiseksi
Tavoite:	

TCM opettajien ryhmänhallintamenetelmä itsearviointi Positiivisen suhteen luominen lapsiin

Päiväys: _____ Nimi: _____

Opettajat oppivat paljon itsearvioimalla omaa ryhmänhallintaansa ja käyttämiään toimivia ja toimimattomia ohjauskeinoja. Näiden arvioiden pohjalta opettajat määrittelevät itselleen tavoitteita tehdäkseen muutoksia lähestymistapaansa ja luodakseen mahdollisimman myönteisen oppimisen ilmapiirin. Käytä tätä itsearviointia hyödyksi tunnistaaksesi omia vahvuuksiasi ja rajoitteitasi sekä asettaaksesi itsellesi tavoitteet.

1 – Ei koskaan 3 – Joskus 5 - Johdonmukaisesti

Positiivisen suhteen luominen lapsiin	
1. Tervehdin lapsia henkilökohtaisella, positiivisella tavalla tavatessani heidät. (esim. käyttämällä nimeä)	1 2 3 4 5
2. Vuorovaikutukseni lasten kanssa on lämmintä, välittävää ja kunnioittavaa.	1 2 3 4 5
3. Puhun lapsille rauhallisesti ja kärsivällisesti.	1 2 3 4 5
4. Kuuntelen lapsia ja vältän arvostelevia tai kritisoivia vastauksia.	1 2 3 4 5
5. Annan aitoa, innostunutta ja myönteistä palautetta lapsille heidän ideoistaan.	1 2 3 4 5
6. Keskustelen lasten kanssa henkilökohtaisella tasolla (esim. kysyn lapsilta vapaa-ajan kuulumisia, kyselen kiinnostuksen kohteista, harrastuksista, lempikirjoista, kerron itsestäni jotain henkilökohtaista, huomioin lasten syntymäpäivät).	1 2 3 4 5
7. Käytän yksilöllistä aikaa jokaisen lapsen kanssa (esim. ruokailussa, välitunnilla/ulkoleikeissä).	1 2 3 4 5
8. Lähetän kotiin positiivisia viestejä kertoakseni vanhemmille heidän lapsensa menestyksestä tai saavutuksista (esim. ”iloisia viestejä”).	1 2 3 4 5
9. Soitan vanhemmille kertoakseni heidän lapsensa menestyksestä tai positiivisesta käyttäytymisestä.	1 2 3 4 5

10. Kerron lapsille, että uskon heidän onnistuvan ja edistävän heidän positiivista sisäistä puhettaan.	1 2 3 4 5
11. Huomioin jokaisen lapsen tarpeet, kiinnostuksen kohteet ja kyvyt (esim. suunnitellessani aktiviteetteja ja satuja, jotka perustuvat lasten kiinnostuksen kohteisiin).	1 2 3 4 5
12. Autan lapsia arvostamaan toistensa erityistaitoja ja tarpeita.	1 2 3 4 5
13. Olen lapsilähtöinen ja toimin ”arvostavana yleisönä”.	1 2 3 4 5
14. Vältän kysymysten esittämistä, ohjeiden antamista ja korjaamista aina, kun mahdollista.	1 2 3 4 5
15. Jaan positiiviset tunteet toimiessani lasten kanssa.	1 2 3 4 5
16. Kutsun lapset auttamaan ryhmän yhteisissä töissä ja vastuissa.	1 2 3 4 5
17. Sopeutan toiminnat jokaisen lapsen kehitystasoa vastaaviksi.	1 2 3 4 5
18. Toimin lasten kanssa tavoilla, jotka tarjoavat mallioppimista, suostuttelua ja ohjattua harjoittelua.	1 2 3 4 5
19. Ilmaisen hyväksyntäni yksilöllisiä eroja kohtaan (kulttuuri, sukupuoli, aistiherkkydet) monipuolisen suunnittelun, materiaalien, kirjavalikoiman ja keskusteluaiheiden avulla.	1 2 3 4 5
20. Osallistun lasten mielikuvitusleikkeihin.	1 2 3 4 5
Tavoitteet keinoista, joilla rakennan jatkossa positiivista suhdetta tiettyihin lapsiin:	

Positiivisen suhteen luominen vanhempiin	
1. Luon vanhemmille mahdollisuuksia osallistua ja seurata ryhmän toimintaa.	1 2 3 4 5
2. Lähetän kotiin säännöllisesti uutiskirjeitä ja positiivisia viestejä lapsista.	1 2 3 4 5
3. Minulla on säännöllinen soittolista ja aikataulu vanhemmille soittamista varten kertoakseni heille myönteisiä asioita heidän lapsistaan.	1 2 3 4 5
4. Minulla on säännölliset puhelinajat, jolloin vanhemmat voivat ottaa minuun yhteyttä.	1 2 3 4 5
5. Järjestän vanhempainiltoja ja tapaamisia kertoakseni vanhemmille ryhmän aktiviteeteista ja jakaakseni ideoita, kuinka niitä voisi jatkaa ja hyödyntää myös kotona.	1 2 3 4 5
6. Otan vastaan vanhemmilta ideoita, materiaaleja ja tukea ryhmäaktiviteetteihin.	1 2 3 4 5
7. Ymmärrän, kuinka tärkeää on tehdä yhteistyötä vanhempien kanssa saavuttaakseni vahvan yhteyden lapsiin.	1 2 3 4 5
Tavoitteet vanhempien osallistamiseksi:	

Monisteet
Käytösongelmien ehkäisy – ennakoiva opettaja

HUOM: Nämä monisteet on kopioitu käyttösi Incredible Years opettajien työpajakoulutusta varten. Monisteet ovat tekijänoikeuslailla suojattuja, niitä ei ole lupa muuttaa tai muokata millään tavalla (mukaan lukien käännöstyö) ilman Seattlessa sijaitsevan Incredible Years pääorganisaation lupaa. Kysy lisää incredibleyears@incredibleyears.com.

Nämä monisteet on saatavilla myös:

www.incredibleyears.com/resources/gl/teacher-program/
(Group Leader Resources osiosta)

©The
Incredible
Years[®]

Copyright 1995, revised 2006, 2008, 2011, 2016, 2019
by Carolyn Webster-Stratton, Ph.D.

*** ALL RIGHTS RESERVED ***

Ennakoiva opettaja

Ehdotuksia kuukauden tehtäviksi

TEE:

- Kokeile käyttää kolmea erilaista sanatonta viestiä.
- Valitse ryhmästä haastavasti käyttäytyvä lapsi ja tee hänelle käyttäytymissuunnitelma hyödyntäen ennakoivia strategioita. Kirjoita strategiasi suunnitelmaan ja kokeile niitä. Kerro onnistumisistasi seuraavalla kerralla.
- Harjoittele ennakoivien strategioiden käyttämistä (esim. kun-sitten komentoja, siirtymästrategioita, sanattomia viestejä ja ”viiden sormen”-merkkiä).
- Kirjoita muistiin kolme tapaa, joilla sait erityisen yhteyden lapseen, joka on ”näkymätön” ja lapseen, joka on haastava. Merkitse nämä ”Erityinen kontakti” -monisteeseen.
- Harjoittele sanattomien viestien käyttöä negatiivisten käskyjen sijaan.
- Kerro toiselle opettajalle tai ryhmänohjaajalle käyttämäsi keino, joka toimi lapsiryhmässäsi.
- Aseta itsellesi henkilökohtaiset tavoitteet.

LUE:

Kappaleet yksi, kaksi ja kolme kirjasta ”Kuinka edistää lasten sosiaalisia ja emotionaalisia taitoja.”

Muistiinpanot

Ongelmien ehkäiseminen

- Laadi selkeät säännöt ja keskustele niistä lasten kanssa etukäteen.
- Luo ennakoitavat aikataulut ja rutiinit siirtymien hallitsemiseksi.
- Huolehdi siitä, että sinulla on lasten huomio ohjeita antaessasi.
- Sijoita lapset, joilla on haasteita keskittyä tai jotka häiriintyvät herkästi, lähelle aikuista.
- Pyri selkeisiin, tarkkoihin ja myönteisesti ilmaistuihin käskyihin.
- Jos lapsi ei osallistu, uudelleenohjaa häntä käyttämällä lapsen nimeä kysymyksen yhteydessä, menemällä hänen viereensä, keksimällä kiinnostavia pelejä ja käyttämällä sanattomia viestejä.
- Lasten ylittäessä rajat muistuta heitä odotetusta käyttäytymisestä myönteisesti ja varoittavasti sen sijaan, että käyttäisit kielteisiä ilmaisuja.
- Huomioi, kehu ja kannusta usein lapsia, jotka keskittyvät tehtäviin ja seuraavat ohjeita.
- Ole luova lapsia aktivoiessasi – vältä käskyjen toistamista. Kokeile sen sijaan sanattomia merkkejä ja osallistavaa toimintaa.

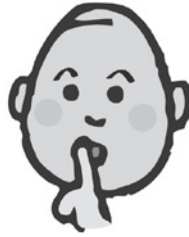
Esimerkkejä sanattomista viesteistä

Kävele

Kuuntele

Hiljainen ääni

Katse opettajaan

Katse opettajaan

- kuvitteellisen pallon puristaminen (kerää tavarasi)
- käden nostaminen ylös kaksi sormea harallaan (hiljenemisen merkki)
- valomerkki (valot pois ja päälle)
- peukalot ylös (hyvin tehty)
- silmänisku (ahkeraa työskentelyä)
- musiikki siirtymän merkiksi
- Kuvat — kuten liikennevalot: punainen — täysi hiljaisuus, keltainen - hiljainen puhe työskenneltäessä, vihreä — vapaa leikki tai toiminnanohjauksen kuvia kuten hiljainen käsi, ahkera työskentely
- “Viiden sormen merkki” (korvat tarkkana, katse kohti opettajaa, kädet syliin, suu suppuun, jalat lattialle)

Quiet Hands Up

Aivoriihi – Käskyjen uudelleenkirjoittaminen

Kirjoita seuraavat tehottomat käskyt positiiviseksi, selkeiksi, kunnioittaviksi käskyiksi.

Tehottomat käskyt	Tehokkaat käskyt
<ul style="list-style-type: none">• Suu kiinni• Lopeta huutaminen• Lopeta juokseminen• Varo• Miksi et laita sitä pois?• Siivotaanpas lelut• Lopeta• Mitä takkisi tekee tuossa?• Miksi reppusi on tuossa?• Älä työnnä häntä niin kuin härkä• Miksi kirjasi on yhä pöydällä?• Näytät sotkuiselta• Lopeta kaverisi kiusaaminen• Et ole koskaan valmis• Sinun pitää lopettaa kaverisi tökkiminen aamupiirissä.• Pöytäsi on sotkuinen• Älä vingu• Olet mahdoton• Lopeta vetelehtiminen• Kiirehdi• Ole hiljaa• Miksi olet pois paikaltasi, vaikka sinua on kielletty?• Miksi vaivaat kaveriasi?• Oletko tyhmä?	

Aivoriihi/ Porinaryhmä – Päiväjärjestys

Kirjoita tähän ryhmän päiväohjelma.

Tavoite:

Aivoriihi/ Porinaryhmä – Ryhmän säännöt

Merkitse muistiin ryhmän säännöt.

Tavoite:

Aivoriihi/ Porinaryhmä – Sanattomat viestit

Keskustelkaa parin tai ryhmän kanssa, mitä sanattomia viestejä tai merkkejä olette käyttäneet lasten kanssa.

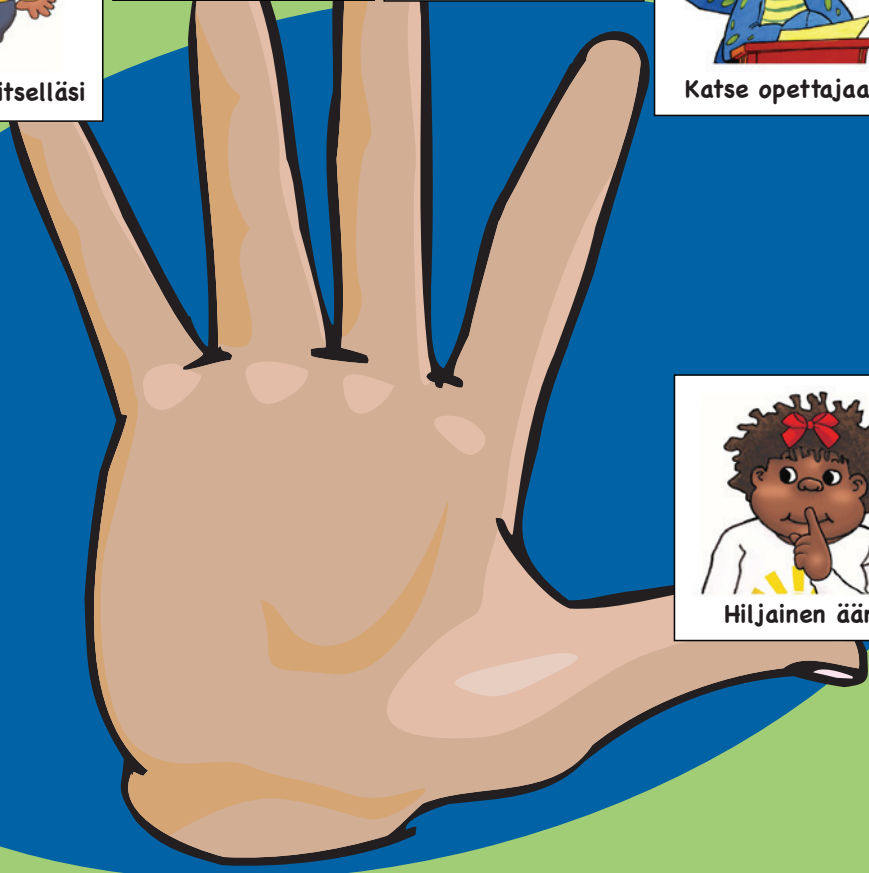
Tavoite:

Aivoriihi/ Porinaryhmä – Oppimisympäristö

Kirjoita alle, miten olet järjestänyt oppimisympäristön, jotta se tarjoaa lapsille parhaat mahdollisuudet oppia.

Tavoite:

Dinan koulun säännöt

'Näytä viisi sormea'

Ongelmien ehkäisy – ennakoiva opettaja Työpaja #1 Käyttätymissuunnitelma

Esimerkki käyttätymissuunnitelmasta: Jenni, 1. lk

Askel #1	Askel #2	Askel #3	Askel #4
Kielteinen käytös	Missä & Miksi? (oiminnan arviointi)	Positiivinen vastakkainen käytös	Valitse ennakoivat ja positiivisen suhteen luomisen strategiat
Tökkiminen, toiseen koskeminen	Lapsi impulsiivinen, tarkkaamaton (aamupiirin aikana)	Pitää kädet itsellään	Käytä kuuntelu- ja viittaussääntöjä, vihjekortteja ja ”viiden sormen merkkiä”
Puhuu viittaamatta	Häiriökäyttäytymisellä saa huomiota opettajilta ja kavereilta (leikkipaikalla vapaassa leikissä)	Viittaa hiljaisesti	Paikka lähelle opettajaa aamupiirin aikana
Puhuu kun annetaan ohjeita		Kuuntelee hiljaa, kun ohjeita annetaan	Anna mahdollisuuksia liikkumiseen auttamalla opettajaa
Ei keskity tehtävään, unelmoi		Kiinnittää huomiota & keskittyy	Ota katsekontakti ennen ohjeiden antoa. Käytä positiivista uudelleenohjausta.
			Jätä huomiotta höpötys ja kiemurtelu.

Käyttätymissuunnitelma: _____:lle

Askel #1	Askel #2	Askel #3	Askel #4
Kielteinen käytös	Missä & Miksi? (oiminnan arviointi)	Positiivinen vastakkainen käytös	Valitse ennakoivat ja positiivisen suhteen luomisen strategiat
1.			
2.			

:lle

Työpaja #1 Käyttäytymissuunnitelma:

Askel #1:
Kielteinen käytös

Askel #2:
Missä ja miksi?
(toiminnan arviointi)

Askel #3:
Positiivinen vastakkainen käytös

Askel #4
Ennakoivat & suhteen
luomisen strategiat

1.

2.

Käyttäytymissuunnitelman tarkistuslista yksilöllisen toiminnan arvioimiseksi

Askel #1: Määrittele ja tunnista kielteinen käytös (valitse aluksi 1 tai 2)

Askel #2: Kysy miksi ei-toivottua käytöstä esiintyy? (Toiminnan arviointi):

Pohdi syitä, miksi lapsi käyttäytyy ei-toivotulla tavalla. Seuraava tarkistuslista auttaa sinua ymmärtämään, miksi lapsi käyttäytyy tietyllä tavalla:

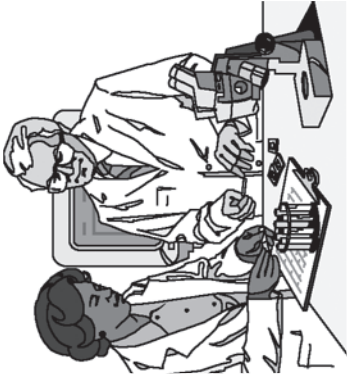
Häiriökäyttäytymisen ymmärtäminen	Kyllä	Ei
<ul style="list-style-type: none">Lapsi käyttäytyy huonosti saadakseen huomiota.Lapsi purkaa turhautumistaan huonolla käytöksellä.Lapsella ei ole kehityksellistä kykyä käyttäytyä muulla tavoin.Lapsi yrittää huonon käytöksen avulla välttää stressiä tai epämiellyttävää tehtävää.Lapsi kokee huonon käytöksen hauskana.Lapsi ei huomaa käyttäytyvänsä häiritsevästi.Lapsi hakee käytöksellään valtaa toisista lapsista.Lapsi käyttäytyy huonosti kostaakseen.Lapselle ei ole opetettu muuta, sopivampaa prososiaalista käytöstä.Lapsen kotiympäristö tai menneisyyden kokemukset eivät ole opettaneet lapselle aikuisten toiminnan ennakoitavuutta tai luotettavuutta.Lapsen ympäristö tukee ei-toivottua käytöstä.Lapsen käytös heijastaa lapsen riittämättömyyden tunteita.		

Askel #3: Aseta tavoitteeksi toivottu käytös

Askel #4: Valitse ennakoivia strategioita — Pidä kirjaa edistymisestä!

Opettajat tutkijoina

Lapsen haasteet

Lapsen vahvuudet

Tavoitteet

Strategiat	Hyödyt	Esteet (ajatukset, tunteet, oma ja muiden käyttäytyminen)

Käynnissä olevat suunnitelmat

Opettajat tutkijoina

Lapsen haasteet

Lapsen vahvuudet

Tavoitteet

MUISTIINPANO: ERITYINEN KONTAKTI

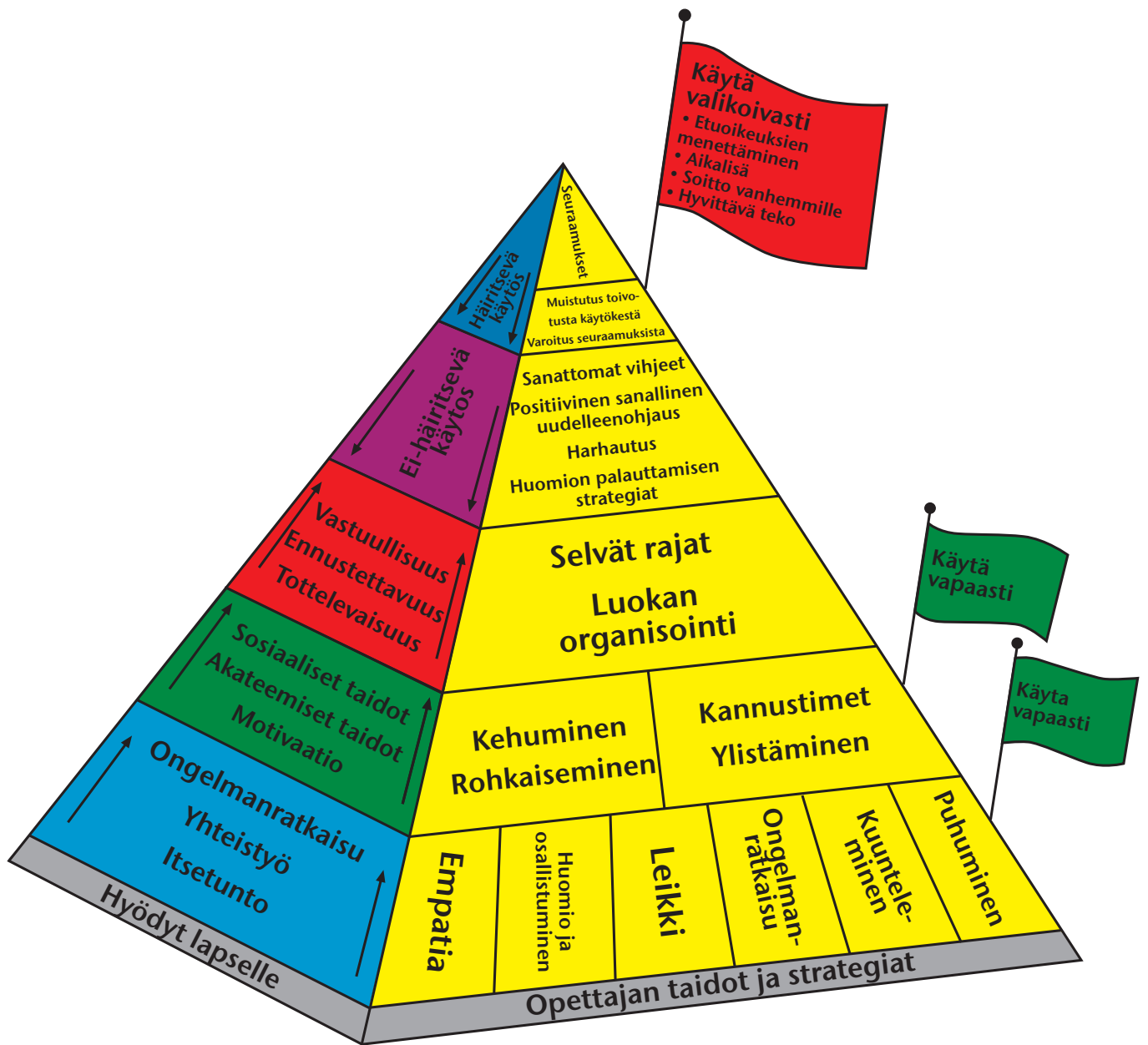
Valitse lapsi, joka on jollakin tavalla haasteellinen (esim. aggressiivinen, vastustava) tai ”näkymätön”. Kirjoita muistiin kolme tilannetta, jolloin sait aikaan erityisen hyvän kontaktin tähän lapseen.

1.

2.

3.

Opettajan pyramidi®

Yhteydenottolomake opettajalta vanhemmille

Luokan/ryhmän ja perheen säännöt

Lapset opiskelevat, kuinka menestyä koulussa ja harjoittelevat noudattamaan luokan/ryhmän viittä sääntöä. Voit tukea lapsesi oppimista kommentoimalla ja kehumalla häntä, kun huomaat hänen noudattavan näitä sääntöjä kotona.

Pyydä lasta ”näyttämään viisi” (nosta kätesi ylös). Kokeile, kuinka monta sääntöä hän muistaa! Pyydä häntä näyttämään, miten hän noudattaa näitä sääntöjä yksi kerrallaan.”

Näytä viisi -säännöt ovat:

Kuuntelevat korvat: (Muistuttaa lasta kuuntelemaan hiljaa ja keskittymään puhujaan.) Kehu lasta kotona, kun hän käyttää kuuntelevia korviaan toisten puhuessa.

Katse opettajaan: (Muistuttaa lasta katsomaan opettajaa ja kiinnittämään huomionsa häneen.) Kehu lasta kotona, kun hän katsoo sinua kuuntelevin silmin.

Pidä kädet itselläsi: (Muistuttaa lasta pitämään kädet hallinnassa.) Kehu lastasi, kun hän pitää kädet sylissään.

Käytä kävelyjalkoja: (Muistuttaa lasta kävelemään hitaasti ja säästämään juoksujalat ulkotiloihin!) Kehu lastasi, kun hän käyttää kävelyjalkoja kotona sisätiloissa.

Käytä ääntä, joka soveltuu sisätiloihin: (Muistuttaa lasta puhumaan hiljaisella äänellä niin, että hän ei häiritse muita.) Kehu lastasi, kun hän käyttää kohteliasta ja hiljaista ääntä sisätiloissa.

Kirjoita yhteydenottolomakkeeseen vanhemmilta opettajalle kokemuksesi siitä, kun puhuit perheen säännöistä lapsen kanssa. Lähetä lomake sitten takaisin lapsen mukana.

Ihmeelliset lapset!

The
**Incredible
Years**

Yhteydenottolomake vanhemmilta opettajalle

Ryhmän ja perheen säännöt

Lapsen nimi: _____

Kirjoita tähän lomakkeeseen kokemuksesi siitä, kun puhuit perheen säännöistä lapsen kanssa. Lähetä tämä lomake sitten takaisin lapsen mukana.

Lapsi voi piirtää tähän myös kuvan yhdestä kodin säännöstä.

Ihmeelliset lapset!

**The
Incredible
Years**

The Incredible Years®
Ihmeelliset vuodet
Opettajien ryhmän hallintakoulutus — Itsearviointi
Ennakoivat strategiat

Päiväys: _____ **Nimi:** _____

Opettajat oppivat paljon itsearvioimalla omaa ryhmänhallintaansa ja käyttämiään toimivia ja toimimattomia ohjauskeinoja. Näiden arvioiden pohjalta opettajat määrittelevät itselleen tavoitteita tehdäkseen muutoksia lähestymistapaansa ja luodakseen mahdollisimman myönteisen oppimisen ilmapiirin. Käytä tätä itsearviointia hyödyksi tunnistaaksesi omia vahvuuksiasi ja rajoitteitasi sekä asettaaksesi itsellesi tavoitteet.

1 - Ei koskaan 3 - Joskus 5 - Johdonmukaisesti

Ennakoiva opettaja – Säännöt					
1. Ryhmän säännöt ovat selkeät, myönteisessä muodossa ja ne on laitettu esille. Niitä kerrataan ja harjoitellaan aina tarvittaessa.	1	2	3	4	5
2. Käytän niin sanattomia viestejä ja merkkejä kuin sanojakin muistuttaakseni säännöistä (esim. kuvia säännöistä, viittaa hiljaisesti, puhu hiljaa, jalat lattiassa, kuuntelevat korvat).	1	2	3	4	5
3. Olen opettanut lapsille ”näytä viisi” merkin ja käytän sitä.	1	2	3	4	5
4. Esitän pyyntöjä ja annan ohjeita kunnioittavasti kuvaillen lyhyesti toivottua käytöstä (esim. “Ole hyvä, pidä kädet itselläsi.”).	1	2	3	4	5
5. Käytän ”kun-sitten” -komentoja.	1	2	3	4	5
6. Annan lapsille vaihtoehtoja ja uudelleenohjausta aina kun mahdollista.	1	2	3	4	5
7. Vältän negatiivisia käskyjä, korjaamista, vaatimuksia ja lapsille huutamista.	1	2	3	4	5
8. Saan lasten huomion ennen ohjeiden antamista.	1	2	3	4	5
9. Uudelleenohjaan tehtävään lapsia, joiden keskittyminen herpaantuu, kutsumalla heitä nimeltä, olemalla heidän lähellä, keksimällä mielenkiintoisia pelejä ja käyttämällä sanattomia merkkejä.	1	2	3	4	5
10. Annan säännöllistä huomiota, kehuja ja kannustusta lapsille, jotka keskittyvät ja noudattavat ohjeita.	1	2	3	4	5

11. Tiedotan vanhempia ryhmän säännöistä ja aikatauluista, käytän opettaja-vanhempi -lomakkeita.	1 2 3 4 5
Tavoitteet koskien sääntöjä:	
Ennakoiva opettaja — lukujärjestys/päiväohjelma	
1. Ryhmän rutiinit ja lukujärjestys/ päiväohjelma ovat johdonmukaisia, ennakoitavia ja joustavia.	1 2 3 4 5
2. Laitan ryhmän säännöt näkyvälle paikalle seinälle lapsia, vanhempia ja vierailijoita varten.	1 2 3 4 5
3. Lukujärjestyksessä/päiväohjelmassa käytetään visuaalisia merkkejä ja kuvia (esim. pienryhmän piiriaika, vapaa leikkiaika, käsienpesu, ulkoleikki, ruokailu).	1 2 3 4 5
4. Päiväohjelmassa vuorottelevat aktiiviset ja liikunnalliset toiminnot (ulkoleikit ja vapaat leikit) vähemmän aktiivisten kanssa (lukuhetki).	1 2 3 4 5
5. Tarjoan tasapainon aikuisjohtoisten ja lapsijohtoisten aktiviteettien välillä.	1 2 3 4 5
6. Minulla on systeemi, josta lapset voivat valita leikkialueen vapaan leikin ajalle (leikkialueiden kuvakortit kuten rakentelu, rooli- ja kotileikki, lukunurkka)	1 2 3 4 5

7. Koko ryhmän aamupiiriaika tai opetustuokion kesto ei ole enempää kuin 20 min.	1 2 3 4 5
8. Koko ryhmän piiriaika sisältää monia lasten aktivointitapoja (esim. laulaminen ja liikkuminen, venyttelytauat, vihjekorttien näyttäminen, vastausten näytteleminen, sanallinen vastaaminen ryhmänä, käsinuket), jotta saadaan mahdollisimman moni osallistumaan toimintaan.	1 2 3 4 5
9. Leikkiajalla annan pisimmän ajan vapaalle leikille — annan lapsille aikaa valita materiaaleja, leikkiä ja siivota.	1 2 3 4 5
Tavoitteet koskien lukujärjestystä/päiväohjelmaa:	

Ennakoiva opettaja — Siirtymät	
1. Vältän tarpeettomia siirtymiä ja pidän odotusajat mahd. lyhyinä.	1 2 3 4 5
2. Opetan systemaattisesti, mitä siirtymätilanteissa lapsilta odotetaan.	1 2 3 4 5
3. Annan muistutuksen lapsille ennen siirtymän aloittamista ja varaan siirtymiin riittävästi aikaa, jotta ne eivät ole kiireisiä.	1 2 3 4 5
4. Käytän johdonmukaisia merkkejä siirtymistä (esim. kello, laulu, taputus, valojen laitto päälle ja pois.)	1 2 3 4 5
5. Käytän visuaalisia merkkejä/kuvia ja äänimerkkejä havainnollistamaan päiväjärjestystä (siirtymäkortteja, teippiä lattiassa jonotusta varten, hiljaista aluetta, kuvia päivittäisistä toiminnoista).	1 2 3 4 5
6. Aloitan aktiviteetit, kun muutama lapsi on valmis aloittamaan enkä odota kaikkia.	1 2 3 4 5
Tavoitteet siirtymätilanteisiin:	
Ennakoiva opettaja — Oppimisympäristö ja sen organisointi	
1. Tilassa on erilaisia leluja ja materiaaleja, jotta jokaiselle lapselle kehitystasosta riippumatta, on sopivia virikkeitä.	1 2 3 4 5
2. Tila on jaettu oppimisalueisiin, joihin voi osallistua samanaikaisesti rajattu määrä lapsia per alue. Lasten lukumäärä on merkitty visuaalisesti muistuttamaan asiasta (esim. nimikoukuilla, pyykkipojilla).	1 2 3 4 5
3. Olen laittanut kuvavihjeet matalille hyllyille niin, että lasten on helppo löytää ja palauttaa tavarat.	1 2 3 4 5

4. Tilassa on välineitä, jotka edistävät sosiaalista vuorovaikutusta ja niitä on jokaisella oppimisalueella (esim. käsinuket, vaunut, isot lattiapalapelit, vuorottelupelit jne.)	1 2 3 4 5
5. Käytän systemaattista alueilla kiertämissuunnitelmaa lisätäkseni uutuusarvoa ja uteliaisuutta (esim. rakentelu- ja saippuakuplapisteet käytössä tiettyinä aikoina).	1 2 3 4 5
6. Tila tarjoaa visuaalisia vihjeitä kertoen onko alue tai aktiviteetti auki vai kiinni. (esim. stop -merkki, kangas peittämässä tietokonetta).	1 2 3 4 5
7. Materiaalini on suurennettu lapsille, joilla on näkövamma (esim. isommat kynät, paperi) ja ja niiden käsittelyä on helpotettu esim kiinnityksillä (teipattu pöytään, tarralevy).	1 2 3 4 5
8. Käytän visuaalisia vihjeitä ympäri tilaa muistuttaakseni opittavista taidoista (esim. jakaminen, auttaminen, tiimityö).	1 2 3 4 5
9. Piiriaikaa varten on varattu iso tila, jolloin lapset voivat istua lattialla tai matoilla.	1 2 3 4 5
10. Valmistelen pienryhmämateriaalit ennen kuin lapset saapuvat.	1 2 3 4 5
11. Suunnittelen yhteistoiminnallisia aktiviteetteja joka päivälle (esim. iso kollaasi, yhdessä luettava kirja, leivonta).	1 2 3 4 5
12. Lapsiin on näköyhteys koko ajan. Hyllyjen korkeus ei ylitä 1,2 m.	1 2 3 4 5
13. Sijoitan tarkkaamattoman lapsen istumaan lähelleni.	1 2 3 4 5
Ympäristön rakenteeseen ja suunnitteluun liittyvät tavoitteet:	

Monisteet

Opettajan huomion merkitys, valmentaminen ja kehuminen

HUOM: Nämä monisteet on kopioitu käyttösi Incredible Years opettajien työpajakoulutusta varten. Monisteet ovat tekijänoikeuslailla suojattuja, niitä ei ole lupa muuttaa tai muokata millään tavalla (mukaan lukien käännöstyö) ilman Seattlessa sijaitsevan Incredible Years pääorganisaation lupaa. Kysy lisää incredibleyears@incredibleyears.com.

Nämä monisteet on saatavilla myös:

www.incredibleyears.com/resources/gl/teacher-program/
(Group Leader Resources osiosta)

©The
Incredible
Years[®]

Copyright 1995, revised 2006, 2008, 2011, 2016, 2019
by Carolyn Webster-Stratton, Ph.D.

*** ALL RIGHTS RESERVED ***

Opettajan huomion merkitys, valmentaminen ja kehuminen

Ehdotuksia kuukauden tehtäviksi

TEE:

- Harjoittele lasten valmentamista ja ”arvostavana yleisönä” toimimista. Käytä ”lapsijohtoisia leikkitaitoja” ja kuvailevia kommentteja lasten leikkitilanteissa sisällyttäen: akateemisia taitoja (esim. tehtävään paneutuminen, huolellinen suunnittelu, numerot, muodot), ystävyystaitoja (esim. auttaminen, odottaminen, jakaminen, vuorottelu, ystävällisyys, avun pyytäminen) ja tunteita (esim. rauhalliselta näyttäminen, kärsivällisenä pysyminen, tyytyväiseltä tai ylpeältä näyttäminen, toisen seurasta nauttiminen).
- Valitse yksi tai kaksi lasta, jolla on haaastava käytös. Harjoittele kehumisen lisäämistä sellaisesta myönteisestä käyttäytymisestä, jonka olet etukäteen määritellyt (esim. jakaminen, sanojen käyttäminen, auttaminen). Aseta itsellesi tavoite siitä, kuinka usein käytät kehumista. Kirjaa viisi tapaa kehua ja kannustaa ‘Kehu ja kannustus’ -lomakkeeseen ja tuo se seuraavalle työpajakerralle.
- Valitse ryhmästä haastavasti käyttäytyvä lapsi ja tee hänelle käyttäytymissuunnitelma lisätäkseen valmentamisen ja kehumisen avulla hänen toivottua myönteistä käytöstä. Kirjoita käyttäytymissuunnitelmaan strategiasi ja kokeile niitä. Aloita ‘itsekehukuplan’ käyttö lapsille, jotka yrittävät kovasti muuttaa käyttäytymistään toisia lapsia kohtaan. Kerro kokemuksiasi seuraavalla työpajakerralla.
- Soita parillesi ja kerro, mikä onnistui ja toimi!

LUE

Kappale neljä kirjasta ”*Kuinka edistää lasten sosiaalisia ja emotionaalisia taitoja*”.

Muista kehua aamupiirin aikana niitä, jotka istuvat hiljaa ja muista olla sanomatta mitään niille, jotka eivät vielä ole piirissä. Käytä viereisen kehumista säännöllisesti saadaksesi tarkkaamattoman lapsen takaisin työskentelyyn.

Muistiinpanot Huomio, valmentaminen ja kehuminen

- Ota katsekontakti, siirry lähelle ja hymyile lapselle.
- Täsmennä, millaisesta käytöksestä pidät ja kuvaa sitä tarkasti, kun valmennat ja kehut.
- Valmenna ja kehu vilpittömästi, innokkaasti ja monin tavoin. Tee siitä iso juttu.
- Kun lapsi käyttäytyy toivotulla tavalla, kehu häntä siitä välittömästi.
- Yhdistä sanallinen kehu sanattomaan eleeseen, kuten taputus olkapäälle tai halaus.
- Älä odota käytöksen olevan täydellistä ennen kuin annat kehuja.
- Kehu yksittäisiä lapsia sekä koko ryhmää tai pienryhmiä.
- Käytä valmentamista säännöllisesti ja johdonmukaisesti, erityisesti silloin, kun lapsi opettelee uutta tapaa toimia. Muista, että tämä on voimakkain positiivisen kannustamisen keino, jolla voit huomioida lasta.
- Lapset, jotka ovat tarkkaamattomia, helposti häiriintyviä ja tottelemattomia, tarvitsevat säännöllistä huomiota ja kehumista aina, kun he käyttäytyvät sopivalla tavalla.
- Kehu ja valmenna lapsia heille tekemäsi henkilökohtaisen käyttäytymissuunnitelman tavoitteiden mukaisesti sekä akateemisista että sosiaalisista taidoista.
- Älä jää työpöytäsi taakse itsenäisen työskentelyn aikana, vaan käy valmentamassa ja vahvistamassa myönteistä käytöstä.
- Jos työskentelet pienen ryhmän tai yksittäisen lapsen kanssa, vilkaise 3-4 minuutin välein muiden työskentelyä. Kehu itsenäisesti työskentelevien lasten myönteistä käytöstä.
- Kun annat ohjeita, etsi ainakin kaksi lasta, jotka noudattavat niitä. Sano heidän nimensä ääneen ja kehu heitä samalla, kun toistat ohjeen.
- Tee konkreettinen suunnitelma, jotta muistat kehua lapsia säännöllisesti, esimerkiksi tarra kellossasi, kolikoita taskuissasi, ajanottokello tms.
- Keskity lasten yrittämiseen ja oppimiseen, älä pelkkään lopputulokseen.
- Keskity lasten vahvuuksiin ja kehittymiseen.
- Näytä, että uskot lasten kykyihin.
- Ilmaise tunteesi käytöksestä ja sen myönteisestä vaikutuksesta.
- Älä vertaa lapsia tai sisaruksia toisiinsa.
- Käytä kirjallisia henkilökohtaisia huomionsoituksia, kuten 'iloisia viestejä'.

Aivoriihin /Porina – Opettajan itsekehu

Pohdi itsekehumisen lauseita, joita voit käyttää kannustaaksesi itseäsi opettajana. Kirjoita ne tähän.

Positiivinen itsekehu

Pysyn hienosti rauhallisena ja arvostavana...

Lisäsin kivasti lasten kehuja määrää...

Tavoite:

Sitoudun lopettamaan itsekritiikin ja keskityn sen sijaan siihen, mitä tein hyvin.

Aivoriihi/Porina – Positiivinen ennustaminen

Pohdi parisi kanssa positiivisen ennustamisen lauseita. Muista sisällyttää kehuja sinnikkyudesta ja kärsivällisyydestä oppimisprosessissa.

Positiivisen ennustamisen lauseita

Esimerkki:

“Jos jatkat lukemisen harjoittelua, lyön vetoa, että ennen pitkää pystyt lukemaan koko sivun itse.”

Tavoite:

Sitoudun käyttämään positiivisen ennustamisen lauseita _____ kertaa tällä viikolla
_____ minuutin ajan seuraavien lasten kanssa:

Aivoriihi/Porina – Nimetty kehu

Mieti ja kirjoita lauseita, joita käytät lasten toivotun käytöksen kehumiseen.

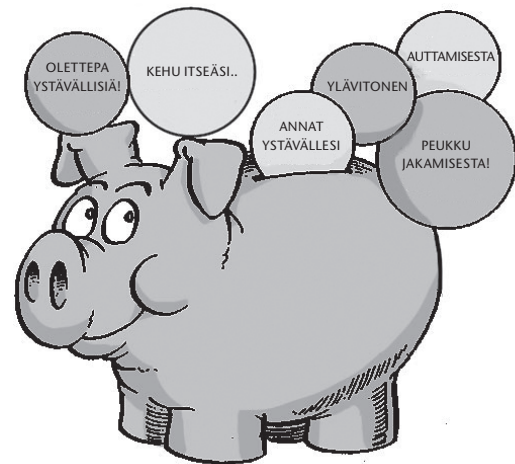
Käytös, jota haluan nähdä enemmän

Nimetyt kehumisen lauseita

Hienoa, kun...

Pidän siitä kun sinä...

Wow, kuinka hienosti luit tuon sivun!

Muista kasvattaa pankkitiliäsi

Tavoite:

Sitoudun lisäämään lapsille antamieni kehujen määrää _____

tunnissa. Kehumani käytös sisältää: (esim. jakaminen) _____

Aivoriihi/Porina – Opettaja kehuu vanhempia

Mieti, millä tavoin voit antaa vanhemmille kehuja heidän lapsensa onnistumisesta. Kirjoita suunnitelmasi.

Tavoite:

Sitoudun kehumään vanhempia _____ kertaa tällä viikolla käyttäen siihen _____ minuuttia. Kehun erityisesti seuraavien lasten vanhempia:

Aivoriihi/Porina – Lisää kannustavia sanoja

Kirjoita alle rohkaisevia sanoja, joiden avulla voit kannustaa lapsia yrittämään, vaikka tehtävä olisikin vaikea.

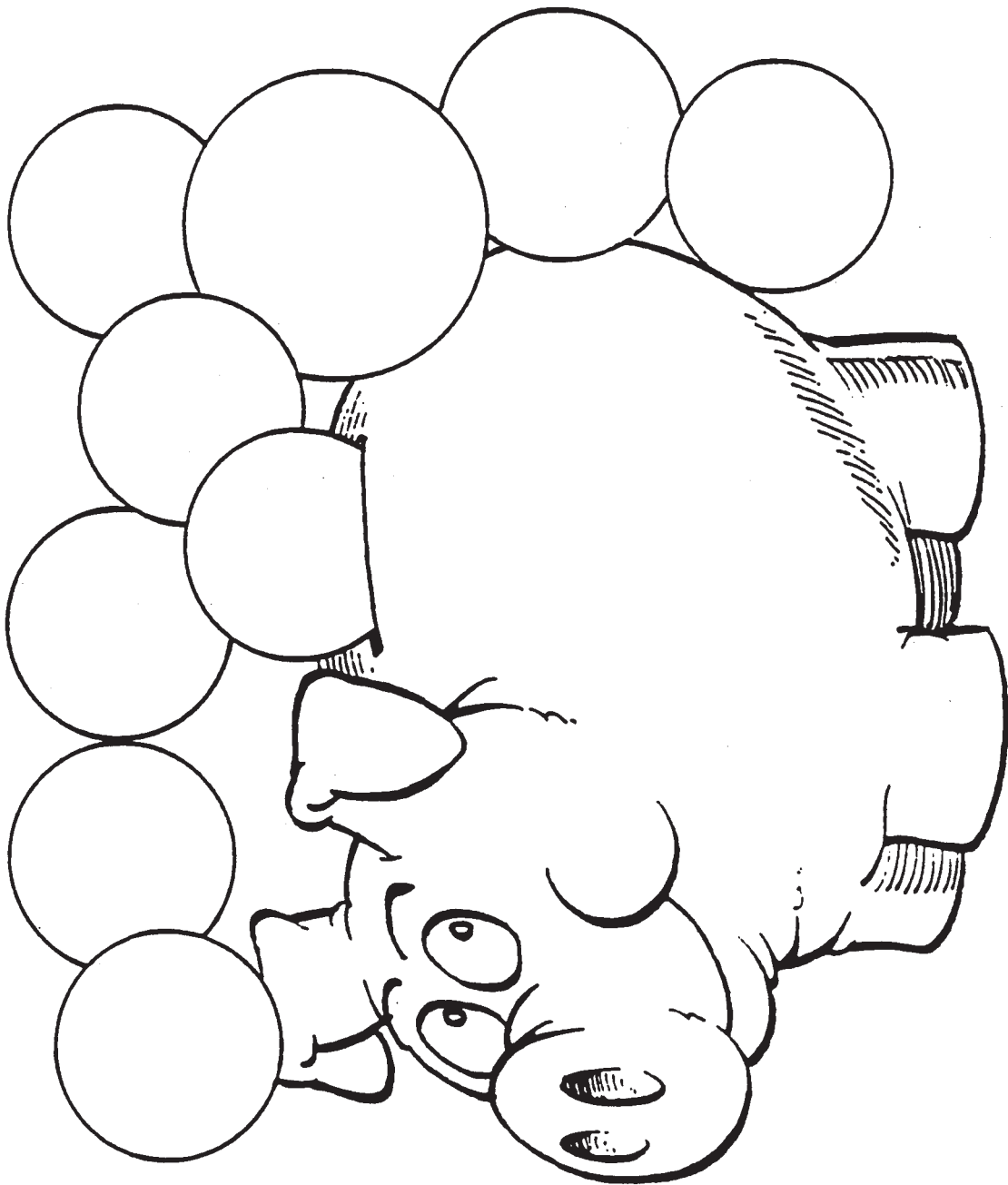

Tavoite:

Sitoudun käyttämään enemmän kannustavia sanoja _____ kertaa tällä viikolla seuraavien lasten kanssa:

Muista kasvattaa pankkiliäsi

Muista kasvattaa pankkisiitäsi

Opettajan tehtävät

LISTA TAPAHTUMISTA: KEHU JA KANNUSTUS

	Päivämäärä	Aika	Kehujen lukumäärä ja esimerkkejä kannustavista lauseista	Kehuttu käytös	Lapsen reaktio

ESIMERKKEJÄ KEHUTTAVASTA JA KANNUSTETTAVASTA KÄYTÖKSESTÄ

- Jakaminen
- Kohteliaasti puhuminen
- Opettajan pyyntöjen ja ohjeiden noudattaminen
- Yhteistyö leikkikentällä
- Huomion kiinnittäminen ja opettajan kuunteleminen
- Hiljaa viittaaminen, kun on kysyttävää tai haluaa vastata
- Vaikean ongelman ratkaiseminen
- Toisen lapsen kuunteleminen
- Pitkäjänteisyys vaikean tehtävän parissa (ahkera työskentely)
- Miettiminen tarkkaan ennen vastaamista
- Positiivisen asian huomaaminen kaverista (toisen kehuminen)
- Käsien pitäminen itsellä
- Yhteistyö toisten kanssa ryhmätehtävässä
- Tavaroiden korjaaminen pois
- Hitaasti käveleminen käytävällä
- Läksyjen tekeminen ajoissa
- Vuoron antaminen toiselle ennen itseä
- Huomaavaisuus
- Kärsivällisyys
- Toisen lapsen auttaminen
- Rauhallisena, tyynenä ja hallittuna pysyminen konfliktitilanteessa

ESIMERKKEJÄ KEHUISTA JA KANNUSTAMISESTA

- "Osaat tosi hienosti ..."
- "Olet oppinut ..."
- "Pidän siitä, kun ..."
- "Olet varmasti ylpeä itsestäsi, koska ..."
- "Olipa hyvä idea, että ..."
- "Onnistuit oikein hienosti ..."
- "Katso, kuinka _____ on kehittynyt ..."
- "Olet tehnyt niin kovasti töitä ..."
- "Katso, kuinka hyvin hän ..."
- "Tuopa on luova tapa ..."
- "Vau, oletpa tehnyt hienosti ..."
- "Aivan oikein, se onkin hauska tapa ..."
- "Olen niin iloinen, että sinä ..."
- "Tulen niin tyytyväiseksi, kun sinä ..."
- "Olet kasvanut, koska sinä ..."
- "Sinäpä olet oikea ongelmanratkaisija, kun ..."
- "Hyvin ajateltu ..."
- "Kiitos, että ..."
- "Olipa hienosti tehty ..."
- "Hei, olet hienosti pohtinut, sinä..."
- "Hienoa, se näyttää ihan ..."
- "Teet juuri niin kuin opettaja pyysi."
- "Jopas! Tuo ... oli hienoa yhteistyötä."
- "On mukavaa (tai hyvä), että ..."
- "Voit kehua itseäsi tästä ..."
- "Kaunista! Mahtavaa! Hienoa! Upeaa! Erinomaista! Siistiä! Hauskaa!"
- "Anna ylävitonen, koska ..."

Käyttäytymissuunnitelman tarkistuslista yksilöllisen toiminnan arvioimiseksi

Askel #1: Määrittele ja tunnista kielteinen käytös (valitse aluksi 1 tai 2)

Askel #2: Kysy miksi ei-toivottua käytöstä esiintyy? (Toiminnan arviointi):

Pohdi syitä, miksi lapsi käyttäytyy ei-toivotulla tavalla. Seuraava tarkistuslista auttaa sinua ymmärtämään, miksi lapsi käyttäytyy tietyllä tavalla:

Häiriökäyttäytymisen ymmärtäminen	Kyllä	Ei
<ul style="list-style-type: none">Lapsi käyttäytyy huonosti saadakseen huomiota.Lapsi purkaa turhautumistaan huonolla käytöksellä.Lapsella ei ole kehityksellistä kykyä käyttäytyä muulla tavoin.Lapsi yrittää huonon käytöksen avulla välttää stressiä tai epämiellyttävää tehtävää.Lapsi kokee huonon käytöksen hauskana.Lapsi ei huomaa käyttäytyvänsä häiritsevästi.Lapsi hakee käytöksellään valtaa toisista lapsista.Lapsi käyttäytyy huonosti kostaakseen.Lapselle ei ole opetettu muuta, sopivampaa prososiaalista käytöstä.Lapsen kotiympäristö tai menneisyyden kokemukset eivät ole opettaneet lapselle aikuisten toiminnan ennakoitavuutta tai luotettavuutta.Lapsen ympäristö tukee ei-toivottua käytöstä.Lapsen käytös heijastaa lapsen riittämättömyyden tunteita.		

Askel #3: Aseta tavoitteeksi toivottu käytös

Askel #4: Valitse ennakoivia strategioita — Pidä kirjaa edistymisestä!

Prososiaalisten taitojen vahvistaminen - Kehu ja kannustus Työpaja #2 Käyttämissuunnitelma

Esimerkki käyttämssuunnitelmasta: Jenni, 1. lk

Askel #1	Askel #3	Askel #4	Askel #5
Kielteinen käytös	Haluttu positiivinen käytös	Valitse ennakoivat strategiat	Kehu ja kannustus
Tökkiminen, toisen koskettaminen ilman lupaa	Pitää kädet itsellään	Istumapaikka opettajan lähellä	Huomioi lapsi ja kehu, kun viittaa
	Viittaa puhumatta	Anna mahdollisuuksia liikkua auttamalla opettajaa	
Puhuu viittaamatta	Kuuntelee hiljaa, kun annetaan ohjeita	Ota katsekontakti ennen ohjeiden antamista	Kehu ja kannusta lasta, kun hän keskittyy tehtävään ja kuuntelee
Puhuu kun annetaan ohjeita	Keskittyy	Käytä positiivista uudelleenohjausta, kun huomio herpaantuu	Soita vanhemmille myönteisestä käytöksestä
Ei keskity tehtävään, unelmoi		Käytä kuuntelu ja hiljainen käsi -vihjekortteja	Käytä sinnikkyyssvalmennusta pienryhmän aikana

Käyttämssuunnitelma : ----- **lle**

Askel #1	Askel #3	Askel #4	Askel #5
Kielteinen käytös	Toivottu positiivinen käytös	Valitse ennakoivat strategiat	Kehu ja kannustus
1.			
2.			

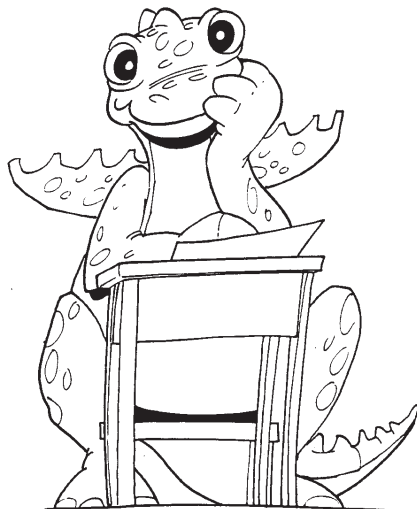
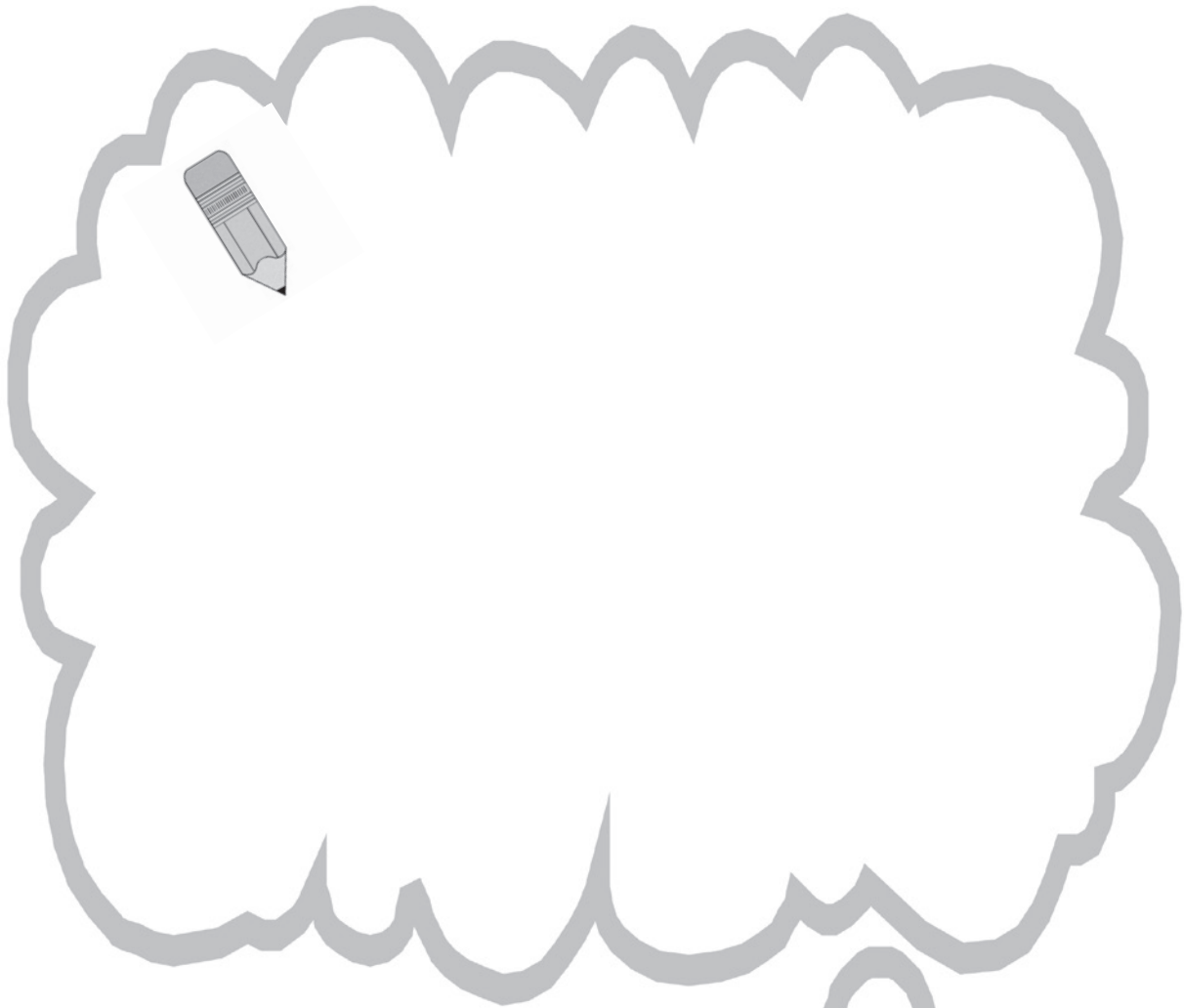
Katso käyttämssuunnitelma #1 nähdäksesi askel #2:n.

Työpaja #2 Käyttäytymissuunnitelma: _____:lle

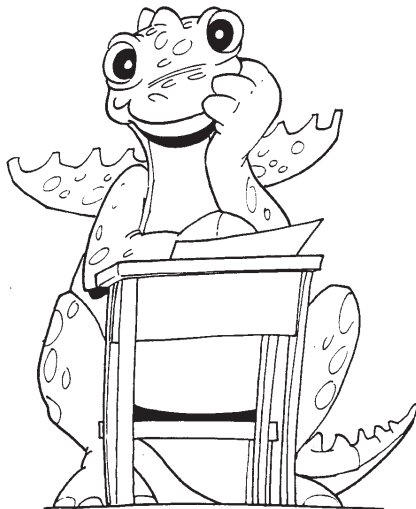
	Askel #1: Kielteinen käytös	Askel #3: Toivottu käytös (positiivinen vastakkainen käytös)	Askel #4: Valitut ennakoivat strategiat	Askel #5 Kehu ja kannustus
1.				
2.				
3.				

Itsekehukuplani

Itsekehukuplani

Olen hyvä ongelmanratkaisija.
Olen hyvä laskemisessa.
Pystyn kohtaamaan ongelman ja
ratkaisemaan sen.
En ole luovuttaja.
Selviydyn tästä.
Pystyn rauhoittumaan.
Olen hyvä jakamaan.
Pystyn odottamaan.
Olen todella avulias.
Olen ystävällinen.
Olen hyvä käyttämään sanoja.
Jätän ympärillä olevan melun huomiotta.
Osaan itse mennä paikalleni pyytämättä.
Toimin niin kuin on parasta minulle.
Olen todella rohkea
Olen hyvä johtaja.

Lasten valmentaminen vuorovaikutusleikeissä

Liity lasten ja hänen leikkikaverien seuraan, kun he leikkivät ja ”valmenna” heidän hyviä leikkitaitojaan huomioimalla ja kommentoimalla heidän yhteistyötä. Esimerkiksi:

Ehdotusten tekeminen: ”Vau, tuo ehdotus auttoi kaveriasi.”

Positiivisten tunteiden osoittaminen: ”Tuo on ystävällinen tapa näyttää, miltä sinusta tuntuu.”

Odottaminen ”Upeaa! Odotit vuoroa ja annoit hänen olla ensimmäinen, vaikka itsekin halusit olla ensimmäisenä.”

Luvan kysyminen: ”Olipa ystävällistä kysyä häneltä, haluaisiko hän tehdä tuon ensin.”

Kohteliaisuuden antaminen: ”Kuinka hieno kohteliaisuus. Näen, että hänestä tuo tuntuu hyvältä.”

Vuorottelu: ”Sinä annat hänelle vuoron – kuinka auttavaista.”

Jakaminen: ”Teette kummatkin sitä yhdessä. Näen, että olette joukkuepelaajia. ”

Yksimielisyys: ”Hyväksyit hänen ehdotuksensa – se oli ystävällinen teko.”

Pehmeän kosketuksen käyttö: Kosketat varovasti ja hellästi. Se on ystävällistä.”

Avun pyytäminen: ”Vau! Sinä pyysit häntä auttamaan sinua – juuri noin hyvät ystävät tekevät toisilleen.”

Välittäminen: ”Näen, että sinä todella välität hänen ajatuksistaan ja näkökulmistaan. Sinä olet huomaavainen.”

Ongelmanratkaisu: ”Te molemmat selvititte ongelman hermostumatta. Näyttää siltä, että se tuntuu teistä kummastakin hyvältä.”

Ystävällisyys: ”Osasit kohteliaasti pyytää häntä odottamaan – se oli todella ystävällistä. “

Lasten akateemisten taitojen oppimisen tukeminen: Opettajat “akateemisina valmentajina”

“Kuvaileva kommentointi” on tehokas tapa vahvistaa lasten sosiaalisia taitoja, tunneälyä ja akateemisia taitoja. Seuraavassa listassa on akateemisia käsitteitä ja toimintaa, joita voidaan kommentoida lapsen kanssa leikkiessä. Hyödynnä tarkistuslistaa, kun harjoittelet kuvailemaan akateemisia käsitteitä.

Akateeminen taito	Esimerkkejä
_____ värit _____ numerot _____ muodot	<ul style="list-style-type: none"> • ”Sinulla on punainen auto ja keltainen kuorma-auto.” • ”Siinä on yksi, kaksi, kolme dinosaurusta rivissä.” • ”Nyt nelikulmainen Lego on kiinni pyöreässä Legossa.”
_____ koko (pitkä, lyhyt, pienempi kuin, isompi kuin, jne.) _____ sijainti (päällä, takana, vieressä, ylhäällä, alhaalla, jne.)	<ul style="list-style-type: none"> • ”Tuo juna on pidempi kuin tuo kisko.” • ”Sinä laitat pienen pultin oikeaan reikään.” • ”Sininen palikka on keltaisen nelikulmion vieressä ja violetti kolmio on pitkän punaisen suorakulmion päällä.”
_____ ahkerasti työskentely sinnikkyys, kärsivällisyys _____ keskittyminen	<ul style="list-style-type: none"> • ”Sinä työskentelet tosi ahkerasti tuon palapelin kanssa ja pohdit, mihin tuo pala menee. • ”Olet niin kärsivällinen ja yrität kaikkia mahdollisia tapoja laittaa nuo palat yhteen.”
_____ vanhempien ohjeiden noudattaminen _____ ongelmanratkaisu _____ uudelleen yrittäminen _____ lukeminen _____ ajattelutaidot _____ kuunteleminen _____ ahkerasti työskentely _____ omatoimisuus	<ul style="list-style-type: none"> • ”Noudatit ohjeita juuri niinkuin pyysin. Sinä todella kuuntelit.” • ”Pohdit kovasti tuon ongelman ratkaisua ja keksit hienon tavan tehdä laivan.” • ”Olet oivaltanut tuon aivan itse.”

Lasten tunnetaitojen oppimisen tukeminen: Opettajat ”tunnetaitojen valmentajina”

Lasten tunteiden kuvailu on tehokas tapa vahvistaa lapsen tunneälyä. Kun lapsella on kieli tunteiden kuvailuun, hänen on helpompaa säädellä tunteitaan, koska he voivat kertoa, miltä hänestä tuntuu. Seuraavassa listassa on tunteita, joita voi kommentoida lapsen kanssa leikkiessä. Käytä tarkistuslistaa harjoitellessasi lapsen tunteiden kuvailemista.

Tunteet / tunteiden lukutaito	Esimerkkejä
☐ iloinen ☐ turhautunut ☐ rauhallinen ☐ ylpeä ☐ innostunut ☐ tyytyväinen ☐ surullinen ☐ auttavainen ☐ huolestunut ☐ itsevarma ☐ kärsivällinen ☐ pitää hauskaa ☐ mustasukkainen ☐ anteeksiantava ☐ välittävä ☐ utelias ☐ vihainen ☐ suuttunut ☐ kiinnostunut	<ul style="list-style-type: none"> • ”Tuo on turhauttavaa, mutta yrität uudelleen ja pysyt rauhallisena.” • ”Näytät olevan ylpeä piirrustuksestasi.” • ”Näytät itsevarmalta lukiessasi tuota tarinaa.” • ”Olet niin kärsivällinen. Vaikka se tippui kaksi kertaa, yrität uudelleen nähdäksesi, voitko tehdä siitä korkeamman. Olet varmasti tyytyväinen itseesi, kun olet niin kärsivällinen.” • ”Näyttää siltä, että sinulla on hauskaa leikkiessäsi kaverisi kanssa, ja hän näyttää siltä, että hän nauttii leikkiessään sinun kanssasi.” • ”Olet utelias. Testaat kaikki mahdolliset tavat, joilla saisit ne menemään yhteen.” • ”Annat anteeksi kaverille, koska tiedät, että se oli vahinko.”

Tunnepuheen mallintaminen ja tunteiden jakaminen:

- ”Olen ylpeä siitä, että ratkaisit tuon ongelman.”
- ”Minusta on todella mukavaa leikkiä kanssasi.”
- ”Pelkäsin, että se tippuisi, mutta sinä olit varovainen ja suunnitelmasi toimi.”

Lasten sosiaalisten taitojen oppimisen tukeminen: Opettajat ”sosiaalisina valmentajina”

Lasten ystävällisen käyttäytymisen kuvaileminen ja siihen kehottaminen on tehokas tapa vahvistaa lapsen sosiaalisia taitoja. Sosiaaliset taidot ovat ensimmäinen askel kestävien ystävyysuhteiden luomiselle. Seuraavassa listassa on sosiaalisia taitoja, joita voit kommentoida leikkiessäsi lapsen kanssa tai kun lapsi leikkii kaverinsa kanssa. Käytä tarkistuslistaa harjoitellessasi sosiaalisten taitojen valmentamista.

Sosiaaliset/ ystävyyshaidot	Esimerkkejä
☐ auttaminen ☐ jakaminen ☐ tiimityö ☐ ystävällisen äänen käyttö (hiljainen, kohtelias)	<ul style="list-style-type: none"> • ”Tuo on todella ystävällistä. Sinä jaat palikat ystäväsi kanssa ja odotat vuoroasi.” • ”Teette sitä kumpikin yhdessä ja autatte toisianne aivan kuten hyvä tiimi tekee.”
☐ ystävän kuunteleminen ☐ vuorottelu ☐ kysyminen ☐ vaihtaminen ☐ odottaminen	<ul style="list-style-type: none"> • ”Kuuntelit kaverisi pyyntöä ja noudatit hänen ehdotustaan. Se oli todella ystävällistä. • ”Odotit ja kysyit ensin, voitko käyttää tuota. Kaverisi kuunteli ja jakoi sen kanssasi. • ”Te vuorottelette. Noin hyvät ystävät toimivat yhdessä.”
☐ suostuminen kaverin ehdotukseen ☐ ehdotuksen tekeminen ☐ kohteliaasti toimiminen ☐ pehmeän, hellän kosketuksen käyttö ☐ pyytää lupa, että saa käyttää kaverin tavaraa ☐ ongelmanratkaisu ☐ yhteistyö ☐ anteliaisuus ☐ toisten huomioiminen	<ul style="list-style-type: none"> • ”Teit ystävällisen ehdotuksen ja kaverisi tekee niin kuin ehdotit. Se on ystävällistä.” • ”Autat ystäväsi rakentamaan hänen torniaan.” • ”Olet yhteistyökykyinen, kun jaat.” • ”Te ratkaisitte ongelman yhdessä. Keksitte, miten laittaa nuo palikat yhteen. Se oli hieno ratkaisu.”

Kehottaminen

- ”Katso, mitä kaverisi on tehnyt. Luuletko, että voisit kehua häntä?” (kehu lasta, jos hän yrittää olla kohtelias)
- ”Sinä teit sen vahingossa. Luuletko, että voisit silti pyytää häneltä anteeksi?”

Ystävällisen käyttäytymisen mallintaminen

- Opettajat voivat mallintaa odottamista, vuorottelua, auttamista, kehumista. Tämä auttaa myös lasta oppimaan kyseisiä sosiaalisia taitoja.

Yhteydenottolomake opettajalta vanhemmille

Lapsen sinnikkyuden ja kärsivällisyyden kannustaminen

Kaikilla pienillä lapsilla on lyhyt keskittymiskyky ja keskittyminen häiriintyy helposti. Kun lapset tulevat kouluikään, heidän odotetaan kuuntelevan, keskittyvän ja työskentelevän koulutehtävien parissa pitkäjänteisemmin. Voit tukea lapsen tarkkaavaisuutta ja lisätä lapsen sinnikkyyttä vaikeiden tehtävien yhteydessä kommentoimalla, kuvailemalla ja valmentamalla lasta, kun huomaat hänen tekevän jotakin seuraavista:

Keskittyneenä pysyminen: Kuvaile ja kehu lapsesi käytöstä, kun huomaat hänen keskittyvän, kiinnostavan huomiota tai työskentelevän pitkäjänteisesti yrittäessään ratkaista ongelmaa (esim. vaikean palapelin valmiiksi tekeminen, kirjoittamisen tai lukemisen harjoittelu tai jonkin uuden asian opetteleminen). Esimerkiksi: ”Sinäpä katsot tarkasti noita kirjaimia ja keskityt hyvin.” Tai: ”Yrität ratkaista ongelmaa erilaisilla tavoilla. Teet todella kovasti töitä.”

Kärsivällisyys: Nimeä lapsesi tunteet, kun huomaat hänen pysyvän rauhallisena tai kärsivällisenä. ”Sitä on turhauttavaa tehdä, mutta jaksat yrittää aina uudelleen. Olet todella kärsivällinen ja pysyt rauhallisena. Uskon, että onnistut siinä.”

Kirjoita yhteydenottolomakkeeseen vanhemmilta opettajalle kokemuksesi siitä, kun ohjasit lastasi tekemään sinnikkäästi vaikeaa tehtävää ja pysymään rauhallisena. Lähetä lomake takaisin lapsen mukana.

Ihmeelliset lapset!

**The
Incredible
Years**

Ihmeelliset vuodet
Opettajien ryhmänhallinta koulutus — Itsearviointi
Opettajan huomio, valmentaminen, kannustus ja kehu

Päiväys: _____ **Nimi:** _____

Opettajat oppivat paljon itsearvioimalla omaa ryhmänhallintaansa ja käyttämiään toimivia ja toimimattomia ohjauskeinoja. Näiden arvioiden pohjalta opettajat määrittelevät itselleen tavoitteita tehdäkseen muutoksia lähestymistapaansa ja luodakseen mahdollisimman myönteisen oppimisen ilmapiirin. Käytä tätä itsearviointia hyödyksi tunnistaaksesi omia vahvuuksiasi ja rajoitteitasi sekä asettaaksesi itsellesi tavoitteet.

1 - Ei koskaan 3 - Joskus 5 - Johdonmukaisesti

Huomio, kannustus & kehuminen	
1. Käytän 'nimetyn kehu' -lauseita tehostamalla positiivista vaikutusta — menen lähelle lasta, hymyilen ja otan katsekontaktin. Kehun välittömästi toivotun käytöksen jälkeen.	1 2 3 4 5
2. Annan enemmän huomiota positiivisesta sosiaalisesta käytöksestä kuin sopimattomasta käytöksestä (5:1).	1 2 3 4 5
3. Kun haastavat lapset käyttäytyvät toivotulla tavalla, kehu heitä aidosti ja innostuneesti.	1 2 3 4 5
4. Olen määritellyt myönteisen toivotun käytöksen, josta huomioin ja kehu kaikkia lapsia välittömästi.	1 2 3 4 5
5. Olen määritellyt vastakkaisen myönteisen käytöksen, jota vahvistan kehumalla, niille lapsille, joilla on käytöksen haasteita.	1 2 3 4 5
6. Käytän viereisen kehua suunnitelmallisesti (esimerkiksi halutessani nähdä tiettyä käytöstä lapselta, kehu lähellä olevaa lasta, joka toimii toivotulla tavalla)	1 2 3 4 5
7. Työskentelen kovasti antaakseni erityistä aikaa lapsille, jotka ovat vetäytyviä tai omissa oloissaan, edistääkseni lasten välistä vuorovaikutusta.	1 2 3 4 5
8. Mallinnan kehumalla toisia opettajia ja ryhmän aikuisia sekä myönteistä sisäistä puhetta.	1 2 3 4 5
9. Soitan lasten vanhemmille positiivisia puheluita kehuakseni heitä lastensa onnistumisista ja myönteisestä käytöksestä.	1 2 3 4 5

10. Kerron lapsille, että uskon heidän menestyvän ja edistävän näin heidän myönteistä sisäistä puhettaan.	1 2 3 4 5
11. Autan lapsia oppimaan, kuinka ollaan kohteliaita toisille ja pidän “kehupiirejä”.	1 2 3 4 5
12. Kannustan lapsia huomaamaan toisten lasten erityistaidot ja saavutukset.	1 2 3 4 5
13. Käytän ”positiivisen ennustamisen” lauseita luodakseni lapselle uskoa onnistumisesta, kun hän on turhautunut ja aloittanut uuden asian oppimisen.	1 2 3 4 5
14. Näytän positiiviset tunteeni, (ylpeys, onnellisuus, ilo, rohkeus) kun olen vuorovaikutuksessa lasten kanssa.	1 2 3 4 5
15. Käytän <i>kuvailevaa ja akateemista</i> kommentointia lasten kanssa leikin aikana (esim. esineiden kuvailu, paikka, värit). Käytän tätä valmentamisen tekniikkaa erityisesti lasten kanssa, joilla on kielen kehityksen viiveitä.	1 2 3 4 5
16. Käytän <i>sinnikkyys valmennusta</i> kaikille lapsille – erityisesti lapsille, joilla on keskittymisvaikeuksia.	1 2 3 4 5
17. Käytän <i>sosiaalisten taitojen valmennusta</i> kaikkien lasten kanssa, kun he leikkivät yhdessä. Kohdennan valmennusta erityisesti lapsille, joilla on sosiaalisesti epäsopevaa käytöstä.	1 2 3 4 5
18. Käytän <i>emotionaalista valmennusta</i> kaikille lapsille – käytän enemmän positiivisia tunnesanoja kuin negatiivisia. Kohdennan myönteisten tunteiden valmennusta erityisesti aggressiivisille lapsille.	1 2 3 4 5
19. Kun ohjaan lasta käsittelemään kielteisiä tunteita, korostan myönteistä selviytymistä ja rauhallista käytöstä, jotta lapsi voi jatkaa ongelman ratkaisua.	1 2 3 4 5
20. Vältän kysymyksiä, korjaamista, kritiikkiä ja vaatimuksia, kun valmennan lapsia.	1 2 3 4 5
21. Teemme ‘itsekehukuplia’ lasten kanssa, jotta he voivat oppia kehumaan itseään.	1 2 3 4 5

22. Osoitan kiintymystä niin fyysisesti kuin sanallisesti ja kehuen lapsia.	1 2 3 4 5
23. Kehun niin yksittäisiä lapsia kuin koko ryhmää sekä pienryhmiä.	1 2 3 4 5
24. Keskityn lapsen yritykseen ja oppimiseen — en vain lopputulokseen	1 2 3 4 5

Tavoitteet huomion, kehuun ja valmentamisen strategioiden suhteen:

Monisteet

Lasten motivointi kannustimien avulla

HUOM: Nämä monisteet on kopioitu käyttösi Incredible Years opettajien työpajakoulutusta varten. Monisteet ovat tekijänoikeuslailla suojattuja, niitä ei ole lupa muuttaa tai muokata millään tavalla (mukaan lukien käännöstyö) ilman Seattlessa sijaitsevan Incredible Years pääorganisaation lupaa. Kysy lisää incredibleyears@incredibleyears.com.

Nämä monisteet on saatavilla myös:

www.incredibleyears.com/resources/gl/teacher-program/
(Group Leader Resources osiosta)

©The
Incredible
Years®

Copyright 1995, revised 2006, 2008, 2011, 2016, 2019
by Carolyn Webster-Stratton, Ph.D.

*** ALL RIGHTS RESERVED ***

Lasten motivointi kannustimien avulla

Ehdotuksia kuukauden tehtäviksi

TEE

- Valitse kolme tapaa käyttää pieniä etuoikeuksia tai kannustimia motivoidaksesi lasta opettelemaan uusi, toivottu käytös, joka saattaa olla hänelle hankala oppia. Kirjaa nämä käyttäytymissuunnitelmaan.
- Kerro lapsen vanhemmille suunnitelmastasi ja siitä, miten he voisivat kotona kehua lasta hänen onnistumistaan ja näin tukea lapsen uuden käytöksen oppimista. Tuo suunnitelmasi seuraavalle koulutuskerralle.
- Jatka käyttäytymissuunnitelman tekemistä yhdelle haastavasti käyttäytyvälle lapselle.
Täydennä suunnitelmaan ennakoivat strategiat, kehu ja kannustimet.
Kuvaile myös, miten ne toimivat. Tuo suunnitelmasi seuraavalle koulutuskerralle.
- Harjoittele ”vuorolukemisen” strategioiden käyttämistä.
- Soita soittoparillesi ja kerro onnistumisistasi.

LUE

Kappale viisi kirjasta ”*Kuinka edistää lasten sosiaalisia ja emotionaalisia taitoja*”.

Lasten motivointi kannustimien avulla Käyttätymissuunnitelma

Käyttätymissuunnitelma: -----

Askel #1 & 3	Askel #4	Askel #5	Askel #6
Käytös	Ennakoivat strategiat & Suhteen luomisen strategiat	Valmentaminen ja kehuminen	Suunnitellut kannustimet
1. Kielteinen käytös			
2. Vastakkainen positiivinen käytös ja tilanne			
1. Kielteinen käytös			
2. Vastakkainen positiivinen käytös ja tilanne			

Lasten motivointi kannustimien avulla Käyttötymissuunnitelma

Käyttötymissuunnitelma, esimerkki: Jenni, 1. lk

Askel #1 & 3	Askel #4	Askel #5	Askel#6
Kielteinen käytös Vastakkainen positiivinen käytös 1. Tökkiminen, toiseen koskeminen ilman lupaa Puhuu viittaamatta Puhuu, kun annetaan ohjeita Ei keskity tehtävään, unelmoi 2. Pitää kädet itsellään Viittaa hiljaisesti (aamupiiri) Kuuntelee hiljaisesti kun ohjeita annetaan koko ryhmän opetustuokio Keskittyy (itsenäinen työskentely)	Ennakoivat strategiat & Suhteen luomisen strategiat Istumapaikka lähellä opettajaa Anna mahdollisuuksia liikkoa hiljaisesti auttaen opettajaa Ota katsekontakti ennen ohjeiden antamista Käytä positiivista uudelleenohjausta Käytä kuuntelu ja hiljainen käsi – sääntöjen kuvakortteja	Valmentaminen ja kehuminen Kehutaan, kun kädet itsellä ja hiljainen viittaus ja kuuntelu piirissä Jatka sinnikkyysvalmennusta piiriaikana Rohkaise lasta kysymään lupaa halaamiseen Anna lapsen vastata, kun viittaa hiljaisesti	Tarkoin määritellyt vahvistajat Reagoi hyvin kehumiseen Käsileimat viittaamisesta. 6 leimaa = valitse kirja lukuhetkille. Auttaa jakamaan monisteita Käytä ”Osaan kuunnella” tarroja kuuntelutaidoista

Käyttötymissuunnitelma:_____lle

Askel #1 & 3	Askel #4	Askel #5
Kielteinen käytös Vastakkainen positiivinen käytös	Ennakoivat strategiat & suhteen luomisen strategiat	Suunnitellut kannustimet

Muistiinpanot

Lasten motivointi

- Nimeä yksi tai kaksi myönteistä käyttäytymismallia, joita haluat vahvistaa ensimmäiseksi. Niistä voi sopia koko ryhmän kanssa tai laatia yksilöllisiä tavoitteita kunkin lapsen tarpeiden mukaan.
- Selitä ryhmälle tai yksittäiselle lapselle, millaisesta käytöksestä saa palkinnon.
- Valitse kannustimet. Tähdet ja tarrat voivat olla hyviä motivaation antajia 3–5-vuotiaille lapsille. Vanhemmat lapset ansaitsevat mielellään pisteitä, lippuja tai merkkejä, joita he voivat vaihtaa johonkin listalta valitsemaansa palkintoon.
- Palkintolista täytyy suunnitella etukäteen tarkasti lasten kanssa — älä jätä tulkinnanvaraakaan.
- Anna pienten lasten ansaita palkintoja päivittäin ja isompien kouluikäisten lasten muutamien päivien välein.
- Älä palkitse lähes riittävästä pistemäärästä.
- Pidä huoli siitä, että noudatat sopimusta omalta osaltasi.
- Käytä aina aineellisten palkintojen rinnalla sosiaalisia palkintoja, kuten täsmällisiä kehuja ja kannustamista.
- Muista, että lasten käsitykset mielekkästä palkitsemisesta voivat olla hyvin erilaisia. Tee kannustimista mahdollisimman yksilöllisiä.
- Jos käytät taulukkoja edistymisen seurantaan, käy ne läpi ryhmän kanssa päivittäin.
- Ota viikoittaiseksi tavoitteeksi lähettää vanhemmille ja lapsille enemmän myönteisiä viestejä ja soittaa heille useammin.
- Kirjoita näkyville niiden lasten nimet, jotka saavuttavat jotain erityistä (joko oppimiseen tai sosiaalisiin taitoihin liittyvää). Se vahvistaa hyvää käytöstä ja muistuttaa kaikkia ryhmän lapsia toivotusta käytöksestä.

Moniste

Tee oppimisesta konkreettista

Oppimista on vaikea nähdä tai koskettaa ja lasten on vaikea ymmärtää sitä. Monet lapset, etenkin ne, joilla on oppimisessa tai käyttäytymisessä haasteita, tarvitsevat yksityiskohtaista palautetta ymmärtääkseen milloin oppimista on tapahtunut. Voit tehdä oppimisesta konkreettista seuraavilla tavoilla:

- Laittamalla ”minä osaan” -lappuja purkkiin.
- Tekemällä lasten kanssa kansion heidän onnistumisistaan.
- Käyttämällä tarkastuslistoja opituista asioista (esim. ratkaistuista ongelmista, luetuista kirjoista, osoitetuista taidoista).
- Opettamalla lapsia taputtamaan toisilleen onnistumisista.
- Vahvistamalla tiettyä käytöstä tarrojen, leimojen tai helmien avulla.
- Pitämällä palkintoseremonioita.
- Käyttämällä myönteistä aikalisää.
- Opettamalla lapsia ilmaisemaan itsensä hyväksymistä.

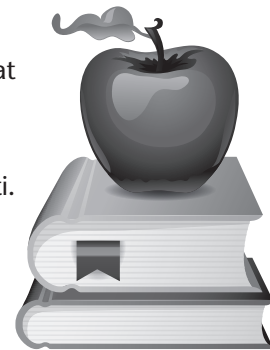
Vinkkejä

Tee näin:

1. Määrittele selkeästi haluttu akateeminen ja sosiaalinen käytös.
2. Etene tavoitetta kohti pienin askelin.
3. Tee palkinnon saamisesta vähitellen haastavampaa.
4. Aloita yhdellä tai kahdella käyttäytymismallilla.
5. Keskity myönteiseen käytökseen.
6. Valitse edullisia palkintoja.
7. Tarjoa sellaisia palkintoja, joita voi ansaita päivittäin.
8. Anna lasten osallistua palkintojen valintaan.
9. Anna palkinto vasta halutun käytöksen jälkeen (ensin–sitten).
10. Palkitse arkisista saavutuksista ja onnistumisista.

Älä tee näin:

1. Älä kuvaile toivottua käyttäytymistä epäselvästi.
2. Älä tee tavoitteista liian suuria.
3. Älä tee tavoitteista liian helppoja.
4. Älä rakenna liian monimutkaisia kannustinsysteemejä jotka koskevat useita käytöstavoitteita.
5. Älä keskity kielteiseen käytökseen.
6. Älä tarjoa kalliita palkintoja tai palkintoja, joita ei voi antaa välittömästi.
7. Älä käytä palkintoja, joiden ansaitsemiseen kuluu liian pitkä aika.
8. Älä valitse palkintoja, jotka eivät motivoi lasta.
9. Älä tee palkinnoista lahjuksia.
10. Älä kitsastele sosiaalisessa palkitsemisessa.

Esimerkkejä palkinnoista päiväkodissa/koulussa

- Erityinen video
- Ylimääräistä vapaa-aikaa tunnilla
- Popcorn- tai jäätelökestit
- Luokkaretki
- Ylimääräistä liikuntatuntiaikaa
- Erityisen vieraan kutsuminen tunnille/tuokioon
- Erityisen taidon tai harrastuksen esittely ryhmälle (esim. taikatemput, lemmikit)
- Positiivisen käytöksen ilmoitustaulu
- Joukkuepistetaulu

Lapsille mieluisat palkinnot

- Kynät, kumit, tussit, sakset
- Pienet muistilehtiöt
- Hienot tarrat
- Keräilykortit
- Kuplat
- Pinssit
- Pikkuautot ja -eläimet
- Suolakeksit ja ksylitolipurukumi
- Yllätysviestit (esim. lounas opettajan kanssa, omavalintainen kirja luettavaksi tunnilla, tiimin johtaja)
- Kylpyvaahto, öljy, pieni saippua
- Askartelutarvikkeet – erityinen paperi, paljetit, liimapuikko
- Postikortti, erityinen kirjepaperi
- Arvoitus, sokkelo, ”aivopähkinä”
- Leimasintyyny, leimasin
- Kuulat
- Pimeässä loistavat siirtokuvat
- Muovailuvaha
- Helmet (kaulakorun tekemiseen)
- Sentin kolikot

Esimerkkejä henkilökohtaisesta positiivisesta tunnustuksesta

- Kehu, huomio, fyysinen kosketus
- Viesti lapsen kotiin
- Viesti vanhemmille lapsen positiivisesta menestyksestä
- Soitto vanhemmalle ja/tai lapselle
- Erityisetu oikeus, kuten lounas opettajan kanssa, lempikirjan lukeminen, lempitehtävän tekeminen
- Erityistunnustus – Käyttäytymispalkinto
- Konkreettinen palkitsemisjärjestelmä – pisteet, tarrat, leimat, herkut

Esimerkki
Kuukauden tähti

Hyvät (vanhemmat),

_____ (koulun/ryhmän nimi) henkilökunta on erittäin ylpeä kaikista lapsista, jotka yrittävät parhaansa joka päivä. Lapset ahkeroivat kovasti, heidän käytöksensä on myönteistä ja he auttavat toisia lapsia ja /tai aikuisia.

Tänä vuonna olemme päättäneet antaa tunnustusta lasten yrittämisestä joka kuukausi. Lapset saavat 'Kuukauden tähti' tunnustuksia kuukausittain koko vuoden ajan. Useita lapsia ryhmästä voi saada näitä tunnustuksia. Tarkoitus on huomioida mahdollisimman montaa lasta heidän positiivisesta toiminnastaan ryhmän hyväksi. Jokainen lapsi saa tunnustuksesta todistuksen.

Olemme ylpeitä saadessamme ilmoittaa, että olemme nimenneet lapsenne _____ (lapsen nimi) _____ (kuukauden nimi) "Kuukauden tähdeksi".

Tunnustuksen saajan pitää osoittaa yksi tai useampia seuraavista ominaisuuksista:

1. Ahkeroida oppimisen parissa.
2. Auttaa toisia lapsia monin eri tavoin.
3. Auttaa aikuisia
4. Tehdä hyviä päätöksiä omasta käyttäytymisestään.
5. Olla aktiivisesti mukana ryhmän toiminnassa.

_____ (lapsen nimi) valittiin erityisesti siksi, että hän on ystävällinen ja huomaavainen muita kohtaan.

On upeaa nähdä kuinka lapset kehittyvät sekä akateemisesti että sosiaalisesti.

_____ (lapsen nimi) saavutukset ovat merkki johdonmukaisesta ja välittävästä kasvatuksesta. Kiitos teille vanhemmille kasvatustyöstänne.

Kunnioittavasti,

Vanhemmat ja opettaja yhteistyössä Päivittäisen onnistumisseurantakortin täyttäminen

Päivittäinen vanhempien kanssa yhteistyössä tehtävä seurantasopimus auttaa kehittämään lasten sosiaalisia ja akateemisia taitoja. Seurantaan käytettävät lomakkeet kannattaa pitää mahdollisimman yksinkertaisina.

1. Sovi yksityiskohdat etukäteen vanhempien kanssa.
2. Roolit ja vastuut on tärkeää selvittää tarkkaan. Esimerkiksi opettajan tulee kirjata seurantaan päivittäin. Lapsen tehtävänä on viedä seurantalomake kotiin. Sopikaa, mitä seuraa, jos lapsi ei vie sitä kotiin.
3. Listaa, mitä opettaja tekee, esim. kehuminen, pisteet, viestit kotiin, terveelliset välipalat, pisteiden vaihtaminen ylimääräiseen tietokoneaikaan Aloita ensin päivittäisillä palkkioilla. Jatkossa palkintoja voidaan ansaita hieman pidemmällä aikavälillä.
4. Merkitse vanhempien kanssa tehtävään sopimukseen päivittäiset seurantaperiodit, jotta lapsi saa useita mahdollisuuksia onnistua päivän aikana.
5. Kirjaa mitä vanhemmat tekevät, esim. kehuminen, jokaisesta hyvästä päivästä yksi piste, ja kun 10 pistettä on kasassa, ne voidaan vaihtaa erityistoimintaan (esim. ½ h TV:n katselua, 15 min toiminta-aika vanhemman kanssa, palkinto). Suunnitelkaa valmiiksi useita palkintoja ennenkuin aloitatte seurannan.
6. Määrittele seuraamukset sääntöjen rikkomisesta (esim. TV:n katseluajan menettäminen, puhelimen tai pyörän takavarikointi illaksi).
7. Muokkaa kriteerejä tarpeen mukaan. Muista, että joustavuus on avain menestykseen. Kasvata odotuksia vähitellen.

Päivittäinen seurantalomake

(Lapsen nimi)

	klo 9 - 10	sisään tuleminen	klo 12-13
Teki työn valmiiksi	_____	_____	_____
Piti kädet itsellään	_____	_____	_____
Työskenteli hiljaisesti	_____	_____	_____

Bonusena: *Itsenäinen työskentely ja siirtymätilanteet

Päiväys:

Allekirjoitukset:

Nimi: _____ Päiväys: _____

Dinosauruksen käyttäytymistaulukko

Vihreä = Erinomaista: _____

Sininen = Hienoa: _____

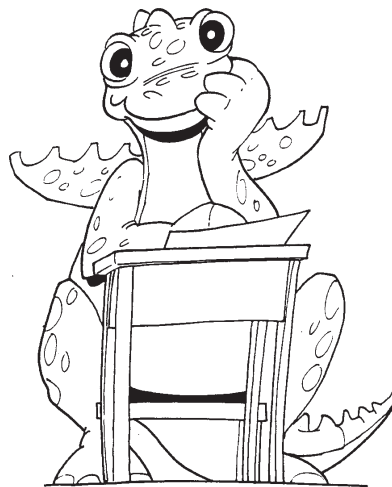
Iltapäivä

Bonus

Ruokailu

Aamupäivä

Välitunti/
ulkoilu

Nimi: _____ Päiväys: _____

Villen viikoittainen käyttäytymistaulukko

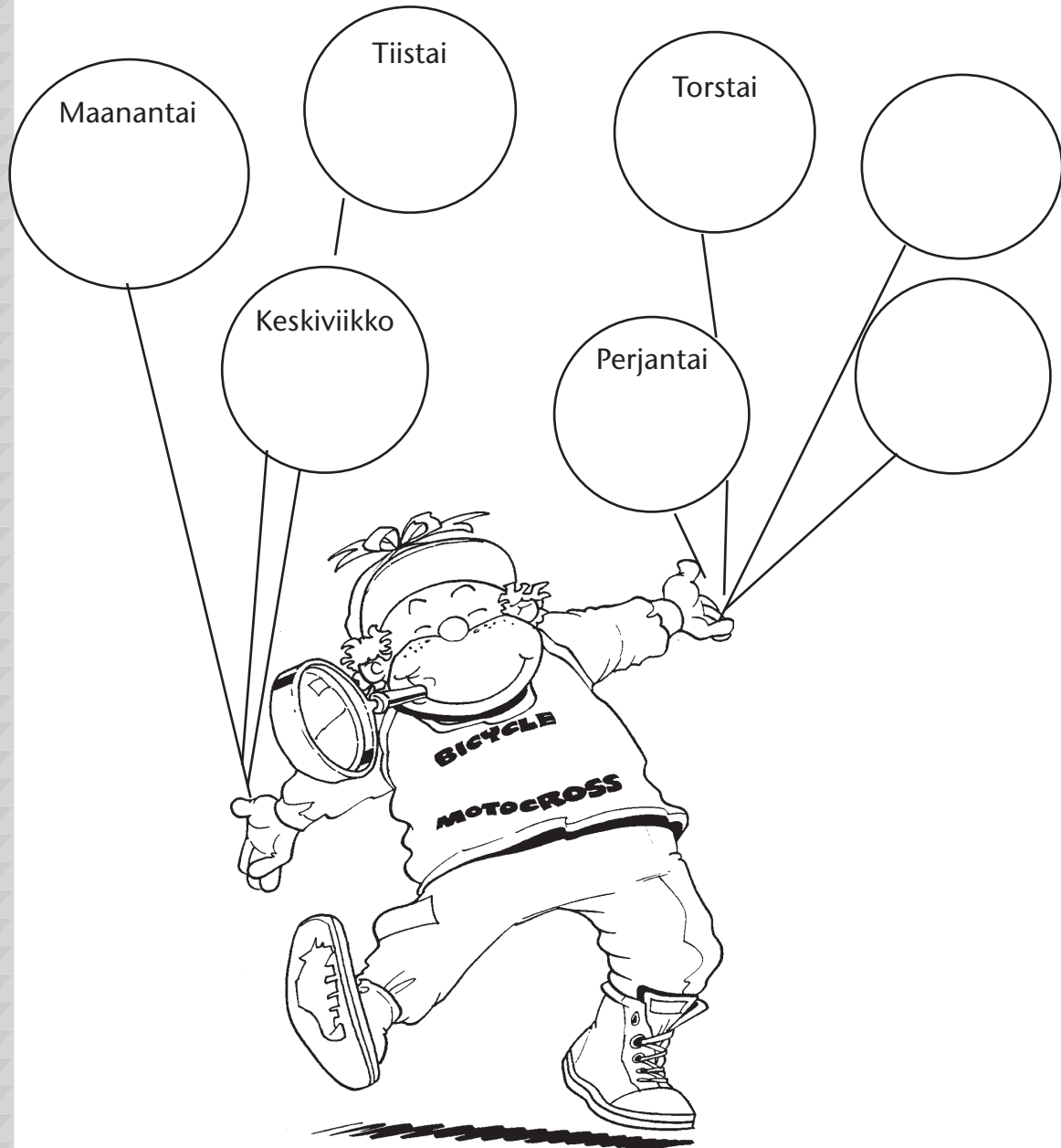
Vihreä = Erinomainen _____

Sininen = Hyvä _____

Keltainen = Varoitus

Oranssi = Etuoikeuden menettäminen

Punainen = Aikalisä

Supertähtipalkinto

Myönnetty

_____ lle

koska

Allekirjoitus

Pvm.

© Incredible Years®

Supertähtipalkinto

Myönnetty

_____ lle

koska

Allekirjoitus

Pvm.

© Incredible Years®

Vanhemman nimi

Olen ylpeä saadessani ilmoittaa, että

Lapsen nimi

on ottanut VALTAVAN
KEHITYSASKELEEN, koska

Allekirjoitus

PVM

© Incredible Years®

Vanhemman nimi

Olen ylpeä saadessani ilmoittaa, että

Lapsen nimi

on ottanut VALTAVAN
KEHITYSASKELEEN, koska

Allekirjoitus

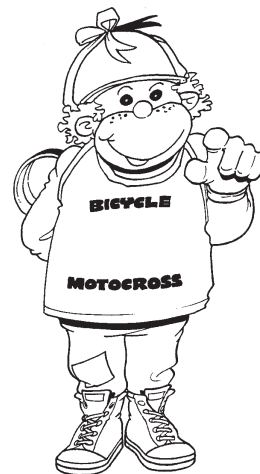
PVM

© Incredible Years®

Vanhempi-Opettaja Viestilomake

Vastaanottaja:

Kommentit:

Lähtettäjä:

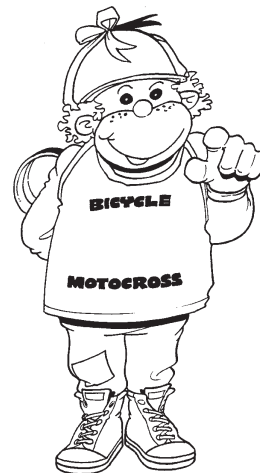
Pvm:

© Incredible Years®

Vanhempi-Opettaja Viestilomake

Vastaanottaja:

Kommentit:

Lähtettäjä:

Pvm:

© Incredible Years®

RAUHALLISEN KAVERIN PALKINTO

Myönnetty

_____ lle
koska hän

- osaa hillitä itsensä kun on vihainen
- pysyy rauhallisena kohdatessaan ongelman
- keksii ratkaisuja ongelmiin
- auttaa ja tukee muita lapsia
- tekee hyvää yhteistyötä

_____ allekirjoitus

_____ pvm

© Incredible Years®

RAUHALLISEN KAVERIN PALKINTO

Myönnetty

_____ lle
koska hän

- osaa hillitä itsensä kun on vihainen
- pysyy rauhallisena kohdatessaan ongelman
- keksii ratkaisuja ongelmiin
- auttaa ja tukee muita lapsia
- tekee hyvää yhteistyötä

_____ allekirjoitus

_____ pvm

© Incredible Years®

Iloinen viesti!

Olen iloinen saadessani ilmoittaa teille, että

_____ on
Lapsen nimi

Kiitos tuestanne!

_____ Päiväys
Opettajan nimi

© Incredible Years®

Iloinen viesti!

Olen iloinen saadessani ilmoittaa teille, että

_____ on
Lapsen nimi

Kiitos tuestanne!

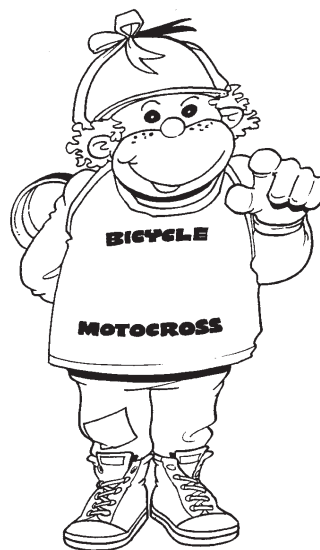
_____ Päiväys
Opettajan nimi

© Incredible Years®

Viesti Villeltä

Vastaanottaja:

Kommentit:

Lähettäjä:

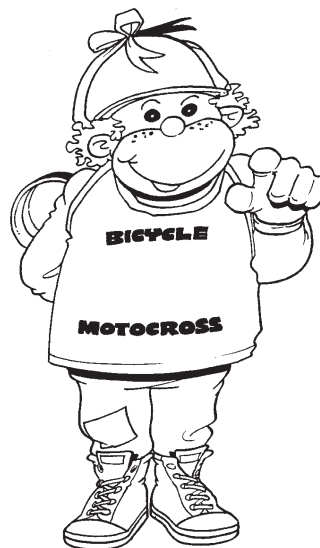
Pvm:

© Incredible Years®

Viesti Villeltä

Vastaanottaja:

Kommentit:

Lähettäjä:

Pvm:

© Incredible Years®

Viesti Dinalta

Vastaanottaja:

Kommentit:

Lähettäjä:

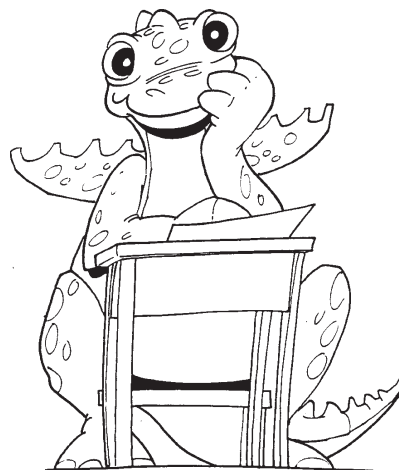
Pvm:

© Incredible Years®

Viesti Dinalta

Vastaanottaja:

Kommentit:

Lähettäjä:

Pvm:

© Incredible Years®

Ystävyyspalkinto

_____lle
seuraavan taidon käyttämisestä

Allekirjoitus

Pvm

© Incredible Years®

Ystävyyspalkinto

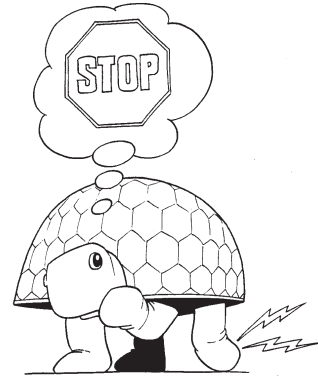
_____lle
seuraavan taidon käyttämisestä

Allekirjoitus

Pvm

© Incredible Years®

Itsehillintäpalkinto

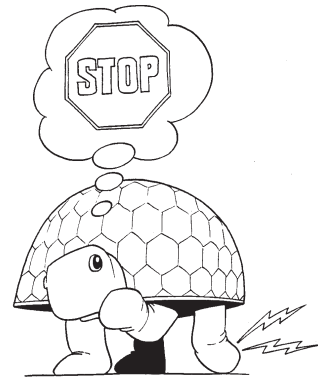
_____lle
seuraavan taidon käyttämisestä

Allekirjoitus

Pvm

© Incredible Years®

Itsehillintäpalkinto

_____lle
seuraavan taidon käyttämisestä

Allekirjoitus

Pvm

© Incredible Years®

Tunnepalkinto

seuraavan taidon käyttämisestä

Allekirjoitus

Pvm

© Incredible Years®

Tunnepalkinto

seuraavan taidon käyttämisestä

Allekirjoitus

Pvm

© Incredible Years®

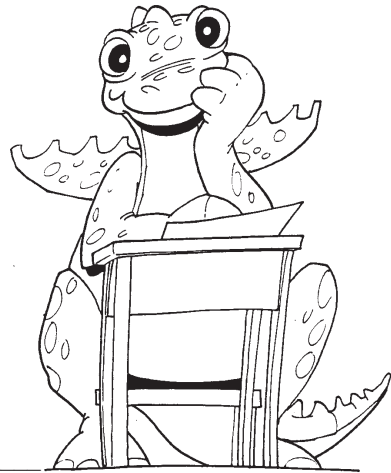
Hyvä _____,

Lapsesi, _____,
on tehnyt SUPERHYVÄN
teon ryhmässäni.

Olen erittäin tyytyväinen, koska

Allekirjoitus

Pvm.

© Incredible Years®

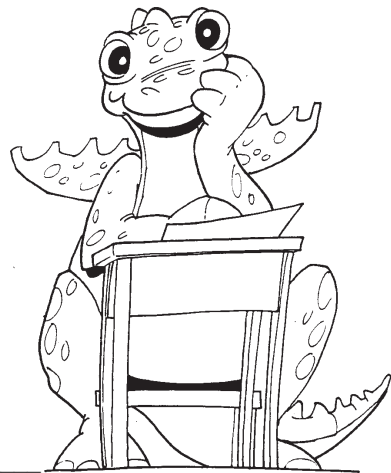
Hyvä _____,

Lapsesi, _____,
on tehnyt SUPERHYVÄN
teon ryhmässäni.

Olen erittäin tyytyväinen, koska

Allekirjoitus

Pvm.

© Incredible Years®

lle

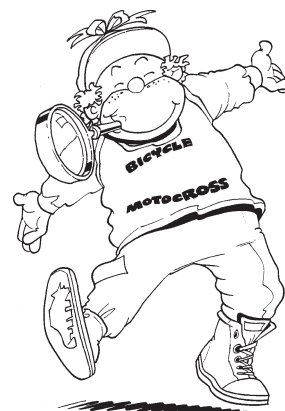
Vanhemman nimi

ONNEA!

Olen tyytyväinen saadessani ilmoittaa, että

Lapsen nimi

oli tänään LOISTAVA PÄIVÄ, koska

Allekirjoitus

Pvm.

© Incredible Years®

lle

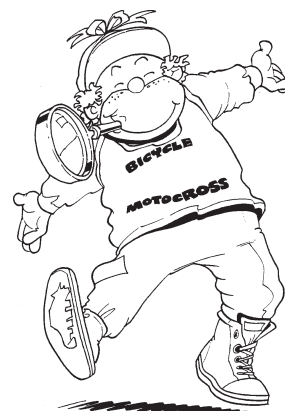
Vanhemman nimi

ONNEA!

Olen tyytyväinen saadessani ilmoittaa, että

Lapsen nimi

oli tänään LOISTAVA PÄIVÄ, koska

Allekirjoitus

Pvm.

© Incredible Years®

Opettaja-vanhempi vastauslomake

Vastaanottaja: _____

Kommentit:

Lähetäjä: _____ Pvm: _____

© Incredible Years®

Opettaja-vanhempi vastauslomake

Vastaanottaja: _____

Kommentit:

Lähetäjä: _____ Pvm: _____

© Incredible Years®

LEIKKIKENTÄNKANTAVA VOIMA -PALKINTO

Myönnetty

_____ lle

- _____ lainaa tavaroitaan toisille
- _____ osaa vuorotella
- _____ auttaa kavereitaan
- _____ odottaa vuoroaan
- _____ ottaa myös yksinäiset lapset mukaan leikkeihin

Allekirjoi

Pvm

© Incredible Years®

LEIKKIKENTÄNKANTAVA VOIMA -PALKINTO

Myönnetty

_____ lle

- _____ lainaa tavaroitaan toisille
- _____ osaa vuorotella
- _____ auttaa kavereitaan
- _____ odottaa vuoroaan
- _____ ottaa myös yksinäiset lapset mukaan leikkeihin

Allekirjoi

Pvm

© Incredible Years®

Iloinen viesti!

Hyvä _____ ,
Vanhemman nimi

Ajattelin, että haluaisit tietää, että _____
Lasten nimi

tekee UPEAA työtä kotitehtävien kanssa, koska

Kiitos tuesta!

_____ Pvm
Opettajan nimi

© Incredible Years®

Iloinen viesti!

Hyvä _____ ,
Vanhemman nimi

Ajattelin, että haluaisit tietää, että _____
Lasten nimi

tekee UPEAA työtä kotitehtävien kanssa, koska

Kiitos tuesta!

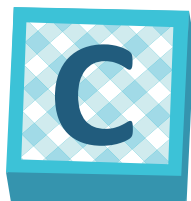
_____ Pvm
Opettajan nimi

© Incredible Years®

MUISTILISTA

Rakennuspalikat lukemisen opettelemiseen CARE -menetelmällä

Comment: kommentoi. Käytä kuvailevaa kommentointia kuvista kertomiseen.

Vuorottele ja anna lapsen olla tarinan kertoja rohkaisemalla häntä kertomaan kuvista.

Ask: kysy avoimia kysymyksiä.

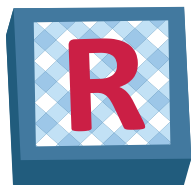
“Mitä näet tällä sivulla?” (tarkkailu ja raportointi)

“Mitä tässä tapahtuu?” (tarinan kertominen)

“Mistä tuo kuva on?” (akateemisten taitojen edistäminen)

“Miltä hänestä tuntuu nyt?” (tunteiden tutkiminen)

“Mitä seuraavaksi tapahtuu?” (ennustaminen)

Respond: vastaa kehumalla ja kannustamalla lapsen ajatuksia ja vastauksia.

“Juuri niin!”

“Pohdit todella kovasti asiaa.”

“Vau, tiedät paljon tuosta.”

Expand: laajenna sitä mitä lapsi sanoo.

“Kyllä, olen myös sitä mieltä, että hän on innoissaan, mutta hän voi olla myös hieman peloissaan.”

“Kyllä, se on hevonen; sitä kutsutaan myös tammaksi.”

“Kyllä, tuo poika menee puistoon. Muistatko, oletko sinä käynyt puistossa?”

Aivoriihi/ Porina – Palkitse itsesi!

Oletko koskaan käyttänyt kannustinsysteemiä palkitaksesi itseäsi jonkin vaikean tehtävän tai tavoitteen saavuttamisesta, kuten suunnitelman tekemisestä tai opettajan työssä ahkeroisesta? Pohdi tapoja palkita itseäsi opettajan työstäsi.

Hyviä kannustimia minulle

Kävely puistossa

Tee/kahvi opettajakollegan kanssa

Hyvän kirjan ostaminen itselleni

Tavoite:

Sitoudun järjestämään jotakin mukavaa itselleni. Se sisältää:

Aivoriihi / Porina – Ryhmän kannustimet

Tee lista mahdollisista yksittäisistä tai ryhmäkannustimista, joita voit käyttää ryhmässäsi edistämään toivottua käytöstä.

Ryhmän kannustimet

Lounas opettajan kanssa

Käsileimat

Tarrat

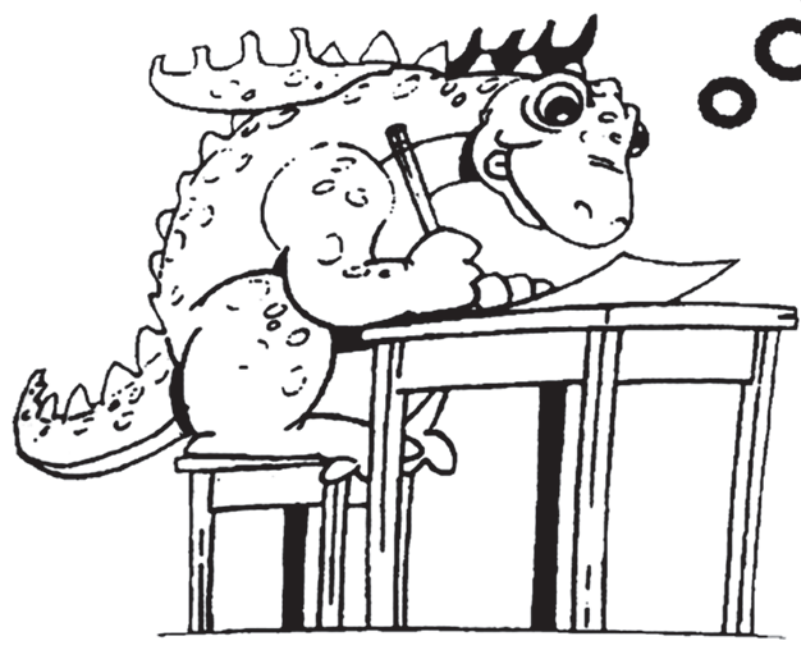
Tavoite:

Teen palkitsemisohjelman_____lle.

Se sisältää _____

_____.

Osaan työskennellä
hiljaa ja pysyä paikallani.

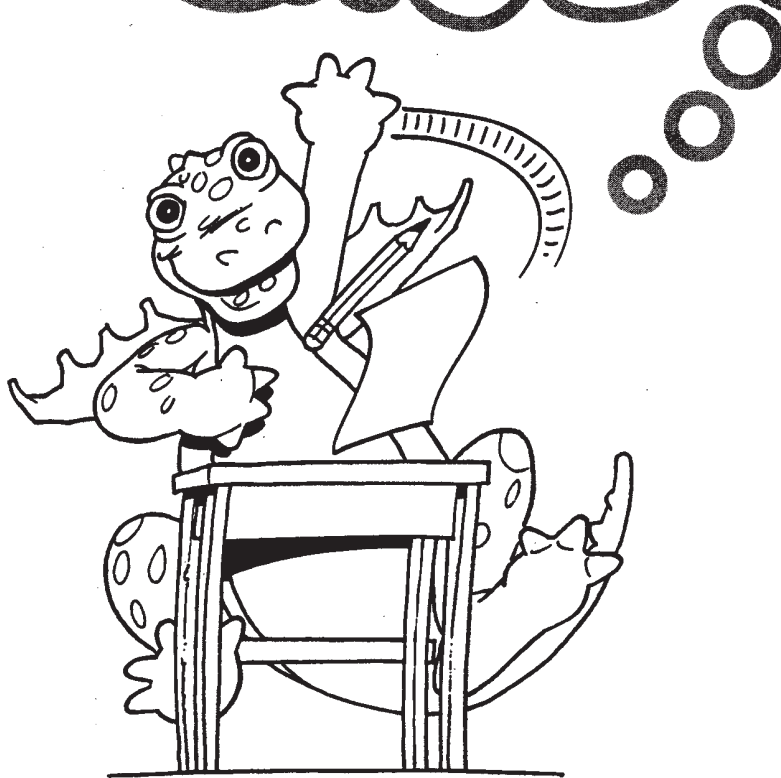
Oppilaan nimi				
Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai

Osaan kuunnella, kun muut puhuvat. Osaan kiinnittää huomioni siihen, mitä opettaja sanoo.

Oppilaan nimi				
Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai

Osaan viitata hiljaa

Oppilaan nimi

Maanantai

Tiistai

Keskiviikko

Torstai

Perjantai

Yhteydenottolomake opettajalta vanhemmille

Lapsen sosiaalisten taitojen tukeminen

Lapset opettelevat päiväkodssa/koulussa muodostamaan hyviä ystävyys-suhteita. Voit auttaa tukemaan lapsen oppimista kommentoimalla ja kehumalla, kun huomaat hänen tekevän jotakin näistä seuraavista:

Jakaminen: Kehu lastasi kun huomaat hänen jakavan leluja toisen lapsen kanssa tai sinun kanssasi. ”Kiitos että jaat lelusi ja annat minun leikkiä kanssasi.”

Auttaminen: Kehu lastasi kun huomaat hänen auttavan toista. ”Autat siskoasi hienosti tavaroiden keräämisessä. Se on oikein avuliasta, ja sisko näyttää iloiselta, että saa apua.”

Oman vuoron odottaminen: Kehu lastasi, kun huomaat hänen odottavan omaa vuoroaan kärsivällisesti. ”Odotat omaa vuoroa niin reippaasti. Keksit jotain muuta tekemistä sillä aikaa, kun on ystäväsi vuoro käyttää tablettia.”

Kuvaile yhteydenottolomakkeeseen vanhemmilta opettajalle sellainen kerta, kun huomasit lapsesi noudattavan jotain näistä kolmesta käytöstavasta. Lähetä tämä lomake sitten takaisin lapsen mukana.

Ihmeelliset lapset!

Lasten motivointi kannustimien avulla

The
**Incredible
Years**

©The Incredible Years®

Ihmeelliset vuodet

TCM opettajien ryhmänhallintamenetelmä — itsearviointi Lasten motivointi kannustimien avulla

Päiväys: _____ Nimi: _____

Opettajat oppivat paljon itsearvioimalla omaa ryhmänhallintaansa ja käyttämiään toimivia ja toimimattomia ohjauskeinoja. Näiden arvioiden pohjalta opettajat määrittelevät itselleen tavoitteita tehdäkseen muutoksia lähestymistapaansa ja luodakseen mahdollisimman myönteisen oppimisen ilmapiirin. Käytä tätä itsearviointia hyödyksi tunnistaaksesi omia vahvuuksiasi ja rajoitteitasi sekä asettaaksesi itsellesi tavoitteet.

1 - Ei koskaan 3 - Joskus 5 - Johdonmukaisesti

Huomio, valmentaminen, kehu ja kannustimet	
1. Käytän 'nimetyin kehuin' -lauseita tehostamalla positiivista vaikutusta — menen lähelle lasta, hymyilen ja otan katsekontaktin. Kehun välittömästi toivotun käytöksen jälkeen.	1 2 3 4 5
2. Annan enemmän huomiota positiivisesta sosiaalisesta käytöksestä kuin epäsuorasta käytöksestä. (5:1)	1 2 3 4 5
3. Kun haastavat lapset käyttäytyvät toivotulla tavalla, kehuin heitä aidosti ja innostuneesti.	1 2 3 4 5
4. Olen määritellyt vastakkaisen myönteisen käytöksen, jota vahvistan kehumalla, niille lapsille, joilla on käytöksen haasteita.	1 2 3 4 5
5. Olen määritellyt vastakkaisen myönteisen käytöksen, jota vahvistan kehumalla, niille lapsille, joilla on käytöksen haasteita.	1 2 3 4 5
6. Käytän viereisen kehua suunnitelmallisesti (esimerkiksi halutessani nähdä tiettyä käytöstä lapselta, kehuin lähellä olevaa lasta, joka toimii toivotulla tavalla)	1 2 3 4 5
7. Käytän ryhmäkannustimia edistääkseni ryhmätyöskentelyä. (esim. kun purkki on täynnä helmiä, koko ryhmä saa jäätelöjuhlat).	1 2 3 4 5
8. Olen keskustellut vanhempien kanssa mahdollisista palkkioista, joiden avulla he voivat kotona vahvistaa lapsen käyttäytymissuunnitelman mukaisia käytöstavoitteita ja niiden harjoittelua.	1 2 3 4 5
9. Soitan lasten vanhemmille positiivisia puheluita kehuukseni heitä lastensa onnistumisista ja myönteisestä käytöksestä.	1 2 3 4 5

10. Kerron lapsille, että uskon heidän menestyvän ja edistävän näin heidän sisäistä puhettaan.	1 2 3 4 5
11. Opetan lapsille, kuinka antaa kohteliaisuuksia toisille ja pidän kehumispiirejä.	1 2 3 4 5
12. Innostan ryhmän lapsia palkitsemaan toistensa onnistumisia (esim. antamalla ystäväyden viitan tai nallen).	1 2 3 4 5
13. Käytän 'positiivista ennustamista' luodakseni lapselle uskoa, että hän onnistuu ansaitsemaan palkinnon.	1 2 3 4 5
14. Luon palkitsemisohjelmia yksittäisille lapsille ja koko ryhmälle.	1 2 3 4 5
15. Yhdistän innostuneita ja nimettyjä kehuja palkintojen antamiseen toivotun käytöksen vahvistamiseksi.	1 2 3 4 5
16. Käyttäytymissuunnitelman kannustussysteemit, jotka olen tehnyt, ovat kehitystasollisesti sopivia ja yksilöityjä jokaiselle lapselle.	1 2 3 4 5
17. Lähetän lapsen kotiin myönteisiä seurantalomakkeita, iloisia viestejä ja erityistunnustuksia (supertähtipalkinto, valtava kehitysaskel, itsehillintäpalkinto, tunnepalkinto jne.)	1 2 3 4 5
18. Olen suunnitellut etuoikeuksia, joita lapset voivat ansaita toiminnallaan.	1 2 3 4 5
19. Rohkaisen lapsia taputtamaan toisilleen ja juhlistamaan toistensa onnistumisia.	1 2 3 4 5
20. Yhdistän sinnikkyys-, tunne- ja sosiaalisten taitojen valmennuksen kehumiseen ja kannustimien käyttöön.	1 2 3 4 5
21. Käytän opettaja- vanhempi viestejä ja rohkaisen vanhempia käyttämään kehua ja palkitsemista kotona lapsen myönteisen sosiaalisen käytöksen vahvistamiseksi.	1 2 3 4 5

Tavoitteet kannustinsysteemien käyttämiseksi

Monisteet

Sopimattoman käytöksen vähentäminen

HUOM: Nämä monisteet on kopioitu käyttösi Incredible Years opettajien työpajakoulutusta varten. Monisteet ovat tekijänoikeuslailla suojattuja, niitä ei ole lupa muuttaa tai muokata millään tavalla (mukaan lukien käännöstyö) ilman Seattlessa sijaitsevan Incredible Years pääorganisaation lupaa. Kysy lisää incredibleyears@incredibleyears.com.

Nämä monisteet on saatavilla myös:

www.incredibleyears.com/resources/gl/teacher-program/
(Group Leader Resources osiosta)

©The
Incredible
Years[®]

Copyright 1995, revised 2006, 2008, 2011, 2016, 2019
by Carolyn Webster-Stratton, Ph.D.

*** ALL RIGHTS RESERVED ***

Huomiotta jättäminen ja uudelleenohjaus

Ehdotuksia kuukauden tehtäviksi

TEE

- Valitse lapsi, jolla on käyttäytymisessä haasteita ja tee hänelle käyttäytymissuunnitelma. Sisällytä siihen positiivisen lähestymistavan ja ennakkoinnin keinoja sekä sopimattoman käytöksen ohjaamisen suunnitelma. Kirjaa asiat 'Käyttäytymissuunnitelma'-monisteeseen ja arvioi, kuinka suunnitelmasi toimi. Tuo suunnitelmasi seuraavalle koulutuskerralle.
- Opeta lapsia jättämään huomiotta toisten häiritsevä käytös ja kehu heitä 'huomiotta jättämisen lihasten' käytöstä.
- Tarkkaile ja kirjaa ylös, mitä tapahtui huomiotta jättämisen aikana ja miten lapsi siihen reagoi.
- Harjoittele lasten uudelleenohjausta, kun lapsi on rauhoittunut.
- Ota yhteys soittopariisi ja jakakaa onnistumisenne käyttämistänne sopimattoman käytöksen ohjaamisen strategioista.

LUE

Lue kappaleet kuusi, seitsemän ja kahdeksan kirjasta *"Kuinka edistää lasten sosiaalisia ja emotionaalisia taitoja"*.

Sopimattoman käytöksen vähentäminen Työpaja #5 Käyttäytymissuunnitelma A (alaluokat)

#5 Käyttäytymissuunnitelma A (alaluokat)

Kielteinen käytös	Ajankohta / sijainti	Positiivinen käytöksen ohjaamisen hierarkia
tökkeminen, toiseen koskeminen ilman lupaa puhuu viittaamatta puhuu kun annetaan ohjeita Ei keskity tehtävään, unelmoi	jonossa ja leikki-aikalla pienryhmäkeskustelu iso ryhmä yksilötyöskentely	positiivinen uudelleenohjaus, kun ei keskity jätä huomiotta möläyttely sanaton vihje/varoitus epäsovivasta koskettamisesta toista positiiviset ohjeet & kehu tottelemisesta

Käyttäytymissuunnitelma: -----ille

Kielteinen käytös	Ajankohta / sijainti	Positiivinen käytöksen ohjaamisen hierarkia

Käytöksen ohjaamisen hierarkia: _____lle (määrittele huono käytös, esim. tottelemattomuus)

Ensimmäinen kerta:

Toinen kerta:

Kolmas kerta:

Neljäs kerta:

Viides kerta:

Katso käyttäytymissuunnitelma työpaja 1, askel 2

Prosoσιαalisten taitojen vahvistaminen & Sopimattoman käytöksen vähentäminen Työpaja #5 Käyttätymissuunnitelma B (esikoulu, päiväkot)

Käyttätymissuunnitelma, esimerkki: Jenni, 1. lk

Askel #1:	Askel #3:	Askel #4, 5, & 6:	
<p>Kielteinen käytös</p> <p>Tökkiminen, toiseen koskeminen ilman lupaa</p> <p>Puhuu viittaamatta</p> <p>Höpöttää kun annetaan ohjeita</p> <p>Ei keskity tehtävään, unelmoi</p>	<p>Toivottu käytös (positiivinen vastakkainen)</p> <p>Pitää kädet itsellään (jonossa)</p> <p>Viittaa (piiriaika)</p> <p>Kuuntelee hiljaisesti, kun ohjeita annetaan (iso ryhmä)</p> <p>Kiinnittää huomiota ja keskittyy</p>	<p>Ennakoivat strategiat, kehu & kannustimet</p> <p>Reagoi hyvin kehuihin – ei pidä halaamisesta</p> <p>Käsileima, kun viittaa hiljaa</p> <p>6 käsileimaa – valitsee kirjan lukuhetkelle</p> <p>Auttaa monisteiden jakamisessa</p> <p>Käytää visuaalisia vihjekortteja (hiljainen ääni)</p> <p>Käytää ”Osaan kuunnella” -tarroja</p>	<p>Positiivinen käytöksen ohjaamisen hierarkia</p> <p>Positiivinen uudelleenohjaus, kun häiriintynyt eikä keskity tehtävään</p> <p>Jätä huomiotta möläyttely</p> <p>Sanaton vihje muiden koskettamisesta ”kädet itsellä” -merkin avulla</p> <p>Ota katsekontakti & toista positiivinen ohje</p>

Käyttätymissuunnitelma: _____:lle

Askel #1:	Askel #3:	Askel #4, 5, & 6:	
<p>Kielteinen käytös</p> <p>1.</p> <p>2.</p>	<p>Toivottu käytös</p>	<p>Ennakoivat strategiat, kehu & kannustimet</p>	<p>Positiivinen käytöksen ohjaamisen hierarkia</p>

Prososiaalisten taitojen vahvistaminen & sopimattoman käytöksen vähentäminen

Työpaja #5 Käyttätymissuunnitelma B (esikoulu, päiväkot)

Käyttätymissuunnitelma: _____:lle

Askel #1: Kielteinen käytös	Askel #3: Toivottu käytös	Askel #4, 5, & 6: Ennakoivat strategiat, kehu & kannustimet	Positiivinen käytöksen ohjaamisen hierarkia

Työpaja #5
Yksilöllinen käyttäytymissuunnitelma

Ensimmäinen askel vähentää sopimatonta käytöstä on määritellä ja kuvata itselleen ei-toivottu käytös niin tarkasti kuin mahdollista. Poimi sitten 2–3 haastavinta käytöstä ja selvitä, kuinka usein niitä esiintyy ja mihin aikaan päivästä. Saattaa olla hyödyllistä tarkkailla käytöstä usean päivän ajan, jotta kokonaiskuva hahmottuu. Määritä sitten sopiva käytös, jonka haluat korvaavan sopimattoman käytöksen. Suunnittele kannustimet, jotka motivoivat lasta ja seuraamukset huonolle käytökselle.

Lapsen nimi: _____ Päiväys: _____

Käytöshaasteet — ole yksityiskohtainen

Toivottu käytös — määrittele, millaista käytöstä lapselta odotetaan

Tehokkaat motivointikeinot — määrittele tarkemmin

Käytöksen ohjaamisen hierarkia

Vanhempien palaute ja yhdessä jaetut ideat

Uudelleenarviointipäivä: _____

Muistiinpanot

Sopimattoman käyttäytymisen vähentäminen

- Valmistautuminen on oleellista – suunnittele huolellisesti käytöksen ohjaamisen hierarkia sopimattomaan käytökseen reagoimiseksi.
- Seurausten ei tarvitse olla ankaria ollakseen tehokkaita.
- Noudata ”lievimmän seuraamuksen periaatetta” – käytä askeleita 1-4, huomiotta jättämistä, sanatonta ja sanallista uudelleenohjausta sekä varoituksia ennen kielteisiin seuraamuksiin turvautumista.
- Kielteiset seuraamukset (askel 5) tulee räätälöidä olosuhteisiin sopiviksi. Ne ovat tehokkaita silloin, kun niillä kielletään lapselta jotain sellaista, mikä on tärkeää juuri hänelle (etuoikeuden menetys) tai kun ne liittyvät kiinteästi huonoon käytökseen (johdonmukaiset ja luonnolliset seuraamukset).
- Seuraamuksilla ei saa koskaan aiheuttaa lapselle fyysistä tai psyykkistä haittaa, eikä nöyryytystä tai häpeää.
- Esitä aina kun mahdollista, että seuraamukset ovat lapsen tekemiä valintoja.
- Ole ystävällinen ja kunnioittava, mutta jämäkkä – hallitse kielteiset tunteesi.

Esimerkkejä seuraamuksia

- koulupäivän jälkeen kouluun jääminen tai tuleminen kouluun aikaisemmin (jos lapsi on koulukuljetuksessa, tämän järjestäminen voi olla hankalaa)
- Rajattu huoneen alue käytettävissä tai osallistuminen rajatusti toimintaan (ei vapaata leikkiä)
- 2 minuuttia myöhemmin tauolle, tietokone-/tablettiajan tai muun aktiviteetin menetys (esim. retki)
- Yhteisen ajan menettäminen toisten lasten kanssa, toiminnasta poistaminen
- vahingoittuneen tavaran korjaaminen
- tavaran korvaaminen
- siivous — työtehtävä
- Kasvatuskeskustelu tai yhteydenotto kotiin — opettajan, rehtorin, vanhempien ja opettajan, soitto vanhemmille

**MUTTA MUISTA: “LIEVIMMÄN SEURAAMUKSEN PERIAATE”!
YRITÄ AINA ENSIN VALMENTAA JA KEHUA SOPIVASTA
KÄYTÖKSESTÄ, UUELLENOHJAA JA/TAI JÄTÄ HUOMIOTTA.**

Käytöksen ohjaamisen hierarkia/askeleet

Ei-häiritsevään ja häiritsevään käytökseen

Askel #8

Anna toistuvasti mahdollisuuksia uusille oppimisytyksille

- Mallinna, valmenna ja harjoitkaa vaihtoehtoisia toivottua käytöstä
- Kehu korvaavaa käytöstä
- Opetelkaa taitoja piiriuokioilla

Askel #7

Arvioi käyttäyty-missuunnitelma - tarkista myönteisen huomion tiheys prososiaalisen käytöksen yhteydessä - tarkista, että kannustinohjelma motivoi lasta - tarkista, että lapsi ei saa huomiota, kun on aikalisällä rauhoittumassa - pidä palaveri vanhempien kanssa tarkistaaksesi kodin ja päiväkodin/koulun käytänteet - VASU/HOJKS

Askel #6

- Aggressiiviseen, tuhoavaan käytökseen 3-5 min pois tilanteesta tai rauhoittumaan aikalisälle - hyvitävä teko

Tottelemattomuuteen käskyn toistamisesta seuraa aikalisälle meno

Askel #5

Käytä pieniä luonnollisia ja johdonmukaisia seuraamuksia esim. 2 minuuttia myöhemmin tauolle, ei tietokoneaikaa, 2 minuutin menetyks vapaa leikin ajasta, muutaman minuutin menetyks jostain aktiviteetista, etuoikeuden menetyks

Askel #4

Jätä huomiotta ei aggressiivinen huono käytös esim. kiukkukohtaus, vinkuminen

Askel #3

Kun lapsi alkaa hermostua, valmenna rauhoittumisen strategioita, esim. syvähengittäminen, tunteiden sanoittaminen, myönteinen visualisointi, kilpikonnatekniikka, myönteinen sisäinen puhe

Askel #2

Positiivinen sanallinen uudelleenohjaus Harhautus ja uudelleenohjauksen strategiat

Askel #1

Sanattomat viestit Selkeät säännöt Ennakoitavat aikataulut/ päiväohjelmat Selkeät siirtymät

Luo perusta: ‘Massiivinen’ määrä huomiota, valmentamista, kannustusta ja kehumista prososiaalisesta käytöksestä

“Valitse aina alin, lievin keino ensin”

Askeleet 1-4 käytöksen ohjaamisen hierarkiassa

Askeleet #5-8

Askeleet 5-8
Katsotaan kokonainen käytöksen ohjaamisen hierarkia -moniste

Askel #4

Jätä huomiotta ei-
agressiivinen
huono käytös esim.
• kiukkukohtausta
• vinkuminen
Valmenna ja kehu positiivista vastakkaisista käytöstä

Askel #3

Kun lapsi alkaa hermostua, valmenna rauhoittumisen strategioita, esim. syvähengittäminen, tunteiden sanoittaminen, myönteinen visualisointi, kilpikonnetekniikka, myönteinen sisäinen puhe

Askel #2

Positiivinen sanallinen uudelleenohjaus
Harhautus ja uudelleenohjauksen strategiat

Askel #1

Sanattomat vihjeet
Selkeät säännöt
Ennakoitavat aikataulut/
päiväohjelmat
Selkeät siirtymät

Aivoriihi/Porina – Luonnolliset ja johdonmukaiset seuraamukset

Kirjaa alle kolme luonnollista tai johdonmukaista seuraamusta ja kirjoita esimerkit, kuinka olet niitä käyttänyt.

1.

2.

3

Porina – Tavoitteet järjestyksenpidolle

Pohdi, mitä haluat järjestyksenpidollasi saavuttaa ja mitä haluat välttää.

Mitä haluat saavuttaa	Mitä haluat välttää

Moniste KÄYTTÄYTYMISLISTA

Kehu "positiivista vastakkaista"

Käytös, jota haluan nähdä vähemmän:
(esim. huutaminen)

Positiivinen vastakkainen käytös, jota haluan nähdä enemmän:
(esim. kohtelias puhe)

1.

1.

2.

2.

3.

3.

4.

4.

5.

5.

6.

6.

7.

7.

8.

8.

9.

9.

10.

10.

Aivoriihi/Porina – Negatiivisten ajatusten uudelleen kirjoittaminen

Korvaa seuraava negatiivinen sisäinen puhe positiivisella selviytymisajatuksella.

Negatiivinen sisäinen puhe	Positiiviset selviytymisajatukset
<ul style="list-style-type: none">• En kestä tätä – se on liian vaikeaa!• En tiedä, mitä tehdä.• Huomiotta jättäminen ei tule ikinä onnistumaan.• Pian en pysty hallitsemaan enää itseäni, vaan räjähdän.• Pian kyllä lyön häntä – se on ainoa tapa saada hänet lopettamaan.• On kauheaa antaa hänen olla epäkunnioittava minua kohtaan. Ei ole hyvä näyttää heikolta lasten edessä.• Vihaan sitä, ettei minua kunnioiteta.• Olen kauhea opettaja.• Hän ei koskaan muutu.• Tämä ei ole reilua. Tämän lapsen ei pitäisi olla ryhmässäni.• En voi antaa hänen kyseenalaistaa auktoriteettiäni.• Tämä on naurettavaa! Ryhmässäni on liikaa lapsia.• Koska hän satutti minua, niin minun pitäisi antaa samalla mitalla takaisin.• En pidä hänestä, kun hän on tuollainen.• Hänen vanhempansa eivät välitä, joten miksi minun pitäisi?	

Aivoriihi/Porina – Negatiivisten ajatusten uudelleen kirjoittaminen

Jatkuu edelliseltä sivulta.

Negatiivinen sisäinen puhe	Positiiviset selviytymisajatukset
<ul style="list-style-type: none">• Saan valituksia, jos en saa tätä lopetettua.• Hän ei ikinä lopeta lyömistä ja se on ihan hänen oma vikansa.• Kyllä minä saan voimalla hänet lopettamaan.• Tuo kakara tietää, kuinka paljon tämä ärsyttää minua – hän tekee sen ihan tahallaan.• Olen huono opettaja – minun ei ikinä olisi pitänyt lähteä tähän työhön.• En voi antaa hänen päästä kuin koira veräjältä.• Tämä kaikki on hallinnon syytä, kun ovat laittaneet minulle tällaisen ryhmän, missä on näin paljon ongelmia.• On vanhempien syytä, kun eivät ole opettaneet lapsiansa käyttäytymään.	
<p>Tavoite: Sitoudun lopettamaan ja haastamaan negatiivisen sisäisen puheeni. Harjoittelen selviytymiseen keskittyvää, positiivista sisäistä puhetta ja annan myös itselleni aikaa rauhoittua.</p>	

Aivoriihi/Porina – Tapoja pysyä rauhallisena huomiotta jättämisen aikana

Kun ensimmäistä kertaa jätät huonon käytöksen huomiotta, se yleensä ensin pahenee. Onkin tärkeää valmistautua tähän negatiiviseen vaiheeseen. Jos annat periksi uhmakkuudelle, se vahvistuu ja lapsi oppii saamaan tahtonsa läpi äänekkäällä protestoimisella.

On tärkeää pysyä rauhallisena huomiotta jättämisen aikana. Yritä ennakoida ja keksiä keinoja pysyä rauhallisena, kun jätät huomiotta huonoa käytöstä.

Tapoja pysyä rauhallisena huomiotta jättämisen aikana

syvähengitys

rentoutumistekniikat

positiiviset ajatukset

kävele pois

laita musiikkia soimaan

Muista: Kaikki pienet lapset kinastelevat ja protestoivat saadakseen sen, mitä haluavat. Tämä ei ole henkilökohtaista, vaan osoitus siitä, että he pyrkivät itsenäisyyteen ja testaavat sääntöjä.

Tavoite: Sitoudun sanomaan itselleni seuraavaa _____

kun lapsi protestoi.

Aivoriihi/Porina – Käytös, jonka voi jättää huomiotta

Mökötys, murjotus, kirkuminen, kiroilu ja kiistely voidaan usein jättää huomiotta ja opettaa myös muille lapsille huomiotta jättämistä. Tällainen käytös on ärsyttävää, mutta ei kuitenkaan satuta ketään ja sammuu, jos sen systemaattisesti jättää huomiotta. Huomiotta jättämisen tekniikkaa ei kuitenkaan tulisi käyttää käytökseen, joka johtaa fyysiseen loukkaantumiseen, omaisuuden vahingoittamiseen tai sietämättömään toiminnan häiritsemiseen.

Joskus opettajien on vaikea hallita huonon käytöksen aiheuttamaa suuttumustaan ja houkutus lapsen kritisointiin kasvaa. Tällainen tunnelataus saattaa tehdä vaikeaksi jättää huomiotta lapsen vastaanvääntämisen tai tottelemisesta kehumisen, kun se vihdoinkin toteutuu. Huomiotta jättäminen on kuitenkin yksi tehokkaimmista käytettävissä olevista strategioista, etenkin jos saat sen opetettua ryhmäsi lapsille.

Lapsen käytös, jonka jätän huomiotta

Esim. vinkuminen

kiukkukohtaukset

Tavoite: Sitoudun jättämään huomiotta _____
käytöksen, kun sitä esiintyy. Kehun seuraavaa käytöstä _____,
joka on vastakkaista toivottua sille, minkä jätän huomiotta.

Aivoriihi/Porina – Selektiivinen huomiotta jättäminen

Joskus lapsi voi käyttäytyä sekä positiivisesti että negatiivisesti samanaikaisesti. Esimerkiksi lapsi voi seurata ohjeita (positiivinen käytös) samalla, kun pyörittelee silmiään (negatiivinen asenne). *Selektiivinen huomiotta jättäminen* on tekniikka, jossa opettaja kehuu tai palkitsee sitä osaa käytöksestä, joka on positiivista samalla kun jättää huomiotta negatiivisen käytöksen. Opettaja voi esimerkiksi kehua lasta ohjeiden seuraamisesta ja olla kiinnittämättä huomiota vinkumiseen tai negatiiviseen asenteseen. Näin lapsi oppii, että hän saa myönteistä huomiota toivotusta käytöksestä, mutta muunlainen käytös jätetään huomiotta (esim. kinaaminen).

Pohdi, missä tilanteissa selektiivinen huomiotta jättäminen voisi olla tehokasta.

Milloin selektiivinen huomiotta jättäminen voisi olla tehokasta?

Esim. Lapsi noudattaa ohjeita, mutta osoittaa samalla mieltään. Kehun ohjeiden noudattamista ja jätän mielenosoittamisen huomiotta.

Tavoite: Sitoudun kehumaan seuraavaa käytöstä _____

_____ samalla kun jätän huomiotta _____

Ehdotus piirituokiolle: Huomiotta jättäminen

Opettaja: Vilellä on ongelma, jonka hän haluaisi jakaa teidän kanssanne tänään. Vile, kertoisitko mitä tapahtui?

Käsinukke: No, istuin piirissä ja oli todella kova meteli. Yksi kavereistani puhui minulle, enkä pystynyt kuuntelemaan opettajaa. Pyysin häntä lopettamaan puhumisen, mutta hän vain jatkoi.

Opettaja: Vile, tuo kuulostaa harmilliselta. Miltä sinusta tuntui, kun tuo tapahtui?

Käsinukke: Olin todella turhautunut.

Opettaja: Vile, minulla on yksi ratkaisu ongelmaasi. Jos joku häiritsee minua, käytän 'huomiotta jättämistä'. Voitteko kaikki toistaa sen kanssani?

Käsinukke: Mitä se huomiotta jättäminen on?

Opettaja: Vile, huomiotta jättäminen on sitä, että esittää, ettei kuule tai näe toista. Voi jopa kääntää itseään pois päin ja keskittyä vain opettajaan. Kokeile sitä. Leikitään, että minä olen se häiritsevä poika piirissä ja sinä jätät minun häiritsevän käyttökseen huomiotta. Leikitään, että Kirsi tuolla on sinun opettajasi. Voit katsoa häntä, kun jätät minut huomiotta. Kokeillaanko?

Vile kääntyy pois päin ja katsoo Kirsiä.

Opettaja: Hieno! Näen, kuinka Vile on kääntynyt kokonaan pois päin pojasta. Hänen silmänsä katsovat keskittyneesti opettajaan eikä hän kuuntele mitään, mitä sanon. Vilellä on vahvat 'huomiotta jättämisen lihakset'! Haluaisiko joku muukin kokeilla huomiotta jättämistä?

Anna yhden lapsen kokeilla samoin huomiotta jättämistä eli toista sama harjoitus nyt lapsen kanssa.

Opettaja: Hyvä Liisa (lapsi joka kokeilee huomiotta jättämistä). Vile häiritsee nyt sinua piirissä. Jätä hänen höpötys huomiotta ja käänny minuun päin ja katso vain tännepäin. Huomatteko, miten vahva Liisa on (kokeilee Liisan huomiotta jättämisen lihaksia käsivarresta). Hän jättää hienosti huomiotta. Huomatteko, että hän on kääntynyt Vilestä pois päin ja katsoo opettajaan? En usko, että hän edes kuulee, mitä Vile sanoo. Kuka haluaisi seuraavaksi kokeilla?

Osallistujat voivat kokeilla piirihdotusta pienryhmissä.

Tärkeää: Anna aina käsinuken esittää häiritsevää käytöstä (älä laita lasta tähän rooliin). On tärkeää, että lapset harjoittelevat vain myönteistä käytöstä.

Yhteydenottolomake opettajalta vanhemmille

Kehuhetki

Lapset opettelevat päiväkodissa/koulussa kehuaan ystäviään. Tämä on tärkeä taito, koska se auttaa lasta saamaan hyviä ystäviä.

NÄYTÄ ESIMERKKIÄ: Voit auttaa tukemaan lapsesi oppimista näyttämällä itse esimerkkiä kehumisesta. Voit esimerkiksi sanoa: ”Kehun sinua, koska kuuntelit hienosti, kun pyysin sinua laittamaan takin pois.”

KANNUSTA: Voit opettaa lasta kehuaan toisia kannustamalla lastasi, kun hän sanoo ystävällisiä asioita. Esimerkiksi: ”Simo, kehuit juuri ystävääsi, kun kerroit hänelle pitäväsi siitä, miten hän rakensi linnansa. Ja ystäväsi näyttää kehua oikein tyytyväiseltä.” Voitte kokeilla pitää vaikka ruokapöydässä tai nukkumaanmenoaikaan keuhetken, jolloin perheenjäsenet kehuvat toisiaan vuorotellen. Voitte myös pitää päivittäin keuhetken ruokapöydässä tai nukkumaanmenoaikaan, jolloin perheenjäsenet kehuvat toisiaan vuorotellen.”

Kirjoita yhteydenottolomakkeeseen vanhemmilta opettajalle lapsestasi tekemät huomiot ja lähetä lomake sitten takaisin. Lapsesi saa erityisiä tarroja toisten kehumisesta kotona!

Ihmeelliset lapset!

**The
Incredible
Years**

Yhteydenottolomake vanhemmilta opettajalle

Kehuhetki

Lapsen nimi: _____

*Täytä tähän lomakkeeseen lapsesta tekemäsi huomiot ja lähetä lomake takaisin.
Lapsesi saa erityisiä tarroja kotona toisille antamistaan kehuista!*

Lapsi: Kehuu aikuista tai ystävää (sanoo heistä kivoja asioita).

Perhe: Anna kolme esimerkkiä siitä, miten kehutte lastanne!

1. _____

2. _____

3. _____

Ihmeelliset lapset!

**The
Incredible
Years**

Ihmeelliset vuodet

Opettajien ryhmänhallintakoulutus — itsearviointi
Sopimattoman käytöksen vähentäminen- Ennakoiva käytöksen ohjaaminen

Päiväys: _____ Nimi: _____

Opettajat oppivat paljon itsearvioimalla omaa ryhmänhallintaansa ja käyttämiään toimivia ja toimimattomia ohjauskeinoja. Näiden arvioiden pohjalta opettajat määrittelevät itselleen tavoitteita tehdäkseen muutoksia lähestymistapaansa ja luodakseen mahdollisimman myönteisen oppimisen ilmapiirin. Käytä tätä itsearviointia hyödyksi tunnistaaksesi omia vahvuuksiasi ja rajoitteitasi sekä asettaaksesi itsellesi tavoitteet.

1 - Ei koskaan 3 - Joskus 5 - Johdonmukaisesti

Rajojen asettaminen	
1. Ryhmän säännöt on selkeät ja myönteisessä muodossa ja ne on laitettu esille. Niitä kerrataan ja harjoitellaan aina tarvittaessa.	1 2 3 4 5
2. Käytän niin sanattomia viestejä ja merkkejä kuin sanojakin muistuttaakseni säännöistä (esim. kuvia säännöistä, kuten hiljainen viittaus, hiljainen ääni, näytä viisi sormea -kuva lattiassa, kuuntelevat korvat).	1 2 3 4 5
3. Olen opettanut lapsille "viiden sormen merkin" ja käytän sitä.	1 2 3 4 5
4. Esitän pyyntöjä ja annan ohjeita lapsille kunnioittavasti käyttäen lyhyitä kuvauksia halutusta positiivisesta käytöksestä (esim.: "Ole hyvä, pidä kädet itselläsi.").	1 2 3 4 5
5. Käytän "kun-sitten" tai "ensin-sitten" käskyjä.	1 2 3 4 5
6. Annan lapsille vaihtoehtoja ja uudelleenohjausta aina kun mahdollista.	1 2 3 4 5
7. Vältän negatiivisia käskyjä, korjaamista, vaatimuksia ja lapsille huutamista. Käytän sen sijaan myönteisiä käskyjä, kuten "tee" ja "aloita".	1 2 3 4 5
8. Saan lasten huomion ennen ohjeiden antamista (esim. katsekontakti).	1 2 3 4 5
9. Uudelleenohjaan lapset, jotka eivät keskity tehtävään, kutsumalla heitä nimeltä ja kysymällä kysymyksen, menemällä heidän lähelleen, mielenkiintoisilla peleillä ja sanattomin viestein.	1 2 3 4 5
10. Annan toistuvaa huomiota, kehuja ja kannustusta lapsille, jotka keskittyvät ja noudattavat ohjeita.	1 2 3 4 5

Erilainen huomio, huomiotta jättäminen ja uudelleenohjaus	
1. Annan enemmän huomiota, valmennusta ja kehua lasten positiivisesta kuin sopimattomasta käytöksestä.	1 2 3 4 5
2. Olen määritellyt lasten kielteisen käytöksen, jota haluan vähentää ja vastakkaisen toivotun käytöksen, jota kehu, palkitsen ja valmennan.	1 2 3 4 5
3. Olen määritellyt lasten käyttäytymisessä ne asiat, jotka voin jättää huomiotta varmistaen kuitenkin samalla lasten turvallisuuden.	1 2 3 4 5
4. Olen tehnyt kovasti töitä opettaakseni piirituokioissa lapsia jättämään huomiotta vertaisensa jos he nauravat, esim. koputtavat olkapäälle tai pelleilevät.	1 2 3 4 5
5. Huomiotta jättämiseni on strategisesti suunniteltua: vältän katsekontaktia, sanallista kommentointia, fyysistä kosketusta ja pidän tunteet neutraaleina.	1 2 3 4 5
6. Käytän viereisen kehumista strategisesti (esim. kehu viereistä lasta käytöksestä, jota haluan edistää) samalla kun jätän huomiotta lapsen, joka käyttäytyy sopimattomasti.	1 2 3 4 5
7. Käytän positiivista sisäistä puhetta pysyäkseen rauhallisena, kun lapset käyttäytyvät huonosti. (kirjoita esimerkki)	1 2 3 4 5
8. Aloitan käyttämällä lievintä käytöksen ohjaamisen keinoa, kun lapset käyttäytyvät huonosti. Käyn läpi Käytöksen ohjaamisen hierarkiani.	1 2 3 4 5
9. Kun lapsi käyttäytyy jälleen toivotulla tavalla ja on rauhoittunut kiukkupuuskan jälkeen, palautan huomioni häneen ja kannustan häntä.	1 2 3 4 5
10. Olen tehnyt käyttäytymissuunnitelman, johon on määritelty kaikki sopimaton käytös, joka jätetään huomiotta ja niille vastakkaiset myönteiset käytösmallit, joita kehuaan ja palkitaan.	1 2 3 4 5
11. Autan lapsia oppimaan itsesäätelyä erityisten tekniikoiden avulla (esim. syvähengitys, positiivinen sisäinen puhe, positiivinen mielikuva, suuttumus- tai rentoutumismittari, kilpikonna käsinukke).	1 2 3 4 5
12. Käytän 'positiivista ennustamista' luodakseni lapselle uskoa, että hän onnistuu ansaitsemaan palkinnon.	1 2 3 4 5
13. Teen kovasti töitä uudelleenohjatakseen lapset toiseen aktiviteettiin, kun he ovat turhautuneita.	1 2 3 4 5

14. Olen antanut käytöksen ohjaamisen hierarkiani lasten vanhemmille.	1 2 3 4 5
15. Käytän vanhempi-opettaja kotiaktiviteettien viestipohjia rohkaistakseni vanhempia tapaamaan ja opettamaan lapsille kohteliaisuutta.	1 2 3 4 5

Tavoitteet huomiotta jättämisen ja uudelleenohjauksen strategioille

Monisteet

Sopimattoman käytöksen vähentäminen osa 2

HUOM: Nämä monisteet on kopioitu käyttöösi Incredible Years opettajien työpajakoulutusta varten. Monisteet ovat tekijänoikeuslailla suojattuja, niitä ei ole lupa muuttaa tai muokata millään tavalla (mukaan lukien käännöstyö) ilman Seattlessa sijaitsevan Incredible Years pääorganisaation lupaa. Kysy lisää incredibleyears@incredibleyears.com.

Nämä monisteet on saatavilla myös:

www.incredibleyears.com/resources/gl/teacher-program/
(Group Leader Resources osiosta)

©The
Incredible
Years®

Copyright 1995, revised 2006, 2008, 2011, 2016, 2019
by Carolyn Webster-Stratton, Ph.D.

*** ALL RIGHTS RESERVED ***

Ehdotuksia kuukauden tehtäviksi

TEE

- Valitse lapsi, jolla on joitakin käytöksen haasteita. Tee hänelle käyttäytymissuunnitelma hyödyntäen ennakoivia ja positiivisia lähestymistapoja sekä rajaamisen keinoja. Kirjoita suunnitelmasi ”Käyttäytymissuunnitelma” -monisteeseen ja arvioi, kuinka se toimi.
- Ideoi ja kirjaa ylös kolme johdonmukaista seuraamusta.
- Opetta lapsille, miten rauhoitutaan ja käydään aikalisällä.
- Tarkkaile aikalisän käyttöä ja kirjoita muistiin: mitä tapahtui, kuinka kauan aikalisä kesti ja miten lapsi reagoi.
- Ota yhteys soittopariisi ja jakakaa onnistumisenne rajaamisen keinojen käyttämisestä.

LUE

Lue kappaleet kuusi, seitsemän ja kahdeksan kirjasta ”*Kuinka edistää lasten sosiaalisia ja emotionaalisia taitoja*”.

Harjoitelkaa piirituokiolla tilannetta, jossa käsinukke menee aikalisälle ja lapset auttavat nukkea jättämällä hänet huomiotta. Keskustelkaa sitten, mitä aikalisällä käynti tarkoittaa. Käsinukkeen on hyvä kysyä lapsilta, vieläkö he pitävät nukesta, vaikka hän olikin aikalisällä. Anna lasten harjoitella aikalisällä rauhoittumista.

Prososiaalisten taitojen vahvistaminen & Sopimattoman käytöksen vähentäminen
Työpaja #5 Käyttäytymissuunnitelma B (esikoulu, päiväkot)

Käyttäytymissuunnitelma: _____ :lle

Askel #1: Kielteinen käytös	Askel #3: Toivottu käytös	Askel #4, 5, & 6: Ennakoivat strategiat, kehu, kannustimet	Positiivinen käytöksen ohjaamisen hierarkia

Esimerkki käyttäytymissuunnitelmasta lapselle, jolla on ADD tai oman toiminnanohjauksen ongelmia

Lapsen nimi: _____

Suunnitelman tekijä: _____

Päivämäärä: _____

Tämä käyttäytymissuunnitelma on tehty tukemaan _____ päivättyyn pedagogiseen suunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden saavuttamista ja voidaan liittää osaksi sitä.

I. Ehkäisevät keinot ja niiden sovellukset

Jotta pystyttäisiin tarjoamaan mahdollisimman paljon onnistumisia edistävä tukiohjelma Timille, suositellaan seuraavia strategioita ja niiden sovelluksia hänelle.

- Aikuinen on heti vastassa, kun tulee ja saattaa hänet omaan ryhmätilaan, jotta siirtyminen tapahtuu rauhallisemmin
- Käytä säännöllisesti ”hiljaista työpistettä” Timille silloin, kun hän on ylistimuloitunut, levoton tai tarvitsee ”aikaa yksin,” tai kun hänellä on keskittymistä vaativa tehtävä.
- Suunnittele istumajärjestys niin, että Timi voi istua selin toisiin nähden, kun työskennellään paikallaan istuen. Järjestä hänelle paikka aikuisen viereen piirituokiossa.
- Eriytä toimintoja/odotuksia (esim. aikaa tehtävää kohti, toimintojen lukumäärää, tehtävän valmiiksi saamisen kriteerejä) hänen tarpeitaan ja kykyjään vastaaviksi, antaen mahdollisuuden onnistumiseen ja haasteisiin. Tiimityö (oma opettaja, resurssiopettaja/erityisopettaja, ohjaaja, vanhemmat jne.) on suositeltavaa.
- Käytä kuvallista päiväjärjestystä (isoa koko ryhmälle, pientä hänelle), jossa näkyy hänen päivittäinen ohjelmansa auttaaksesi häntä ennakoimaan siirtymät. Tulevien siirtymien ilmoittaminen ja ”lähtölaskenta” auttaa myös.
- Kun jonotetaan, anna hänelle tehtävä (kanna jotakin, anna itsellesi ”halaus”). Sijoita myös jonossa hänet lähelle aikuista.

II. Rohkaiseminen sopivaan käytökseen (taso 1)

Tason 1 keinot ovat kaikkein tehokkaimpia silloin, kun lapsi on melko rauhallinen ja reagoi sanalliseen uudelleenohjaukseen. Nämä keinot usein ehkäisevät tilanteen eskaloitumista.

Keino	Esimerkki
1. Toistuva sanallinen viesti, jolla autetaan lasta ymmärtämään myönteiset odotukset.	”Leikin niiden lasten kanssa, jotka jakavat.” ”Annan aikaa niille lapsille, jotka työskentelevät.”
2. Valmistele riittävästi etukäteen siirtymiä ja mahdollisia muutoksia suunnitelmissa ja rutiineissa. Timin täytyy tietää päivittäiset rutiinit. Hän pitää siitä, että häntä muistutetaan, mitä tapahtuu seuraavaksi. Apulaisen rooli auttaa häntä siirtymissä.	”Siivousaika 5 min päästä... , 2 min...”
3. Kehu niitä lähellä olevia lapsia, jotka käyttäytyvät asianmukaisesti.	”_____ ja _____ siivoavat nopeasti. Hienoa työtä! Olette pian valmiita menemään syömään.”

4. Sopivan käytöksen toistuva, kuvaileva kehuminen. Huomaa, kun hän käyttäytyy hyvin – erityisesti silloin, kun hän ei mene mukaan muiden sopimattomaan käytökseen.	“Istut paikallasi. Hyvin tehty!” Hän reagoi positiivisesti huomioon ja palkintoihin, kuten tarroihin.
5. Läheisyyden ja huomion käyttäminen sopivan käytöksen vahvistamiseksi aina, kun on mahdollista ja järkevää.	“Näen sinun työskentelevän ahkerasti _____ kanssa. Kun olet valmis, voit laittaa tähden taulukkoosi!”
6. Ohjaa lapsi uudelleen odotetun myönteisen käytöksen/toiminnan suuntaan.	“Timi, mitä me teemme projektissasi seuraavaksi?”

III. Sopimattoman käytöksen vähentäminen

A. Rajojen asettaminen (taso 2)

Käytetään, kun Timillä on vaikeuksia noudattaa sääntöjä, eivätkä edelliset keinot ole tehonneet. Jämäkällä äänellä puhuminen, katsekontakti ja riittävästi aikaa totella tekevät näistä tekniikoista entistä tehokkaampia.

Keino	Esimerkki
1. Selkeiden sanattomien viestien käyttö yhdessä lyhyiden, yksinkertaisten lauseiden kanssa, lähietäisyydeltä.	Käsimerkki, kasvojen ilme ja/tai katsekontakti. Positiivisten ohjeiden anto niin usein kuin mahdollista. “Laitamme hiljaisesti palikat pois.”
2. Ohjeet annetaan valinnan muodossa (edistää lapsen tarvetta itsenäisyyteen), käyttäen jämää, mutta ystävällistä ääntä. (Täsmälliset pyynnöt auttavat.)	“Voit istua lähelläni ja kuunnella hiljaisesti tarinaa ja laittaa tähden taulukkoosi tai voit olla hiljaa minuutin ja yrittää uudestaan muutaman minuutin päästä.” Laskeminen on myös joskus tehokasta. “Lasken neljään, johon asti sinulla on aikaa tehdä valintasi.”
3. Selkeät rajat luodaan selventämällä positiiviset ja negatiiviset seuraamukset jämäkällä äänellä. (Anna tilaa ja aikaa totella.)	“Timi, istu kanssamme hiljaisesti tai ole hiljaa itsekseksi minuutti. Näytä minulle, mitä aiot tehdä.”

B. Aikalisä (taso 3)

Lapsi on kiihtynyt, erittäin vihainen ja häiritsee ryhmän työskentelyä. Hän on entistä tottelemattomampi, aggressiivisempi ja kovaäänisempi. Tällöin lapsi ei pysty reagoimaan uudelleenohjaukseen ja valinnanmahdollisuuksiin. Saattaa olla tarpeellista antaa lapselle aikalisä, jotta häntä voidaan auttaa palauttamaan tunteiden ja käytöksen hallinta.

Keino	Esimerkki
1. On sovittu selkeät säännöt, milloin aikalisää käytetään. Vältä antamasta liikaa huomiota kun hän on vihainen. (Anna minuutti, jotta hän voi totella.)	“Sinun täytyy rauhoittua ja hiljentyä tai joudut menemään aikalisälle rauhoittumaan. Pystytkö olemaan hiljaa minuutin nyt vai tarvitseeko sinun mennä aikalisälle?” “Hienoa, ansaitset ylimääräisiä tähtiä tuosta.”

2. Selkeä varoitus on annettu. Jos hän ei tottele, täytyy mennä aikalisälle rauhoittumaan. Anna selkeä, mutta lyhyt + ja – vaihtoehto. (Anna aikaa totella.)

“Tämä on sinun toinen varoituksesi. Olet valinnut aikalisälle menemisen 5 minuutiksi.”

Uudelleenohjaa ryhmän huomio ja vahvista muiden lasten positiivista käytöstä tänä aikana.

3. Jos Timi ei pysty tai halua mennä ryhmätilassa 5 min aikalisälle, opettaja kutsuu toisen aikuisen viemään hänet eri tilaan rauhoittumaan. Etukäteen on sovittu ‘lisäapu’, joka auttaa tarvittaessa näissä tilanteissa.

Henkilökunta toimii neutraalilla tavalla ja antaa minimaalisen vähän huomiota Timille. Hän voi palata ryhmään, kun on ollut 5 minuuttia rauhallisesti ja hiljaisesti. Hänet toivotetaan tervetulleeksi ryhmään.

4. Kun Timi palaa ryhmään, hän aloittaa ‘puhtaalta pöydältä’, eikä tehdystä virheestä muistuteta.

“Näen että olet nyt rauhallinen. Yritetään uudestaan. Tiedän, että pystyt siihen! Mitä sinun täytyy tehdä nyt ansaitaksesi tähden?”

“Hienoa. Olet todella oppimassa hienosti muiden auttamista ja itsehillintää.”

Lapsi palaa ryhmään ja jatkaa työskentelyä niin kauan, kun hallitsee itsensä ja noudattaa aikuisen uudelleenohjausta.

1. Vanhemmille soitetaan ja kerrotaan kaikista käytöksen hallinnan onnistumisista.
2. Tähtitaulukko ja/tai viestit lähetetään kotiin vanhemmille. Niissä kerrotaan, mistä positiivisesta käytöksestä tähtiä on ansaittu. Vanhemmat palkitsevat ansaittujen tähtien mukaisesti joka päivä. Esimerkiksi 4 tähteä = ylimääräinen lukuhetki äidin kanssa, 8 tähteä = kaveri kylään illalla, 8 tähteä = pieni palkinto jne.
3. Jos Timillä on huono päivä, opettaja soittaa hänelle illalla ja vakuuttaa, että seuraavana päivänä kaikki sujuu paljon paremmin.
4. Vanhempia kannustetaan tukemaan Timin edistymistä ja välttämään hänen virheisiinsä (esim. aikalisään) keskittymistä ja niistä puhumista. Huono käytös päiväkodissa/koulussa käsitellään päiväkodissa/koulussa, eikä vanhempien ole tarpeen rankaista tästä lisää.
5. Järjestetään tapaaminen vanhempien kanssa, jotta voidaan pitää yllä positiivista yhteistyötä kodin ja päiväkodin/koulun välistä yhdenmukaista suunnitelmaa.
6. Vanhemmat kutsutaan ottamaan osaa kannustimien suunnitteluun, retkiin jne.

Lapsen nimi: _____

Suunnitelman tekijä: _____

Päivämäärä: _____

Tämän suunnitelman voivat tehdä opettajat, terapeutit tai kuraattorit (jotka työskentelevät suoraan lapsen tai vanhempien kanssa) ja yhteistyössä vanhempien kanssa. Tämä suunnitelma pitäisi laajentaa koko vuoden kattavaksi ja käyttää siirtymäsuunnitelmana seuraavan vuoden opettajille. Ole niin yksityiskohtainen esimerkeissäsi kuin vain mahdollista.

I. Ehkäisevät strategiat

Seuraavat ehkäisevät strategiat ovat erityisen tehokkaita tälle lapselle:

Esimerkiksi: istumapaikka lähellä opettajaa selkä ryhmään päin, kuvallinen päiväjärjestys nähtävillä auttamaan siirtymissä, anna mahdollisuuksia liikkua, sanattomat viestit ja merkit.

II. Sopivan käyttäytymisen kannustaminen

Valitun positiivisen käytöksen lisääminen. Seuraavanlaista positiivista, määriteltyä käytöstä tuetaan ja vahvistetaan:

Esimerkiksi: kädet itsellä, keskittyminen työhön, hiljaa viittaaminen, opettajan ohjeiden noudattaminen, ideoiden jakaminen ryhmän kanssa, toisten kuunteleminen hiljaa, lukemisen harjoittelu

Tehokkaat motivointikeinot ja kannustimet. Seuraavat ohjausstrategiat ovat tehokkaita tämän lapsen motivoinnissa ja hänen prososiaalisen käyttäytymisensä ja akateemisen menestymisensä lisäämisessä:

Esimerkiksi: toistuva sanallinen kehuminen, joka selkeästi kuvailee hänen positiivisen käyttöksensä; vieressä olevien lasten kehuminen kun hän ei keskity tehtäväänsä, käytöstarrataulukko, johon lapsi voi ansaita tarroja sovitusta positiivisesta käytöksestä – kun on ansainnut 25 tarraa, saa palkinnon; ”iloinen viesti” annetaan erityisestä saavutuksesta, lapsi pitää lisääjän saamisesta tietokoneelle tai mahdollisuudesta toimia opettajan apuopettajana, joten nämä ovat erityisen voimakkaita motivointikeinoja; lapsi pitää myös ryhmätöiden johtamisesta ja ahkeroi saavuttaakseen tämän etuoikeuden.

III. Sopimattoman käytöksen vähentäminen

Määritellyn kielteisen käytöksen vähentäminen. Nämä käytöshaasteet on jo hienosti selätetty:

Tällaisesta käytöksestä tulee ennalta suunniteltu seuraamus, jotta niitä voidaan vähentää:

Esimerkiksi: häiritseminen ryhmässä; keskittymättömyys tehtäviin erityisesti koko ryhmän työskentelyn aikana, opettajan ohjeiden noudattamatta jättäminen.

Tehokkaat strategiat huonon käytöksen hallitsemiseksi. Seuraavat opettajan hallintakeinot auttavat tätä lasta:

Esimerkiksi: selkeät sanattomat viestit ja muistutukset olivat avuksi, kun häntä uudelleenohjattiin takaisin tehtävään, kun keskittyminen herpaantui, muttei häirinnyt muita; varoitus seuraamuksista ehkäisi usein käytöksen pahenemisen; varoituksen antaminen aikalisästä tehoi, kun käytös erittäin häiritsevää, kuten kieltäytyminen ohjeiden noudattamisesta; aikalisä, joka annettiin välittömästi lyömisen jälkeen; aikalisä oli 5 minuutin pituinen aika toteutus aikalisäpaikalla, jos ei pysynyt siellä, meni toisen aikuisen kanssa eri tilaan 5 minuutiksi; jos päivässä 2 aikalisää tai enemmän, tietokoneajan menetys (etuoikeus)

IV. Vanhemman ja lapsen näkemyksiä oppilaan temperamentista ja kiinnostuksen kohteista — vinkkejä yhteyden saamiseksi

Esimerkiksi: kiinnostuksen kohteet — kerää jalkapallokortteja, baletti jne. Temperamentti — pitää halauksista, kiemurtelee paljon ja välttää katsekontaktia, mutta imee itseensä tietoa innokkaasti, ahdistuu uusista tilanteista ja itsestään puhumisesta, ei pidä kirjoittamisesta, mutta tietokone auttaa; perhe — on lemmikkikoira Remi, sopeutumassa vanhempien eroon.

V. Suunnitelma yhteistyön tekemiseksi vanhempien kanssa:

Vanhemmat haluaisivat olla mukana tukemassa lapsensa koulussa menestymistä ja on sovittu, että seuraavilla tavoilla tuetaan yhdessä lasta:

Esimerkiksi: positiivisen käytöksen tarrataulukko lähetetään kotiin päivittäin — lapsi vaihtaa nämä vanhemmilta saatuihin, ylimääräisiin palkintoihin; vanhemmat tukevat lasta, suhtautuvat häneen myönteisesti ja toiveikkaasti — he keskittyvät onnistumisiin; vanhemmat hyväksyvät käytöksen ohjaamisen ja he välttävät rankaisemasta huonosti sujuneista koulupäivistä, koska lapsen huonoon käytökseen puututaan jo koulussa suunnitelman mukaisesti; soitetaan äidille ja kerrotaan positiivisesta käytöksestä; äiti haluaisi osallistua retkiin tai lukuhetkiin; äiti voi auttaa siirtymissä, jos niissä on haasteita; vanhemmat ehdottivat kannustimia, jotka he ovat kokeneet lastaan motivoiviksi, opettajat ja vanhemmat pyrkivät kommunikoidaan toistensa kanssa viikottain eri viestintätapoja käyttäen.

Suunnitelmasta keskusteltiin ja siitä sovittiin _____ (päiväys)

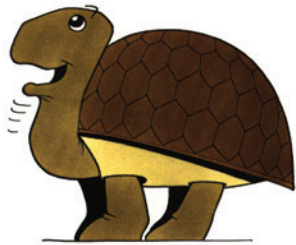
Suunnitelmaa arvioidaan uudelleen: _____ (päiväys)

Rauhoittumisen mittari

Osaan kyllä, pystyn rauhoittumaan.

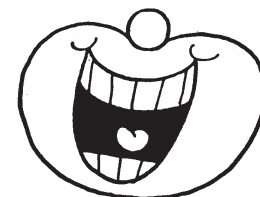
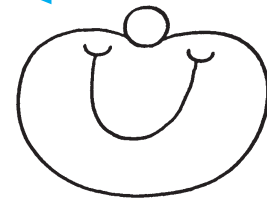
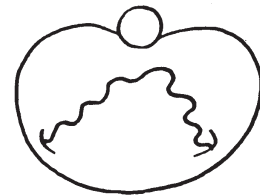
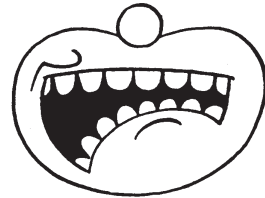
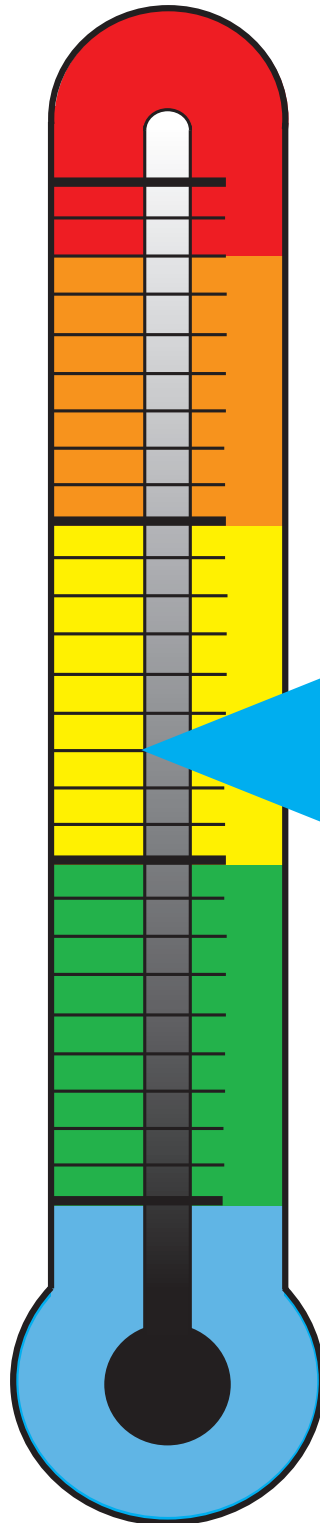
Ajattele 'stop'

Hengitä 3
kertaa syvään

Pysy
rauhallisena

Käyttäytymissuunnitelman tarkistuslista yksilöllisen toiminnan arvioimiseksi

Askel #1: Määrittele ja tunnista kielteinen käytös (valitse aluksi 1 tai 2)

Askel #2: Kysy miksi ei-toivottua käytöstä esiintyy? (Toiminnan arviointi):

Pohdi syitä, miksi lapsi käyttäytyy ei-toivotulla tavalla. Seuraava tarkistuslista auttaa sinua ymmärtämään, miksi lapsi käyttäytyy tietyllä tavalla:

Häiriökäyttäytymisen ymmärtäminen	Kyllä	Ei
<ul style="list-style-type: none">Lapsi käyttäytyy huonosti saadakseen huomiota.Lapsi purkaa turhautumistaan huonolla käytöksellä.Lapsella ei ole kehityksellistä kykyä käyttäytyä muulla tavoin.Lapsi yrittää huonon käytöksen avulla välttää stressiä tai epämiellyttävää tehtävää.Lapsi kokee huonon käytöksen hauskana.Lapsi ei huomaa käyttäytyvänsä häiritsevästi.Lapsi hakee käytöksellään valtaa toisista lapsista.Lapsi käyttäytyy huonosti kostaakseen.Lapselle ei ole opetettu muuta, sopivampaa prososiaalista käytöstä.Lapsen kotiympäristö tai menneisyyden kokemukset eivät ole opettaneet lapselle aikuisten toiminnan ennakoitavuutta tai luotettavuutta.Lapsen ympäristö tukee ei-toivottua käytöstä.Lapsen käytös heijastaa lapsen riittämättömyyden tunteita.		

Askel #3: Aseta tavoitteeksi toivottu käytös

Askel #4: Valitse ennakoivia strategioita — Pidä kirjaa edistymisestä!

Lapsen säätelyongelmiin vastaaminen ja itsesäätelyn opettaminen

Carolyn Webster-Stratton, Ph.D.

Lapsi on poissa tolaltaan, uhmakas ja alkaa kokea säätelyongelmia

Opettajan sisäinen puhe

“Tämä lapsi on poissa tolaltaan, koska.. ja tarvitsee apuani itsesäätelyyn ja ongelmanratkaisuun.”

“Pystyn pysymään rauhallisena. Tämä auttaa kaikkia ryhmäni lapsia pysymään rauhallisena.”

“Voin jättää lapsen käytöksen huomiotta, kunhan hän ei satuta ketään tai häiritse toisten oppimista.”

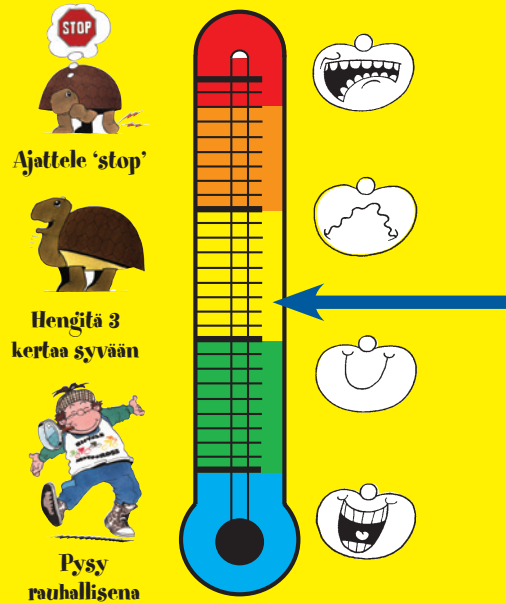
“Voin olla tukena antamatta liikaa huomiota häiritsevälle käytökselle.”

“Jos lapsi vastaa tunnevalmennukseen hyvin ja on yhteistyönhaluinen, niin on hyvä hetki jatkaa valmentamista.”

“Jos valmennuksella antamani huomio saa lapsen entistä vihasemmaksi, hän tarvitsee omaa tilaa ja rauhaa, jotta hän voi rauhoittua “

Opettajan reaktio

- Mallinna syvään hengittämistä, kärsivällisyyttä ja myötätuntoa lasta kohtaan.
- Auta lasta käyttämään rauhoittumisen lämpömittaria ja hengittämään syvään.
- Uudelleenohjaa lapsi toiseen aktiviteettiin.
- Jätä lapsen säätelyongelmasta johtuva käytös huomiotta niin kauan, kun se ei aiheuta vaaraa.
- Nimeä lapsen tunne ja selviytymisstrategia: ”Näytät vihaselta, mutta yrität kovasti pysyä rauhallisena hengittämällä ja muistelemalla omaa onnellista paikkaasi.
- Pysy lähistöllä ja ole tukena.
- Anna huomiota ja valmennusta sellaiselle käytökselle ja ajatuksille, jotka kannustavat lasta selviytymään ja säätelemään tunteitaan.

Hidasta

Kun lapset ovat vihaisia ja heillä on säätelyongelmia, myös opettajat saattavat tuntea vihaa, turhautuneisuutta ja tilanne tuntuu hallitsemattomalta, jolloin he saattavat vastata huutamalla, moittimalla tai kritisoimalla. Näinä hetkinä aikuisia voi antaa sekä opettajalle että lapselle tilaa ja aikaa itsesäätelyyn. Vinkkejä opettajan itsesäätelyyn:

- Pysähdy ja haasta negatiiviset ajatukset käyttämällä positiivista sisäistä puhetta, esim. Kaikki lapset käyttäytyvät välillä huonosti. Lapsi kokeilee itsenäisyytensä rajoja varmistaakseen, että ryhmän säännöt ovat ennustettavia, johdonmukaisia ja turvallisia. Tämä on tavallista tämän ikäisille lapsille eikä mikään maailmanloppu.
- Hengitä syvään muutaman kerran ja toista rauhoittavia sanoja: rauhoitu, ole kärsivällinen, rentoudu.
- Ajattele rentouttavia mielikuvia tai jotain mukavaa, mitä olet tehnyt lapsen kanssa.
- Pidä lyhyt tauko: juo vähän vettä, ruoki akvaariokalat tai juttele toiselle opettajalle tai lapselle. Varmista, että huonosti käyttäytyvä lapsi on turvassa ja jonkun valvonnassa.
- Keskity hallintaa tukeviin ajatuksiin, kuten voin auttaa lasta parhaiten pitämällä itseni kasassa.
- Anna itsellesi anteeksi ja varmista, että sinulla on varattuna ”omaa aikaa” rentoutumiseen ja palautumiseen.
- Pyydä tukea joltakulta.
- Ota kontakti lapseen heti, kun olette molemmat rauhoittuneet.

Voit tuoda itsesi takaisin ”vihreään” rauhalliseen olotilaan ja yrittää uudelleen, aivan samoin kuin lapsikin.

Lapsen säätelyongelmat jatkuvat ja hän tulee aggressiiviseksi

Opettajan sisäinen puhe

“Lapsi ei pysty hallitsemaan itseään ja itsesäätelyongelmat ovat liian isoja, jotta hän hyötyisi rauhoittumiskehotuksista tai keskusteluista ongelmien ratkaisemiseksi.”

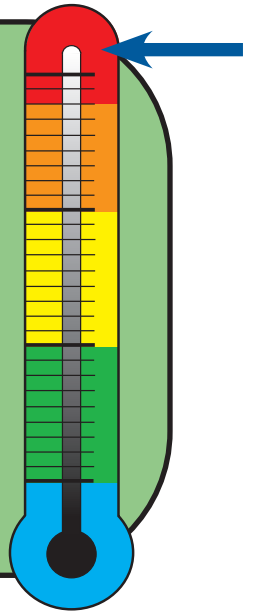
“Minun täytyy antaa lapselle omaa aikaa rauhoittua, jotta hän ei satuta ketään.”

“Olen opettanut lapselle, kuinka ottaa aikalisä tai rauhoittua kilpikonnatekniikan avulla, joten voin hyödyntää näitä nyt.”

“Aikalisä on turvallinen ja kunnioittava keino, jonka avulla lapsi voi oppia reflektointia ja itsesäätelyä.”

Opettajan reaktio

- Sanon: Lyöminen on kiellettyä, sinun täytyy mennä rauhoittumaan aikalisälle. Tässä paikassa on rauhoittumisen lämpömittari muistuttamassa lasta siitä, mitä hän voi tehdä aikalisän aikana itsensä rauhoittamiseksi.
- Odotan kärsivällisesti lähistöllä, että lapsi pystyy jälleen itsesäätelyyn, ja varmistan, että toiset eivät anna huomiota lapsen häiritsevälle käytökselle.
- Annan lapsen olla rauhassa, enkä juttele hänelle aikalisän aikana. Autan toisia lapsia antamaan hänelle yksityisyyttä ja rauhaa.
- Kun lapsi on ollut rauhallinen 3–5 minuuttia, kehun häntä rauhoittumisesta.

Lapsi on nyt rauhallinen

Opettajan sisäinen puhe

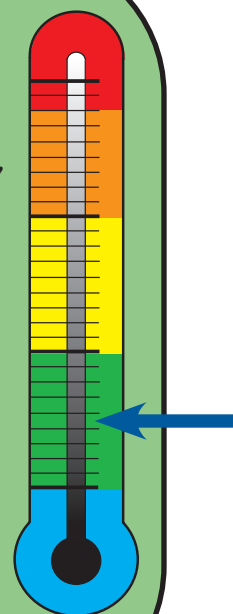
“Voin nyt lähestyä lasta uudelleen ja auttaa häntä oppimaan uuden tavan ratkaista hänen ongelmansa.”

“Hän oppii, että hän saa minulta enemmän huomiota positiivisesta käytöksestä kuin epäsovivasta käytöksestä.”

“Voin auttaa häntä ilmaisemaan turhautumisensa ja vihansa sopivammilla tavoilla.”

Opettajan reaktio

- Kehun lasta rauhoittumisesta.
- Ohjaan lasta uudestaan tilanteisiin, joissa hän voi oppia
- En pakota lasta pyytämään anteeksi, koska empatiaa ei opi sellaisesta anteeksipyyntöstä, joka ei ole vilpiton.
- Teen lapsen kanssa yhdessä jotain sellaista, että meille syntyy mukava yhteinen hetki ja hän kokee saavansa tukea.
- Alan käyttää sosiaalisten taitojen valmennusta ollessani lapsen kanssa.
- Pidän silmällä tilanteita, jolloin hän on rauhallinen, kärsivällinen, iloinen tai ystävällinen antaakseni hänelle silloin positiivista huomiota.
- Käytän emotionaalista valmennusta auttaakseni lasta ymmärtämään, että tällaisilla itsesäädelyillä tunteilla hän saa huomioni.
- Jos hän alkaa taas kokea säätelyongelmia, nimeän hänen epämukavat tunteensa, autan häntä ilmaisemaan ne sanoin ja kehotan häntä muistamaan selviytymiskeinot.
- Sellaisina hetkinä, kun lapsi on rauhallinen, käytän nukkeja, pelejä ja tarinoita, jotka auttavat häntä oppimaan erilaisia ratkaisuja tavallisiin lapsuusiän ongelmatilanteisiin.

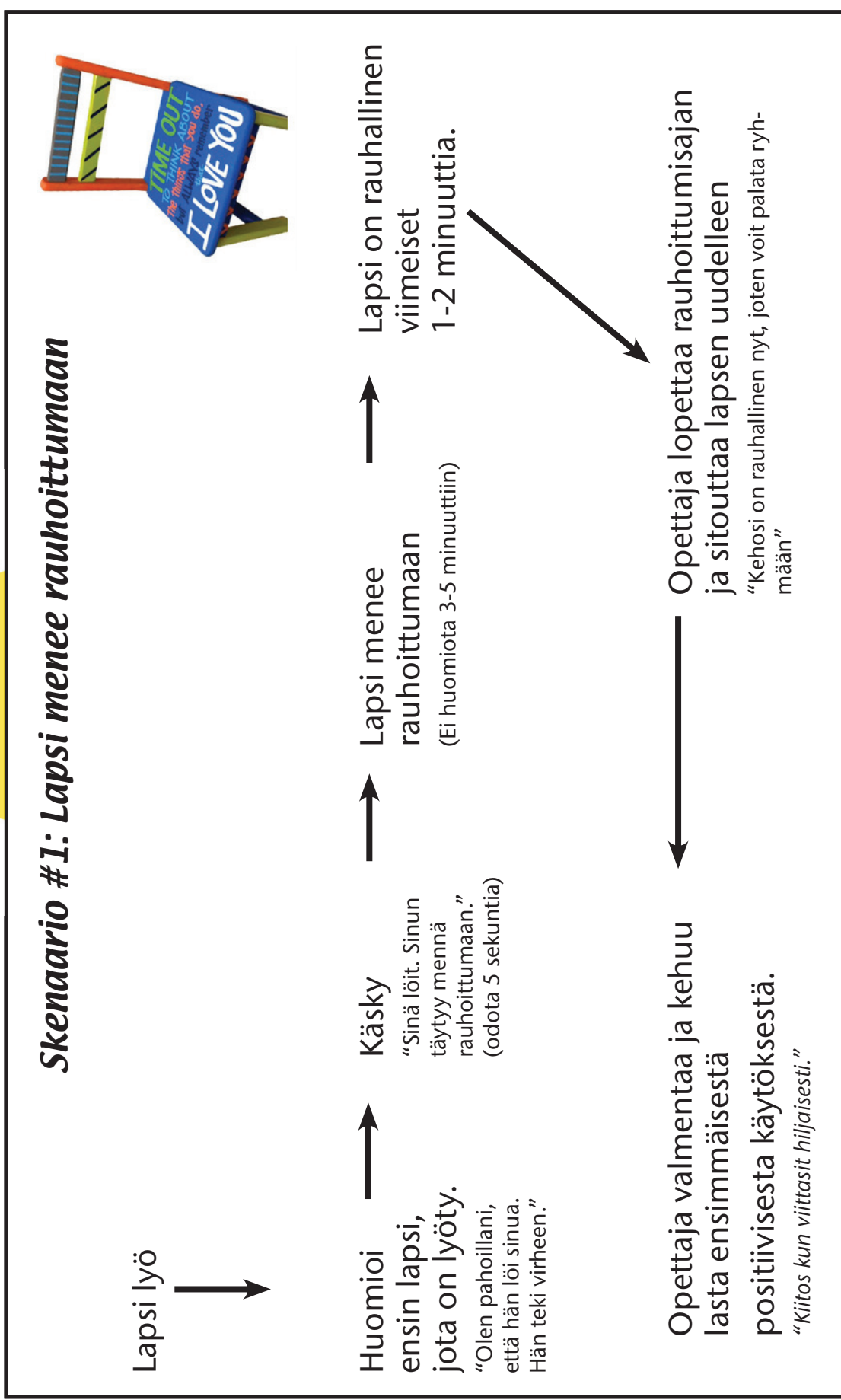

Lopuksi

Lapsi oppii, että aikuisen ottaminen tuntuu turvalliselta ja turvatulta paikalta rauhoittua; se ei ole rankaiseva tai ankara ja eristävä; lapsi ymmärtää, että hän voi rauhoittuttuaan liittyä taas ikätoverien seuraan tuntematta syyllisyyttä ja hän saa uuden mahdollisuuden yrittää ratkaista ongelmansa toisella tavalla. Lapsi tuntee saavansa tukea käytettyään tätä rauhoittumiskeinoa, ja hän on nähnyt joskus ikätoveriensa tai opettajiensa käyttävän samaa keinoa, kun he ovat vihaisia. Lapsi saa minulta yhdessä ollessamme paljon enemmän huomiota positiivisesta kuin negatiivisesta käytöksestä. Hän tuntee olonsa turvallisiksi ollessaan aikuisella, koska se antaa hänelle aikaa palauttaa itsesäätelynsä ja yrittää uudelleen välittävissä ympäristöissä. Aikaisiä antaa minulle tilaisuuden hengittää syvään ja rauhoittua, jotta voin vastata lapselle rauhallisella, määrätietoisella, johdonmukaisella, hoivaavalla ja välittävällä tavalla.

Rauhoittumisen menettelytapa aggressiivisuuteen (ryhmätilassa)

3-6-vuotiaat lapset

Pieni lapsi vastustaa rauhoittumaan menemistä (ryhmätilassa)

3-6-vuotiaat lapset

Skenaario #2: Lapsi vastustaa rauhoittumaan menemistä

Lapsi lyö

Huomioi ensin lapsi, jota on lyöty.
"Olen pahoillani, että hän löi sinua. Hän teki virheen."

Käsky
"Sinä löit. Sinun täytyy mennä rauhoittumaan."
(odota 5 sekuntia)

Lapsi kieltäytyy menemästä rauhoittumaan.

Opettaja antaa yhden varoituksen
"Voit mennä itse tai minä voin auttaa sinua."
(odota 5 sekuntia)

Opettaja valmentaa ja kehuu lasta ensimmäisestä positiivisesta käytöksestä.
"Kiitos kun viittasit hiljaisesti."

Opettaja lopettaa rauhoittumisajan ja sitouttaa lapsen uudelleen
"Kehosi on rauhallinen nyt, joten voit palata ryhmään."

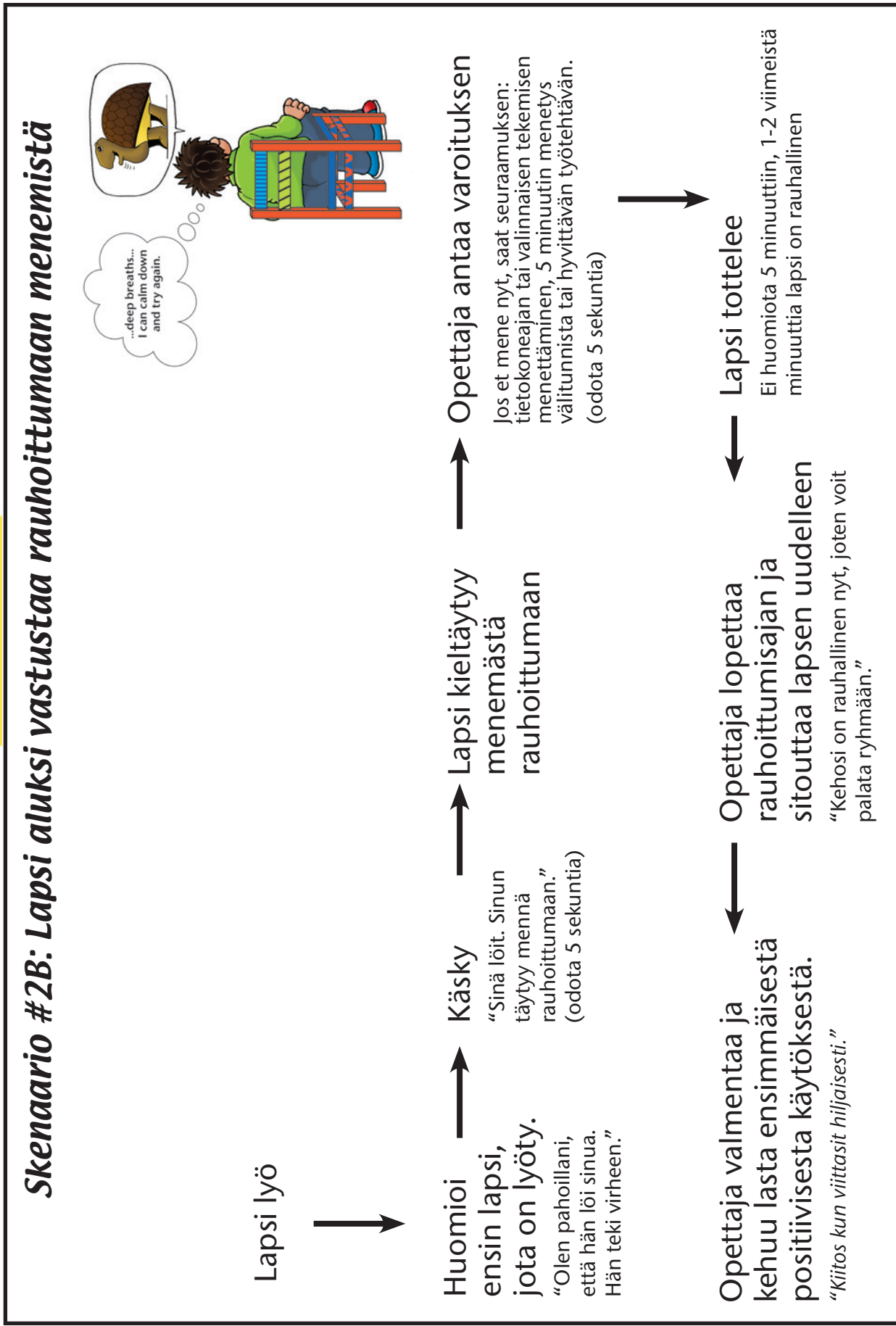
Lapsi tottelee

Ei huomiota 3-5 minuuttiin, viimeiset 1-2 minuuttia lapsi on rauhallinen.

Huom. Jos lapsi kieltäytyy, opettaja rauhallisesti puhumatta mitään taluttaa lapsen rauhoittumaan.

Kouluikäinen lapsi vastustaa rauhoittumaan menoa (ryhmätilassa)

6–10-vuotiaat lapset

Kouluikäinen lapsi jatkaa rauhoittumaan menemisen vastustamista (ryhmätilassa) 6–10 -vuotiaat lapset

Skenaario #2C: Lapsi kieltäytyy menemästä rauhoittumaan

Lapsi lyö

Huomioi
ensin lapsi,
jota on lyöty.
"Olen pahoillani,
että hän löi sinua.
Hän teki virheen."

Käsky
"Sinä löit. Sinun täytyy
mennä rauhoittumaan."
(odota 5 sekuntia)

Lapsi kieltäytyy
menemästä
rauhottumaan.

Opettaja antaa varoituksen
Jos et mene nyt, saat seuraamuksen:
tietokoneajan tai valinnaisen tekemisen
menettäminen, 5 minuutin menetyks
välitunnista tai hyvittävä tyotehtävän.

Opettaja
valmentaa ja
kehuu lapsen
ensimmäistä
positiivista käytöstä.
"Aloitit hienosti lukutehtäväsi."

Opettaja toteuttaa
seuraamuksen ja
jättää protestoinnin
huomiotta
Huom. Seuraamus tulisi
toteuttaa saman päivän
aikana.

Opettaja
lopettaa valtataistelun
"Teit valinnan, ettet mennyt
rauhottumaan, joten menetät
oikeuden _____.
(rauhottumisaikaa ei toteuteta)"

Lapsi edelleen
kieltäytyy
menemästä
rauhottumaan.

Käytöksen ohjaamisen hierarkia/ askeleet

Ei-häiritsevään ja häiritsevään käytökseen

(6–10 -vuotiaille)

Askel #8

Anna toistuvasti mahdollisuuksia uusille oppimisyriksille

- Mallinna, valmenna ja harjoitella vaihtoehtoja toivottua käytöstä
- Kehu korvaavaa käytöstä
- Opetelkaa taitoja piirtuokioilla

Askel #7

Arvioi käytäytymissuunnitelma

- tarkista myönteisen huomion tiheys prososiaalisen käytöksen yhteydessä
- tarkista, että kannustinohjelma motivoi lasta
- tarkista, että lapsi ei saa huomiota, kun on aikalisällä rauhoittumassa
- pidä palaveri vanhempien kanssa tarkistaaksesi kodin ja päiväkodin/koulun käytänteet
- VASU/HOJKS

Askel #6

- Aggressiiviseen, tuhoavaan käytökseen

- 3-5 min pois tilanteesta tai rauhoittumaan aikalisalle
- hyvitävä teko
- Tottelemattomuuteen käskyn toistamisesta seuraa aikalisalle meno

Askel #5

Käytä pieniä luonnollisia ja johdonmukaisia seuraamuksia

- esim. 2 minuuttia myöhemmin tauolle, ei tietokoneaikaa, 2 minuutin menetyks vapaa leikin ajasta, muutaman minuutin menetyks jostain aktiviteetista, etuoikeuden menetyks

Askel #4

Jätä huomiotta ei aggressiivinen huono käytös esim. kiuukkokohtaus, vinkuminen

Askel #3

Kun lapsi alkaa hermostua, valmenna rauhoittumisen strategioita, esim. syvähengittäminen, tunteiden sanoittaminen, myönteinen visualisointi, kilpikonnamatekniiikka, myönteinen sisäinen puhe

Askel #2

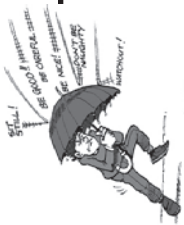
Positiivinen sanallinen uudelleenohjaus Harhautus ja uudelleenohjauksen strategiat

Askel #1

Sanattomat viestit Selkeät säännöt

Luo perusta: ‘Massiivinen’ määrä huomiota, valmentamista, kannustusta ja kehumista prososiaalisesta käytöksestä

“Valitse aina alin, lievin keino ensin”

Ehdotetut opettajan tehtävät

LISTA TAPAHTUMISTA: KÄSKYT JA AIKALISÄ

Päiväys	Aika	Käsky/varoitus	Lapsen reaktio	Palkinto/huomio/ tottelemisen valmentaminen	Rauhoittumisajan kesto	Rauhoittumisaika toisessa tilassa

Aivoriihi/Porina – Luonnolliset ja johdonmukaiset seuraamukset

Mitä seuraamuksia käytät huonoon tai häiritseään käytökseen ryhmässäsi? Keskustele parisi kanssa ja kirjoita ideat listaan. Pohdi, missä vaiheessa käytöksen ohjaamisen hierarkiaa käyttäisit näitä.

Kirjaa tähän kolme luonnollista ja johdonmukaista seuraamusta ja miten käytit niitä.

1.

2.

3.

Aivoriihi/Porina – Selviytymistä edistävä ja rauhoittava sisäinen puhe

Pohdi tapoja, joiden avulla voit pysyä rauhallisena, jämäkkänä ja kärsivällisenä, kun lapset käyttäytyvät huonosti.

Harjoittele negatiivisen sisäisen puheen kyseenalaistamista ja sen korvaamista positiivisella puheella ja selviytymisajatuksilla. Kirjoita tähän monisteeseen joitakin lauseita, joita voit käyttää, kun alat hermostua ja suuttua.

Positiivinen sisäinen puhe

Pystyn hoitamaan tämän...

Pystyn hallitsemaan suuttumustani...

Hengitän syvään ja rauhoitun hetken..

Kyseenalaista irrationaaliset ajatuksesi

Aivoriihi/Porina – Rauhallisena pysyminen aikalisän aikana

Millaisia tunteita sinussa herää, kun käytät aikalisää? Opettajien on usein vaikea hallita omaa suuttumustaan, kun he kohtaavat lasten aggressiota tai uhmakasta käytöstä, ja kokevat vaikeaksi olla kritisoimatta lasta. Oma tunne voi vaikeuttaa huomiotta jättämistä, jos lapsi alkaa väitellä tai kehumista, kun lapsi lopulta tottelee. Mitä keinoja voisit käyttää pysyäksesi rauhallisena? Kirjoita ne tähän alle. Ole yksityiskohtainen!

Tunnereaktioni, kun annan aikalisän lapselle	Keinoja, joiden avulla pysyä rauhallisena

Opettaja salapoliisina: Katso, mitä olet oppinut!

Tee:

Kirjoita, mitä keinoja käyttäisit huonoon käytökseen, jotka näet alta listasta. Lisää myös muita käytöksen ongelmia, joita haluaisit hallita.

Huono/häiritsevä käytös

1. Kavereiden lyöminen ja töniminen
2. Ei tee, mitä vanhemmat pyytävät
3. Vinkuminen
4. Kiukku
5. Viivyttely sisälle tulemisessa
6. Opettajan ohjeiden noudattamatta jättäminen
7. Näsäviisas puhe/opettajan kanssa väittelemine
8. Vaikeuksia istua paikoillaan ruokailussa
9. Vatsakivut ja päänsärky
10. Tarkkaamattomuus ja impulsiivisuus
11. Pöydän sotkuiseksi jättäminen
12. Kritisoi/tappelee kavereiden kanssa

Käytöksen ohjaamisen keino

Ihmeelliset vuodet ***Ongelmanratkaisulomake lapsen*** ***haastavan käytöksen hallintaan***

Ongelman tarkastelu:

1. Lapsen haastava käytös: _____
2. Mitkä ovat haastavan käytöksen laukaisevat tekijät? (kehitykselliset ongelmat, unen puute, ei saa haluamaansa, muutokset perhetilanteessa tai stressi, alhainen pettymyksensietokyky jne.)

3. Kuinka yleensä reagoin tähän haastavaan käytökseen? (Annanko huomiota? Hermostunko?)

Tavoitteet:

4. Mikä on tavoitteeni? Minkälaista positiivista vastakkaista käyttäytymistä haluan nähdä?

Ratkaisut:

5. Mitä taitoja tai keinoja voin käyttää Opettajan pyramidin alaosasta tukeakseni tätä positiivista käyttäytymistä?
 - a) *Leikki/erityisaika:* Minkälainen leikki tai erityisaika voisi auttaa parhaiten lasta? (Muista, että lapsijohtoinen toimii parhaiten.) (sinnikkyys, akateeminen, sosiaalinen tai tunnevalmennus)

 - b) *Kehu:* Minkälaista käytöstä voin kehua ja miten? (Muista, että käytös pitäisi olla positiivista vastakkaista suhteessa siihen, mitä haluat vähentää.) _____

 - c) *Tarrat ja palkkiot:* Miten voin palkita tätä hyvää käytöstä? Mitkä palkkiot motivoivat lasta parhaiten? _____

6. Valitse alla olevasta listasta Opettajan pyramidin yläosassa olevat keinot, joita voit käyttää haastavan käytöksen vähentämiseksi.
 - a) *Rutiinit:* Onko minulla ennakoivia rutiineja, jotka auttavat tähän ongelmaan?

 - b) *Harhautus/uudelleenohjaus:* Kuinka voin harhauttaa tai uudelleen ohjata lasta ennen kuin huono käytös eskaloituu? _____

c) *Huomiotta jättäminen*: Minkä osan tästä käytöksestä voin jättää huomiotta?

Mitä sanon itselleni, kun jätän tämän käytöksen huomiotta? _____

d) *Seuraamus*: Mitä luonnollisia tai johdonmukaisia seuraamuksia voin käyttää opettaakseni tälle lapselle käytöksen muuttamista? _____

e) *Rauhoittumisstrategiat*: Minkälaisia rauhoittumisstrategioita voin opettaa tälle lapselle? (kilpikonnatekniikka, syvähengitys, positiivinen sisäinen puhe ”Pystyn rauhoittumaan”, rauhoittumisen mittari) _____

f) *Ongelmanratkaisustrategiat*: Minkälaisia ongelmanratkaisustrategioita minun täytyy opettaa tälle lapselle? _____

Suunnitelman toteutus:

7. Kenelle minun pitää kertoa suunnitelmasta? (toiset opettajat ja ryhmän aikuiset, vanhemmat, muut tahot) _____

8. Keneltä saan tukea ja apua? _____

9. Kuinka pidän huolta itsestäni tämän aikana? _____

Suunnitelman onnistumisen arviointi:

10. Mistä tiedän että edistyn? Mikä muuttuu? Miten arvioin muutosta?

11. Kuinka juhlistan tämän lapsen onnistumista? Entä omaani? _____

Onnea! Nyt sinulla on suunnitelma lapsen käytöksen muuttamiseksi! Muista, että voi kulua 3 viikkoa tai enemmänkin ennen kuin näet tilanteessa muutosta, älä luovuta!

Ehdotus piirituokiolle: Rauhoittumisen mittari

Opettaja: Vilellä on ongelma, jonka hän haluaa jakaa kanssanne tänään. Vile, voitko kertoa meille, mitä tapahtui?

Käsinukke: Joku kaatoi palikkatornini, kun olin sitä juuri rakentamassa. Suutuin siitä tosi paljon.

Opettaja: Lapset, jos teille tapahtuisi noin, miltä se teistä tuntuisi?

Lapsi: Minulle kävi juuri noin ja suutuin siitä tosi paljon.

Opettaja: Tuo on tosi turhauttavaa. Sinusta tuntui aivan samalta kuin Vilestä. Luulenpa, että Vile kertoo meille keinosta, jonka avulla tuntuu tilanteessa paremmalta. Vile, mitä teit, jotta sait suuttumuksen laantumaan?

Ville: Minulla on erityinen keino, joka auttaa minua rauhoittumaan. Hengitän kolme kertaa syvään ja yritän sitten muuttaa suuttumuksen tunnettani. Äiti näytti minulle tämän mittarin ja se auttaa minua muistamaan, mitä piti tehdä. (Käsinukke mallintaa kolmea syvähengitystä ja sanoo 'pystyn rauhoittumaan').

Opettaja: Kiitos Vile. Hengitetäänpä nyt kolme kertaa syvään Villen kanssa aivan kuten hän näytti. (Ohjaa lapset hengittämään syvään ja auta heitä sanomaan "osaan kyllä, pystyn rauhoittumaan!") Katso tätä mittaria. Mitä huomaat?

(Lapset kertovat ideoitaan, mittarissa olevia värejä ja kuvia. Vahvista keskustellen lasten ideoita ja opeta heille, miksi mittarin ulkoasu on tietynlainen ja kuinka lapset voivat sitä käyttää.)

Käsinukke: Kyllä, siinä on erilaisia värejä. Kun minä olen suuttunut, minusta tuntuu punaisen kuumalta! Silloin olen vihainen tai turhautunut. Alaosassa mittari on sininen. Se muistuttaa minua viileästä vedestä.

Opettaja: Ja kun liikut mittarissa alaspäin, voit muuttaa tunteesi takaisin iloisiksi kokeilemalla Villen keinoa. Kokeillaanpas. Kuvittele, että jäätelösi tippui juuri pois vohvelista ja nyt et voikaan syödä sitä. Näytä minulle kasvojesi ilmeellä, miltä sinusta mahtaisi tuntua.

Näen useita vihaisia kasvoja. Suut on tiukasti kiinni ja hymyä ei näy ollenkaan.

Opettaja: Liisa, tulisitko sinä näyttämään, missä mittarin nuoli on, kun olet vihainen? Kuten jos jäätelö olisi tippunut maahan? Juuri noin, mittarin yläosassa silloin, kun on vihainen, suuttunut ja turhautunut. Hengitetään kaikki yhdessä kolme kertaa syvään ja katsotaan, saadaanko vaihdettua tunteitamme, kuten Ville teki palikkatornin kaaduttua.

(Rohkaise lapsia hengittämään syvään kolme kertaa kanssasi)

Opettaja: No, nyt näen rauhallisia ilmeitä. Miltä tuntuu nyt?

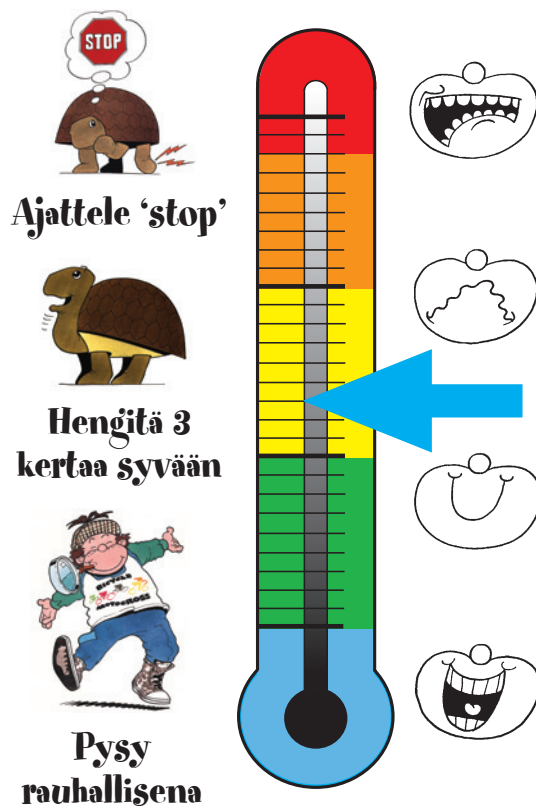
Lapsi: Hyvältä. Voinko siirtää mittarin nuolta?

Opettaja: Ilman muuta.

(Jatkakaa harjoittelua uusien pulmatilanteiden parissa, lapset saavat siirtää nuolta ja sitten siirtyä harjoittelemaan pienryhmissä.)

Rauhoittumisen mittari

Osaan kyllä, pystyn rauhoittumaan.

Esimerkki piirituokion roolileikistä, jossa opettaja selittää aikalisän käsinuken avulla

Opettaja: Tänään puhutaan yhdestä tämän ryhmän tärkeimmistä säännöistä. Muistatteko sen säännön, että ”hallitaan omat kädet ja keho?”

Tietääkö kukaan, miksi tämä on tärkeä sääntö?

Lapsi: Säännön avulla meidän on turvallista olla yhdessä!

Opettaja: Aivan oikein! Se on tärkeä turvasääntö. Puhutaan nyt siitä, mitä tapahtuu, jos joku rikkoo tätä sääntöä ja satuttaa tai lyö toista. Te kaikki osaatte toimia turvallisesti ja ystävällisesti toistenne kanssa, mutta joskus lapset unohtavat tai suuttuvat ja lyövät toista. Jos näin käy, täytyy ottaa aikalisä, kunnes keho tuntuu taas rauhalliselta ja turvalliselta. Näytän käsinukkeaverini avulla, miten silloin toimitaan. Nuken nimi on Ville.

Ville: Hei lapset, onpa kiva olla täällä.

Opettaja: Ville, auttaisitko lapsia ja näyttäisit, miten aikalisälle mennään rauhallisesti?

Ville: Toki, mutta ihan vain leikisti, koska en ole oikeasti lyönyt ketään.

Opettaja: Juuri niin – sinä vain näytät, miten se tehdään. Aion sanoa kohta Villelle, että hänen täytyy mennä aikalisälle. Katsotaan sitten, miten hän sen tekee. ”Ville, sinä löit toista lasta, sinun täytyy mennä aikalisälle.”

(Ville kävelee rauhallisesti aikalisäpaikalle ja opettaja sanoittaa hänen toimintaansa.)

Opettaja: Näettekö, kuinka rauhallisesti hän kävelee. Nyt hänen tehtävänsä on rauhoittua aikalisäpaikalla 3 minuuttia (vaihda aika lapsen ikään sopivaksi).

Katsotaanpa, sanooko hän mitään itselleen aikalisän aikana.

Ville: Minä osaan kyllä. Minä osaan rauhoittua (hengittää myös muutaman kerran syvään).

Opettaja: Sanotaan samalla tavalla kuin Ville ja hengitetään syvään muutaman kerran. (Lapset kokeilevat.) Nämä asiat voivat auttaa sinua rahoittumaan, jos olet aikalisällä.

Opettaja: Teidän täytyy tietää vielä yksi asia. Kun kaveri on aikalisällä, me voimme auttaa häntä antamalla hänen olla rauhassa. Se tarkoittaa, että me emme katso häntä tai puhu hänelle. Näin kaveri saa omaa tilaa rauhoittua. Kun aikalisä on ohi, me voimme taas huomioida kaverin.

Opettaja: Ville, sinä näytät rauhalliselta, voit tulla nyt takaisin.

Ville: Minua nolottaa, että jouduin menemään aikalisälle. Pelkään, ettei kukaan tykkää minusta enää.

Opettaja: Voi Ville, sinä vain teit virheen. Kyllä me silti tykkäämme sinusta, eikä vain lapset?

Lapset harjoittelevat: Pyydä vapaaehtoisia lapsia harjoittelemaan rauhoittumista aikalisällä Villen tapaan. Ohjaa harjoittelevaa lasta hengittämään syvään ja käyttämään sisäistä puhetta (Minä osaan rauhoittua). Valmenna muuta ryhmää harjoittelemaan aikalisällä olevan lapsen huomiotta jättämistä.”

Yhteydenottolomake opettajalta vanhemmille

Rauhoittuminen

Lapset opettelevat koulussa/päiväkodissa erilaisia rauhoittumistapoja sitä varten, kun he ovat poissa tolaltaan, jotta he voivat tehdä parhaita mahdollisia päätöksiä. Lapset tarvitsevat tukea ja apua kärsivällisyyteen ja pitkäjänteisyyteen opitellessaan vaikeita tehtäviä, koska kukaan ei osaa kaikkea ensi yrittämällä. Voit opettaa lapsellesi taitoja itsensä rauhoittamiseen.

HARJOITUS: Sellaisella hetkellä, kun lapsesi on rauhallinen, pyydä häntä näyttämään, miten hän osaa rauhoittua ”kuin kilpikonna”.

Vaihe yksi: Lopeta

Vaihe kaksi: Vetäydy ”kilpeesi”
(Rauhoittuvalle lapselle kannattaa kääntää selkä ja antaa näin hänen rauhoittua rauhassa)

Vaihe kolme:
Hengitä syvään
muutamana kerran

Vaihe neljä: Sano
itsellesi: ”Osaan rauhoittua
osaan noudattaa sääntöjä.”
Tai: ”Jaksan vielä yrittää.”

NÄYTÄ ESIMERKKIÄ: Lapselle on hyödyksi nähdä esimerkkinä, miten sinä rauhoitut itse, kun sinua suututtaa tai kun sinulla on turhautunut olo. Voit kertoa lapselle esimerkkinä ikävästä tilanteesta: ”Tiedätkös, olin tänään aamulla todella kiukkuinen, koska olin nähnyt paljon vaivaa aamupalan eteen mutta sitten pudotin koko lautasen kun olin menossa ruokapöytään. Minun täytyi vetäytyä kilpeeni ja hengittää syvään, että sain rauhoittuttua, siivottua sitten sotkun ja aloitettua uudelleen.”

Kirjoita yhteydenottolomakkeeseen vanhemmilta opettajalle kokemuksesi siitä, kun kerroit lapselle pikku-kilpikonna rauhoittumisvaiheista. Lähetä tämä lomake sitten takaisin lapsen mukana.

Ihmeelliset lapset!

**The
Incredible
Years**

Yhteydenottolomake opettajalta vanhemmille

Rauhoittuminen

Lapsen nimi: _____

Kirjaa tähän lomakkeeseen kokemuksesi kun keskustelitte lapsesi kanssa kilpikonnatekniikan rauhoittumisen askeleista ja palauta tämä meille lapsen mukana. Jos huomaat lapsesi käyttävän kilpikonnatekniikan syvähengityskeinoja rauhallisena pysymiseksi, kerro siitä meille, niin annamme lapselle erityisen rauhoittumisen tarran.

Kun lapsesi on vihainen, muista että lapsilla saattaa olla vaikeuksia rauhoittumisessa. Muistuta lasta kilpikonnatekniikan voimasta itsensä rauhoittamiseksi. Mikäli lapsi vastaa tähän, kehu häntä kovasti. Jos lapsesi on liian poissa tolaltaan kuunnellakseen sinua, käänny hänestä pois päin ja anna lapselle hieman yksityisyyttä rauhoittumiselle. Myöhemmin, kun lapsi on rauhallinen, voitte harjoitella jälleen tekniikkaa. Vaatii paljon aikaa, että lapsi oppii säätämään itseään. On tärkeää olla kärsivällinen!

Ihmeelliset lapset!

The
Incredible
Years

Ihmeelliset vuodet

Opettajien ryhmänhallintakoulutus — itsearviointi Sopimattoman käytöksen vähentäminen — ennakoiva käytöksen ohjaaminen osa 2 Huonon käytöksen hallitseminen: Aikalisä rauhoittumiseen

Päiväys: _____ Nimi: _____

Opettajat oppivat paljon itsearvioimalla omaa ryhmänhallintaansa ja käyttämiään toimivia ja toimimattomia ohjauskeinoja. Näiden arvioiden pohjalta opettajat määrittelevät itselleen tavoitteita tehdäkseen muutoksia lähestymistapaansa ja luodakseen mahdollisimman myönteisen oppimisen ilmapiirin. Käytä tätä itsearviointia hyödyksi tunnistaaksesi omia vahvuuksiasi ja rajoitteitasi sekä asettaaksesi itsellesi tavoitteet.

1 - Ei koskaan 3 - Joskus 5 - Johdonmukaisesti

Aikalisä rauhoittumiseen ja seuraamukset	
1. Olen opettanut lapsille aikalisän tarkoituksen ja lapset ovat harjoitelleet aikalisälle rauhoittumaan menemistä.	1 2 3 4 5
2. Käytän aikalisää vain aggressiviseen tai tuhoavaan käytökseen.	1 2 3 4 5
3. Kun käytän aikalisää, olen rauhallinen, selkeä, kärsivällinen; annan erittäin vähän huomiota ja odotan, kunnes lapsi on ollut 2 minuuttia rauhallisena aikalisän aikana.	1 2 3 4 5
4. Kun lapsi on rauhallinen ja aikalisä ohi, sitoutan hänet välittömästi toiseen toimintaan.	1 2 3 4 5
5. Autan muita lapsia oppimaan huomiotta jättämisen avulla, kuinka aikalisällä olevalle lapselle annetaan yksityisyyttä ja näin mahdollisuus rauhoittua.	1 2 3 4 5
6. Olen suunnitellut turvallisen aikalisäpaikan, joka on kauempana toisista lapsista ja melko virikkeetön.	1 2 3 4 5
7. Harjoittelemme lasten kanssa lauseita, joita he voivat käyttää rauhoittumistilanteessa aikalisällä (esim. 'osaan kyllä, pystyn rauhoittumaan').	1 2 3 4 5
8. Käytän tunnevalmennusta keskittyäkseni niihin hetkiin, kun lapset pysyvät rauhallisina, yrittävät uudestaan ja pysyvät kärsivällisinä, vaikka ovat turhautuneita.	1 2 3 4 5
9. Kun aikalisä on ohi, sitoutan lapsen uudelleen valmentamalla, kehumalla ja antamalla huomiota lapselle hänen positiivisesta käytöksestään. En muistuta lasta, miksi hän oli aikalisällä, enkä pakota pyytämään anteeksi.	1 2 3 4 5
10. Ymmärrän, että kaikkein tehokkaimmat seuraamukset annetaan välittömästi, nopeasti ja niitä seuraa uusi oppimisyritys niin nopeasti kuin mahdollista. Näin lasta autetaan onnistumaan.	1 2 3 4 5

11. Olen jämäkkä, kunnioittava ja hallitsen negatiiviset tunteeni käyttäessäni rajaamisen strategioita.	1 2 3 4 5
12. Olen käynyt läpi käytöksen ohjaamisen hierarkian lasten vanhempien kanssa.	1 2 3 4 5
13. Olen tehnyt käyttäytymissuunnitelmat, joihin on kirjattu käytös, jota valmennetaan, kehuaan ja palkitaan sekä käytös, johon reagoidaan huomiotta jättämisellä tai rajaamisen keinoin. Suunnitelmat tarkistetaan säännöllisesti henkilökunnan ja vanhempien kanssa.	1 2 3 4 5
14. Minulla on muutamia johdonmukaisia seuraamuksia, joita käytän sopivalla tavalla. (kirjoita ne muistiin)	1 2 3 4 5
15. Lähetän kotiin vain positiivisia viestejä ja jos haluan keskustella käyttäytymisen haasteista, pyydän vanhempia tulemaan keskustelemaan asiasta henkilökohtaisesti.	1 2 3 4 5
16. Käytän vanhempi-opettaja kotiaktiiviteettien viestipohjia auttaakseni vanhempia ymmärtämään, kuinka he voivat tukea lapsia oppimaan rauhoittumisen strategioita.	1 2 3 4 5

Tavoitteet rajaamisen keinoilleni

Monisteet

Tunteiden säätely, sosiaaliset taidot ja ongelmanratkaisu

HUOM: Nämä monisteet on kopioitu käyttösi Incredible Years opettajien työpajakoulutusta varten. Monisteet ovat tekijänoikeuslailla suojattuja, niitä ei ole lupa muuttaa tai muokata millään tavalla (mukaan lukien käännöstyö) ilman Seattlessa sijaitsevan Incredible Years pääorganisaation lupaa. Kysy lisää incredibleyears@incredibleyears.com.

Nämä monisteet on saatavilla myös:

www.incredibleyears.com/resources/gl/teacher-program/
(Group Leader Resources osiosta)

©The
Incredible
Years®

Copyright 1995, revised 2006, 2008, 2011, 2016, 2019
by Carolyn Webster-Stratton, Ph.D.

*** ALL RIGHTS RESERVED ***

Tunteiden säätely, sosiaaliset taidot & ongelmanratkaisutaidot

Ehdotuksia kuukauden tehtäviksi

TEE:

- Jatka käyttäytymissuunnitelmien tarkentamista. Tee suunnitelmat siirtymätilanteisiin viidelle lapselle, jotka ovat eniten aggressiivisia, välinpitämättömiä tai impulsiivisia. Tarkkaile siirtymien toteutumista ja kirjaa huomiosi suunnitelmaan.
- Harjoittele sosiaalisten ja ongelmanratkaisutaitojen opettamista lapsille pienryhmätuokiona tai käytä Wally salapoliisina -kirjaa.
- Nimetkää arjen tilanteissa lasten tunteita (esimerkiksi iloinen, jännittynyt, surullinen, rauhallinen) yhdistäen ne lasten käyttökseen.
- Ota yhteys soittopariisi ja jakakaa kokemuksianne ongelmanratkaisun opettamisesta lapsille.

LUE:

Kappaleet 9, 10 ja 11 kirjasta ”Miten edistää lasten sosiaalisia ja emotionaalisia taitoja”.

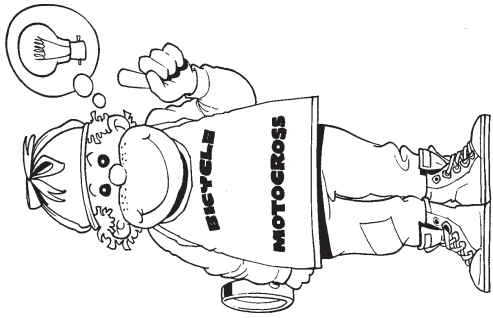
Käsinukke esittelee lapsille ongelman, jonka he ratkaisevat (esimerkiksi olla kiusattuna, ulkopuolelle jätettynä, peloissaan, haluaisi leikkiä jonkun kanssa)

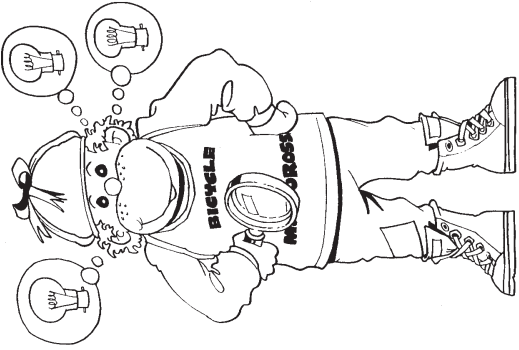
Villen ongelmanratkaisun askeleet

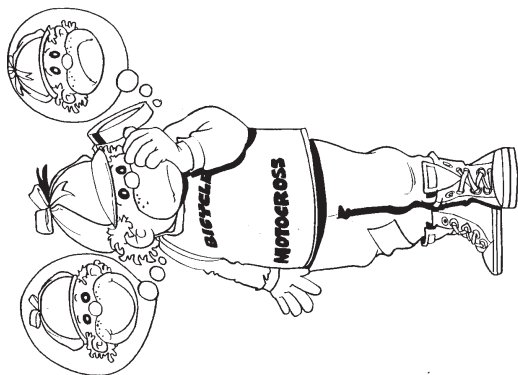
Mikä on ongelmani?

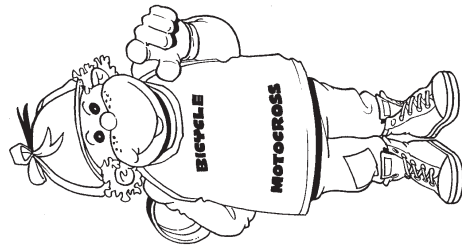
Mikä on ratkaisu siihen?

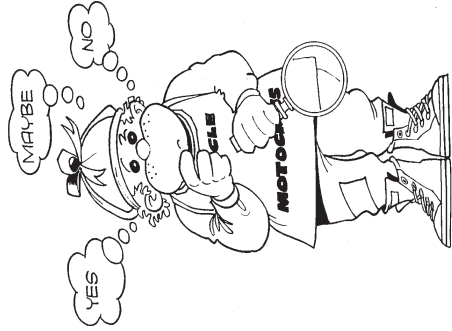
Mitä muita ratkaisuja siihen voisi olla?

Mitä ratkaisuisia seuraa?

Mikä on paras ratkaisu?

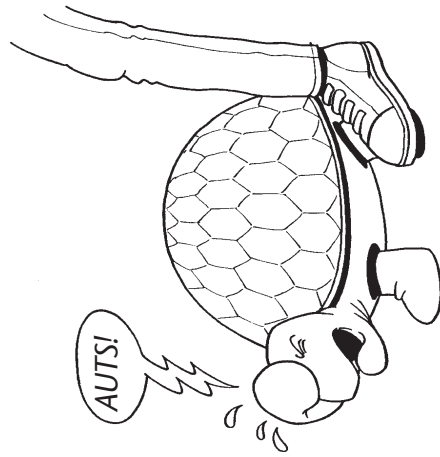

Voinko käyttää tätä suunnitelmaani?

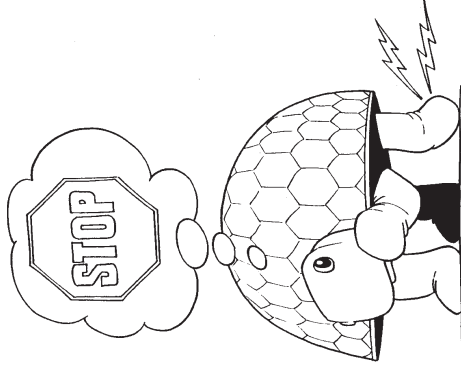

Miten onnistuin?

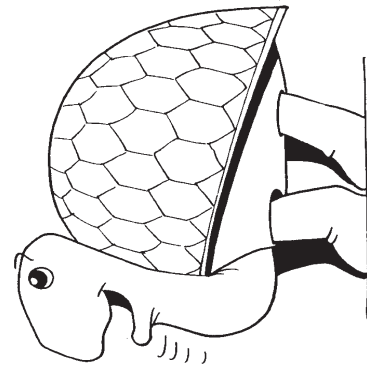
Kilpikonnan suuttumisen hallinnan askeleet

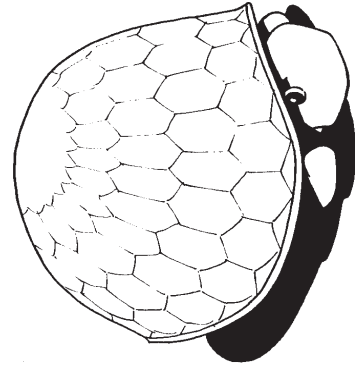
1.

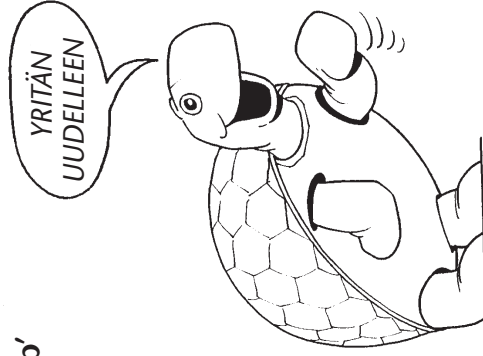
2. Ajattele 'stop'

3. Hengitä syvään

4. Vetäydy kuoreen

5.

Prosoosiaalisten taitojen ja ongelmanratkaisun vahvistaminen

Työpaja 6, Käyttätymissuunnitelma

Esimerkki käyttätymissuunnitelmasta: Jenny, 1. luokka

Askel #1:	Askel #3:	Askel #8:	Askel #9:
<p><i>Kielteinen käytös</i></p> <p>Tökkiminen ja toisen koskettaminen ilman lupaa</p> <p>Puhuu viittaamatta</p> <p>Puhuu, kun opettaja antaa ohjeita</p> <p>Harhautuu tehtävistä, unelmoi</p>	<p><i>Positiivinen vastakkainen käytös</i></p> <p>Käsien pitäminen sylissä</p> <p>Hiljaa viittaaminen</p> <p>On hiljaa kuunnellen ohjeita</p> <p>Huomion suuntaaminen ja keskittyminen</p>	<p><i>Yksilöllinen opetus</i></p> <p>Hiljaa viittaamisen harjoittelua ja käsien pitäminen sylissä</p> <p>Käytä vihjekorttia merkinä kuuntelemisen taidosta</p> <p>Kehu lasta, kun hän keskittyy tehtävään ja kuuntelee & valmenna sinnik kyyttä myös pienryhmissä</p>	<p><i>Yksilöllinen opetus</i></p> <p>Käsinukke kertoo haasteestaan, ettei muista viitata hiljaa ja kuunnella</p> <p>Lapset keksivät ratkaisuja ja harjoittelevat niitä</p>

Käyttätymissuunnitelma (lapsen nimi): -----

Askel #1:	Askel #3:	Askel #8:	Askel #9:
<p><i>Kielteinen käytös</i></p>	<p><i>Positiivinen vastakkainen käytös</i></p>	<p><i>Yksilöllinen opetus</i></p>	<p><i>Yksilöllinen opetus</i></p>
1.			
2.			

Katso käyttätymissuunnitelma Työpaja #3 askeleet 4–7

Prosoiaaalisten taitojen ja ongelmanratkaisun vahvistaminen Työpaja 6, Käyttämmissuunnitelma

Esimerkki käyttämmissuunnitelmasta: Marko 1. luokka

Askel #1:	Askel #3:	Askel #8:	Askel #9:
Kielteinen käytös Tönnönnäisyys, toisten lyöminen Helppösti turhautuu ja suuttuu Ei seuraa opettajan ohjeita Muut lapset karttavat hänen seuraansa	Positiivinen vastakkainen käytös Ilmaisee tunteitaan sanoilla Käyttää rauhoittumisstrategiaa Noudattaa opettajan ohjeita Käyttäytyy ystävällisesti (Auttaa, jakaa)	Yksilöllinen opetus Hiljaa viittaamisen harjoittelua ja käsien pitäminen sylissä Harjoittelee rauhoittumisstrategioita Käsileima ohjeiden noudattamisesta Kehutaan lapsia, jotka leikkivät hänen kanssaan Edistä hänen mainitetaan hyvänä kaverina Sosiaalisten ja tunteiden valmennus Annetaan tarroja, kun hän auttaa ja jakaa leluja toisten kanssa	Opetus piirituokioilla Rauhoittumisstrategiat (hengittä syvään käytä ”kilpikonnan tekniikkaa”, ajattele mukavia ajatuksia) Harjoitellaan jakamista, auttamista ja yhteistyötaitoja Opetellaan ja harjoitellaan ongelmanratkaisun askeleita käsin avulla Opetellaan ja harjoitellaan ongelmanratkaisun askeleita kuvakortteja hyödyntäen

Käyttämmissuunnitelma (lapsen nimi): -----

Askel #1:	Askel #3:	Askel #8:	Askel #9:
Kielteinen käytös	Positiivinen vastakkainen käytös	Yksilöllinen opetus	Opetus piirituokioilla
1.			
2.			

Katso käyttämmissuunnitelma Työpaja #3 askeleet 4–7.

Prosoziaalisten taitojen ja ongelmanratkaisun vahvistaminen Työpaja 6, Käyttämisyssuunnitelma

Käyttämisyssuunnitelma (lapsen nimi): -----

Askel #1: Kielteinen käytös	Askel #3: Positiivinen vastakkainen käytös	Askel #8: Yksilöllinen opetus	Askel #9: Opetus piirituokioilla

Katso käyttämisyssuunnitelma Työpaja #3 askeleet #4–7.

Aivoriihi/Porina – Vastuuntuntoisuuden edistäminen

Pohtikaa pienryhmissä tai pareittain tapoja, joiden avulla opettaja voi edistää lasten vastuunottoa ryhmässä.

Tavoite:

Aivoriihi/Porina – Lapsen negatiivisen maineen muuttaminen

Pohtikaa pienryhmissä tai pareittain tapoja, joiden avulla opettaja voi muuttaa lapsen negatiivista mainetta myönteisemmäksi.

Tavoite:

Aivoriihi/Porina – Lasten itsesäätelyyn edistäminen

Ideoikaa pareittain tapoja, joiden avulla opettaja voi edistää lasten itsesäätelytaitojen oppimista.

Tavoite:

Aivoriihi/Porina – Tunteiden lukutaito

Kirjoita tunnesanoja, joita haluat lasten omaksuvan. Keksi kolme positiivista tai rauhoittavaa tunnesanaa jokaista negatiivista kohden. Yhdistä selviytymisjatus negatiiviseen tunteeseen.

Tavoite:

Aivoriihi/Porina – Sosiaalisten taitojen valmennus

Kirjoita käsikirjoitus sosiaalisten taitojen valmennustilanteeseen.

Mieti, millaista sosiaalista käyttäytymistä haluat kuvailla ja miten sanot sen.

Tavoite:

Opettajat edistävät pienten lasten emotionaalisia ja sosiaalisia taitoja
Opettaja valmentaa lapsen sosiaalisia taitoja:
Lapsen kehitystaso 1

Opettajan ja lapsen välinen leikki: Opettajat voivat käyttää sosiaalista valmennusta kahdenkeskisessä vuorovaikutustilanteessa lasten kanssa auttaakseen heitä oppimaan sosiaalisia taitoja ja tunnekieltä, ennen kuin he aloittavat leikin toisten lasten kanssa. Suuri osa lapsen oppimisesta tapahtuu mallioppimisen ja käyttämäsi kuvailevan kommentoinnin avulla. Tämä edistää lasten kielellistä kehitystä ja sosiaalisten taitojen tunnistamista ja oppimista.

Sosiaaliset/ystävyyshaidot	Esimerkkejä
Opettaja mallintaa: <ul style="list-style-type: none">❖ Jakaminen❖ Avun tarjoaminen❖ Odottaminen❖ Ehdotuksen tekeminen❖ Kohteliaisuuden sanominen❖ Käyttäytyminen-tunteet	<p>"Olen kaverisi, leikitään yhdessä tällä autolla"</p> <p>"Jos haluat, niin voin auttaa sinua pitämällä kiinni pohjasta, kun lisäät siihen uuden palan"</p> <p>"Käytän 'odotuslihakiani' ja odotan kunnes lopetat sen käytön."</p> <p>"Voisimmeko rakentaa jotain yhdessä?"</p> <p>"Olet tosi fiksu, kun ymmärsit, miten ne kootaan."</p> <p>Annoit minunkin leikkiä autolla. Se on tosi ystävällistä ja tuntuu minusta hyvältä.</p> <p>"Autoit minua ymmärtämään, miten se tehdään. Olen todella iloinen, että näytit sen minulle."</p>
Opettaja kehottaa: <ul style="list-style-type: none">❖ Sisäinen puhe❖ Avun pyytäminen Opettaja vastaa: <ul style="list-style-type: none">❖ Lapsen kehuminen, kun hän jakaa tai auttaa sinua❖ Huomiotta jättäminen tai hyväksynnän mallintaminen, kun lapsi ei jaa tai auta	<p>"Hmm, toivon kovasti löytäväni palan, joka sopisi tähän."</p> <p>"Hmm, en ole varma, osaanko koota tämän."</p> <p>"Voitko auttaa minua löytämään vielä yhden pyöreän palan?"</p> <p>"Voitko antaa minulle yhden autoistasi?"</p> <p>"On hyvin auttavaista ja ystävällistä jakaa se kanssani"</p> <p>Jatka kuvailevan kommentoinnin käyttämistä.</p> <p>"Jatkan pyöreän palan etsimistä." (Sinnikkyuden mallintaminen)</p> <p>"Voin odottaa, kunnes olet lopettanut leikkimisen autoilla."(Odottamisen mallintaminen)</p> <p>"Tiedän, että on vaikeaa luopua autosta, joten odotan, että saan vuoron leikkiä sillä myöhemmin."</p>
Käsinukke tai 'toimintahahmo- lelu' mallintaa <ul style="list-style-type: none">❖ Leikkiin osallistuminen❖ Ystävänä oleminen❖ Jättää vihamielisyyden huomiotta	<p>"Voisinko leikkiä kanssasi?"</p> <p>"Tuo näyttää hauskalta. Voinko tulla mukaan?"</p> <p>"Voinko leikkiä kanssasi ja olla ystäväsi?"</p> <p>" Haluan leikkiä ystävällisen kaverin kanssa. Yritän löytää jonkun toisen leikkimään kanssani</p>

Opettajat edistävät pienten lasten emotionaalisia ja sosiaalisia taitoja **Opettaja valmentaa lapsen sosiaalisia taitoja:** **Lapsen kehitystaso 2**

Lapset leikkivät rinnakkaisleikkiä: Pienet lapset leikkivät aluksi muiden lasten kanssa istumalla vierekkäin ja leikkimällä rinnakkaisleikkiä. Aluksi he eivät ole vuorovaikutuksessa toisten lasten kanssa eivätkä edes huomaa heidän olevan siinä. Lapset eivät ehkä puhu toisilleen, tarjoa ideoitaan tai muutenkaan ole vuorovaikutuksessa keskenään. Opettajat voivat edistää vertaisleikkiä kehottamalla lapsia käyttämään sosiaalisia taitoja tai huomaamaan ystäviensä toiminnan tai mielialan. On tärkeää tarjota lapsille sanoja vuorovaikutustilanteisiin tai mallintaa sosiaalista käytöstä, sillä lapsilla ei vielä ole näitä taitoja.

Sosiaaliset/ ystävyyshaidot	Esimerkkejä
Opettaja valmentaa: <ul style="list-style-type: none">❖ Pyydä, mitä haluat❖ Pyydä apua❖ Pyydä ystävää odottamaan	<p>Voit pyytää ystävältäsi, mitä haluat sanoen: "Voisinko saada tuon tussin?"</p> <p>"Voit pyytää apua ystävältäsi sanoen: Voisitko auttaa minua?"</p> <p>"Voit sanoa ystävällesi, ettet ole vielä valmis jakamaan lelujasi." Jos lapsi vastaa kehotukseesi toistamalla sen, mitä sanoit, kehu tätä kohteliaasta kysymistä tai ystävällistä auttamista.</p>
Opettaja kehottaa: <ul style="list-style-type: none">❖ Toisen lapsen huomioiminen❖ Vuorovaikutuksen aloittaminen toisen lapsen kanssa❖ Kohteliaisuuden sanominen toiselle lapselle Opettaja kehuu: <ul style="list-style-type: none">❖ Käytös ja tunteet❖ Yhdessä leikkiminen	<p>"Vau, katso miten korkean tornin kaverisi on rakentanut." "Te käytätte molemmat vihreää tussia."</p> <p>"Kaverisi etsii pieniä vihreitä paloja. Löydätkö niitä hänelle?" "Ystävälläsi ei ole yhtään autoa ja sinulla on 8 autoa. Hän näyttää surulliselta. Voisitko antaa hänelle yhden?"</p> <p>"Vau, kerro kaverillesi, että hänen torninsa on hieno." Jos lapsi sanoo näin, voit kehua ystävällisestä ja kohteliaasta käytöksestä. Jos lapsi ei tee niin, jatka kuvailevaa kommentointia.</p> <p>"Annoit yhden autoista ystävällesi, se on ystävällistä ja teki hänet tosi iloiseksi." "Autoit ystävääsi ymmärtämään, miten tuo tehdään. Hän näyttää olevan tyytyväinen apuusi."</p> <p>"Kaverisi tykkää kovasti leikkiä legoilla kanssasi. Teillä näyttää olevan hauskaa yhdessä. Olette molemmat ystävällisiä toisillenne."</p>
Käsinukke tai 'toimintahahmo-lelu' mallintaa <ul style="list-style-type: none">❖ Jakaminen tai auttaminen	<p>"Vau, huomaatko Minnan rakentaman tornin?"</p> <p>"Voiko jompikumpi teistä auttaa minua löytämään punaisen osan tähän kuorma-autoon?"</p> <p>"Voinko auttaa sinua rakentamaan tuon talon? "</p> <p>"Voisimmeko kysyä Frediltä leikkisikö hän kanssamme junallaan?"</p>

Opettajat edistävät pienten lasten emotionaalisia ja sosiaalisia taitoja
Opettaja valmentaa lapsen sosiaalisia taitoja:
Lapsen kehitystaso 3

Vaihe, jolloin lapset alkavat leikkiä yhdessä: Pienet lapset siirtyvät rinnakkaisleikistä leikkiin, jossa he alkavat toimia vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. He ovat halukkaita ystäväystymään ja kiinnostuneita toisista lapsista. Riippuen lasten temperamentista, impulsiivisuudesta, kyvystä tarkkaavuuden ylläpitämiseen ja sosiaalisista taidoista, heidän vuorovaikutuksensa voi olla yhteistyökykyistä tai ajoittain ristiriitaista. Opettajat voivat edistää lasten sosiaalisia taitoja yhteisleikissä kehottamalla ja valmentamalla lapsia käyttämään taitojaan tai kehumalla ja huomioimalla sosiaalisia taitoja.

Opettaja - valmennettavat taidot	Esimerkkejä
Sosiaaliset / ystävyyshaidot: <ul style="list-style-type: none">❖ Pyytäminen ystävällisellä äänellä (kohteliaasti, hiljaisesti)❖ Ystävän auttaminen❖ Jakaminen tai vaihtaminen❖ Pyytää lupa tulla mukaan leikkiin❖ Antaa kohteliaisuus❖ Tehdä ehdotus tai hyväksyä toisen ehdotus	<p>"Pyysit kaveriltasi niin kohteliaasti, mitä haluat ja sait sen häneltä. Olette hyviä ystäviä."</p> <p>"Autoit kaveriasi löytämään, mitä hän etsi. Teette hyvin yhteistyötä ja autatte toisianne."</p> <p>"Onpa ystävällistä, kun jaoit rakennuspalikkasi hänen kanssaan. Sitten hän vuorostaan antoi sinun leikkiä autollaan."</p> <p>"Pyysit kauniisti, voitko mennä leikkiin mukaan ja he ottivat sinut mukaan."</p> <p>"Sanoit hänelle kohteliaisuuden, se on hyvin ystävällistä."</p> <p>"Suostuit kaverisi ehdotukseen. Se on hyvää yhteistyötä."</p>
Itsesäätelytaidot: <ul style="list-style-type: none">❖ Kaverin kuunteleminen❖ Odottaminen kärsivällisesti❖ Vuorotteleminen❖ Rauhallisena pysyminen❖ Ongelman ratkaiseminen	<p>"Vau, kuuntelit tarkasti kaverisi pyyntöä ja noudatit hänen ehdotustaan. Se oli todella ystävällistä."</p> <p>"Odotit ja kysyit luvan, voitko käyttää tuota. Sinulla on todella mahtavat odotuslihakset."</p> <p>"Te vuorottelette. Noin hyvät ystävät toimivat yhdessä."</p> <p>"Olit pettynyt, kun et saanut leikkiä noilla, mutta pysyit rauhallisena ja pyysit toista kaveria leikkimään kanssasi. Se on hienoa."</p> <p>"Ette olleet varmoja, kuinka nuo saadaan sopimaan yhteen, mutta yhteistyöllä saitte sen ratkaistua - olette molemmat hyviä ongelmienratkaisijoita."</p>
Empatia: <ul style="list-style-type: none">❖ Käytös ja tunteet❖ Anteeksi pyytäminen / anteeksi antaminen	<p>"Jaoit sen kaverisi kanssa, se on todella ystävällistä ja teit hänet iloiseksi."</p> <p>"Huomasit, että häntä harmitti ja autoit häntä kokoamaan sen. Huomioit erittäin hienosti, miltä ystävästäsi tuntui."</p> <p>"Olitte molemmat turhautuneita, mutta pysyitte rauhallisina ja lopuksi saitte sen ratkaistua. Se oli todellista tiimityötä."</p> <p>"Sinua pelotti pyytää häntä leikkimään kanssasi, mutta teit sen rohkeasti ja hän vaikutti hyvin iloiselta."</p> <p>"Se oli vahinko. Luuletko, että voisit pyytää anteeksi? Tai 'Kaverisi näyttää olevan todella pahoillaan siitä, mitä teki. Voitko antaa hänelle anteeksi?'"</p>

Lasten akateemisten taitojen oppimisen tukeminen: Opettajat “akateemisina valmentajina”

“Kuvaileva kommentointi” on tehokas tapa vahvistaa lasten sosiaalisia taitoja, tunneälyä ja akateemisia taitoja. Seuraavassa listassa on akateemisia käsitteitä ja toimintaa, joita voidaan kommentoida lapsen kanssa leikkiessä. Hyödynnä tarkistuslistaa, kun harjoittelet kuvailemaan akateemisia käsitteitä.

Akateeminen taito	Esimerkkejä
<p>_____ värit</p> <p>_____ numerot</p> <p>_____ muodot</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ”Sinulla on punainen auto ja keltainen kuorma-auto.” • ”Siinä on yksi, kaksi, kolme dinosaurusta rivissä.” • ”Nyt nelikulmainen Lego on kiinni pyöreässä Legossa.”
<p>_____ koko (pitkä, lyhyt, pienempi kuin, isompi kuin, jne.)</p> <p>_____ sijainti (päällä, takana, vieressä, ylhäällä, alhaalla, jne.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ”Tuo juna on pidempi kuin tuo kisko.” • ”Sinä laitat pienen pultin oikeaan reikään.” • ”Sininen palikka on keltaisen nelikulmion vieressä ja violetti kolmio on pitkän punaisen suorakulmion päällä.”
<p>_____ ahkerasti työskentely sinnikkyys, kärsivällisyys</p> <p>_____ keskittyminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ”Sinä työskentelet tosi ahkerasti tuon palapelin kanssa ja pohdit, mihin tuo pala menee. • ”Olet niin kärsivällinen ja yrität kaikkia mahdollisia tapoja laittaa nuo palat yhteen.”
<p>_____ vanhempien ohjeiden noudattaminen</p> <p>_____ ongelmanratkaisu</p> <p>_____ uudelleen yrittäminen</p> <p>_____ lukeminen</p> <p>_____ ajattelutaidot</p> <p>_____ kuunteleminen</p> <p>_____ ahkerasti työskentely</p> <p>_____ omatoimisuus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ”Noudatit ohjeita juuri niinkuin pyysin. Sinä todella kuuntelit.” • ”Pohdit kovasti tuon ongelman ratkaisua ja keksit hienon tavan tehdä laivan.” • ”Olet oivaltanut tuon aivan itse.”

Lasten tunnetaitojen oppimisen tukeminen: Opettajat ”tunnetaitojen valmentajina”

Lasten tunteiden kuvailu on tehokas tapa vahvistaa lapsen tunneälyä. Kun lapsella on kieli tunteiden kuvailuun, hänen on helpompaa säädellä tunteitaan, koska hän voi kertoa, miltä hänestä tuntuu. Seuraavassa listassa on tunteita, joita voi kommentoida lapsen kanssa leikkiessä. Käytä tarkistuslistaa harjoitellessasi lapsen tunteiden kuvailemista.

Tunteet / tunteiden lukutaito	Esimerkkejä
_____ iloinen	• ”Tuo on turhauttavaa, mutta yrität uudelleen ja pysyt rauhallisena.”
_____ turhautunut	• ”Näytät olevan ylpeä piirrustuksestasi.”
_____ rauhallinen	• ”Näytät itsevarmalta lukiessasi tuota tarinaa.”
_____ ylpeä	• ”Olet niin kärsivällinen. Vaikka se tippui kaksi kertaa, yrität uudelleen nähdäksesi, voitko tehdä siitä korkeamman. Olet varmasti tyytyväinen itseesi, kun olet niin kärsivällinen.”
_____ innostunut	• ”Näyttää siltä, että sinulla on hauskaa leikkiessäsi kaverisi kanssa, ja hän näyttää siltä, että hän nauttii leikkiessään sinun kanssasi.”
_____ tyytyväinen	• ”Olet utelias. Testaat kaikki mahdolliset tavat, joilla saisit ne menemään yhteen.”
_____ surullinen	• ”Annat anteeksi kaverille, koska tiedät, että se oli vahinko.”
_____ auttavainen	
_____ huolestunut	
_____ itsevarma	
_____ kärsivällinen	
_____ pitää hauskaa	
_____ mustasukkainen	
_____ anteeksiantava	
_____ välittävä	
_____ utelias	
_____ vihainen	
_____ suuttunut	
_____ kiinnostunut	

Tunnepuheen mallintaminen ja tunteiden jakaminen:

- ”Olen ylpeä siitä, että ratkaisit tuon ongelman.”
- ”Minusta on todella mukavaa leikkiä kanssasi.”
- ”Pelkäsin, että se tippuisi, mutta sinä olit varovainen ja suunnitelmasi toimi.”

Lasten sosiaalisten taitojen oppimisen tukeminen: Opettajat ”sosiaalisina valmentajina”

Lasten ystävällisen käyttäytymisen kuvaileminen ja siihen kehottaminen on tehokas tapa vahvistaa lapsen sosiaalisia taitoja. Sosiaaliset taidot ovat ensimmäinen askel kestävien ystävyysuhteiden luomiselle. Seuraavassa listassa on sosiaalisia taitoja, joita voit kommentoida leikkiessäsi lapsen kanssa tai kun lapsi leikkii kaverinsa kanssa. Käytä tarkistuslistaa harjoitellessasi sosiaalisten taitojen valmentamista.

Sosiaaliset/ ystävyyshaidot	Esimerkkejä
☐ auttaminen ☐ jakaminen ☐ tiimityö ☐ ystävällisen äänen käyttö (hiljainen, kohtelias)	<ul style="list-style-type: none"> • ”Tuo on todella ystävällistä. Sinä jaat palikat ystäväsi kanssa ja odotat vuoroasi.” • ”Teette sitä kumpikin yhdessä ja autatte toisianne aivan kuten hyvä tiimi tekee.”
☐ ystävän kuunteleminen ☐ vuorottelu ☐ kysyminen ☐ vaihtaminen ☐ odottaminen	<ul style="list-style-type: none"> • ”Kuuntelit kaverisi pyyntöä ja noudatit hänen ehdotustaan. Se oli todella ystävällistä. • ”Odotit ja kysyit ensin, voitko käyttää tuota. Kaverisi kuunteli ja jakoi sen kanssasi. • ”Te vuorottelette. Noin hyvät ystävät toimivat yhdessä.”
☐ suostuminen kaverin ehdotukseen ☐ ehdotuksen tekeminen ☐ kohteliaasti toimiminen ☐ pehmeän, hellän kosketuksen käyttö ☐ pyytää lupa, että saa käyttää kaverin tavaraa ☐ ongelmanratkaisu ☐ yhteistyö ☐ anteliaisuus ☐ toisten huomioiminen	<ul style="list-style-type: none"> • ”Teit ystävällisen ehdotuksen ja kaverisi tekee niin kuin ehdotit. Se on ystävällistä.” • ”Autat ystäväsi rakentamaan hänen torniaan.” • ”Olet yhteistyökykyinen kun jaat.” • ”Te ratkaisitte ongelman yhdessä. Keksitte, miten laittaa nuo palikat yhteen. Se oli hieno ratkaisu.”

Kehottaminen

- ”Katso, mitä kaverisi on tehnyt. Luuletko, että voisit kehua häntä?” (kehu lasta, jos hän yrittää olla kohtelias)
- ”Sinä teit sen vahingossa. Luuletko, että voisit silti pyytää häneltä anteeksi?”

Ystävällisen käyttäytymisen mallintaminen

- Opettajat voivat mallintaa odottamista, vuorottelua, auttamista, kehumista. Tämä auttaa myös lasta oppimaan kyseisiä sosiaalisia taitoja.

Ehdotus piirituokioon: Ongelmanratkaisu Wally -kirjan avulla

Opettaja: Lapset, tänään minulla on mukana kirja, jossa kerrotaan, miten voidaan ratkaista erilaisia ongelmia. Kun näytän teille siitä kuvan, etsikää vihjeitä, mistä voisitte päätellä, että Wallylla ja hänen kavereillaan on jokin ongelma. Näkyykö esimerkiksi heidän ilmeistään, että heillä on pulmia?

(Kuva: Wally salapoliisina -kirjasta, ongelmanratkaisua koulussa)

Lapsi: Hän näyttää vihaiselta.

Opettaja: Hienoa! Sinä katsoit todella tarkasti. Huomaako kukaan muu tämän pojan kasvoista suuttumuksen merkkejä?

Lapsi: Hänen suunsa näyttää vihaiselta. Ja kulmat ovat kurtussa.

Opettaja: Nostakaa peukku, jos olette samaa mieltä. Entä Wally? Miltähän hänestä mahtaa tuntua?

Lapsi: Hän näyttää surulliselta. Hän ei hymyile ollenkaan.

Opettaja: Kuulostaa siltä, että Wally on surullinen ja hänen kaverinsa on vihainen. Nämä ovat sellaisia tunteita, joista tietää, että on ongelmia. Jospa kerron, mitä tässä kuvassa tapahtuu. Toinen poika on ollut tietokoneella tosi kauan. Wally haluaa myös olla koneella. Mitä Wally voisi tehdä?

Lapsi: Hän voi sanoa, että on hänen vuoronsa.

Lapsi: Hän voi odottaa.

Lapsi: Hän voi keksiä muuta tekemistä.

Opettaja: Hyvä, nyt harjoitellaan tällaista tilannetta. Jaakko ja Tiina: "Voisitko tulla esittämään tilannetta?". "Jaakko, Tiinalla on auto, jolla sinä haluaisit leikkiä. Kun sanomme "valmiina, paikoillanne, nyt", pyydä Tiinalta autoa", jolloin Tiina antaa sen sinulle.

Opettaja mallintaa kysymistä esittäen Jaakkoa: "Voinko saada lelun?"

Opettaja esittää Tiinaa: Ok.(Hän antaa lelun Jaakolle).

Opettaja: Sellaiset ratkaisut, jotka ovat reiluja ja turvallisia ovat "peukkujen" arvoisia ratkaisuja. Pistäkää peukut ylös, jos teidän mielestänne "kysyminen" on reilu ratkaisu. Näyttää siltä, että olette kaikki samaa mieltä. Otetaan toinen tilanne, jonka olette keksineet. Minna, sinä sanoit "odota". Katsotaan nyt, miten se tilanne sujuu.

Yhteydenottolomake opettajalta vanhemmille

Ongelmanratkaisu

Harjoittelemme lasten kanssa erilaisia ongelmanratkaisutaitoja käytettäväksi tilanteissa, joissa he ovat tunnekuohussa. Näin he voivat tehdä tilanteissa hyviä valintoja. Voit auttaa lastasi oppimaan ongelmanratkaisua kirjojen, käsinukkejen ja keskustelun avulla ennenkuin hän menettää itsesäätelynsä hallinnan. Tässä on 3 askelta, joita lapset opettelevat.

Askel yksi: Miltä minusta tuntuu?

Askel kaksi: Mikä on ongelmani?

Askel kolme: Mitä ratkaisuja on ongelmaan?

HARJOITTELU: Voitte harjoitella näitä askeleita kotona puhumalla tietystä ongelmasta ja pohtimalla mahdollisia ratkaisuja (esim. odottaminen, jakaminen, vuorottelu, auttaminen, hengittäminen syvään, jonkin muun tekemisen keksiminen). Näitä ratkaisuja voi olla hauskaa harjoitella käsinukkejen avulla.

MALLINNA: Lastasi auttaa, jos mallinnat tapoja rauhoittaa itsesi, kun sinulla on ongelma ja pohdit siihen sopivia ratkaisuja. Voit esimerkiksi kertoa lapselle: ”Olen turhautunut juuri nyt, koska en löydä avaimiani. Hengitän pari kertaa syvään ja yritän keksiä ratkaisuja. Yksi vaihtoehto on käydä katsomassa autosta, onko ne siellä. Toinen ratkaisu on pyytää apua.”

Pyydä lastasi näyttämään, miten hän voi olla ”etsivä” ja ratkaista ongelman.

Kirjoita yhteydenottolomakkeeseen vanhemmilta opettajalle kokemuksesi siitä, kun harjoittelitte lapsen kanssa ongelmien ratkaisemista. Lapsesi saa erityisiä tarroja ratkaistuaan ongelman tai piirrettyään ratkaisusta kuvan!

Ihmeelliset lapset!

**The
Incredible
Years**

Yhteydenottolomake vanhemmilta opettajalle

Ongelmanratkaisu

Lapsen nimi: _____

Täytä tähän lomakkeeseen kokemuksesi siitä, kun harjoittelitte lapsen kanssa ongelmien ratkaisemista. Lapsesi saa erityisiä etsivätarroja ratkaistuaan ongelman tai piirrettyään ratkaisusta kuvan! Tässä on esimerkkinä yksi ongelma, mutta voitte valita myös itse oman. ”Leikitään, että ystäväsi on keinumassa ja sinä haluat päästä keinuun.

Miltä sinusta tuntuisi?

Miten voisit ratkaista tilanteen?

Ihmeelliset lapset!

**The
Incredible
Years**

Ihmeelliset vuodet
Opettajien ryhmänhallintakoulutus — Itsearviointi
Tunteiden säätely, sosiaaliset taidot ja ongelmanratkaisu

Päiväys: _____ **Nimi:** _____

Opettajat oppivat paljon itsearvioimalla omaa ryhmänhallintaansa ja käyttämiään toimivia ja toimimattomia ohjauskeinoja. Näiden arvioiden pohjalta opettajat määrittelevät itselleen tavoitteita tehdäkseen muutoksia lähestymistapaansa ja luodakseen mahdollisimman myönteisen oppimisen ilmapiirin. Käytä tätä itsearviointia hyödyksi tunnistaaksesi omia vahvuuksiasi ja rajoitteitasi sekä asettaaksesi itsellesi tavoitteet.

1 - Ei koskaan 3 - Joskus 5 - Johdonmukaisesti

Tunteiden säätely, sosiaaliset taidot ja ongelmanratkaisu	
1. Käytän tunnevalmennusta, erityisesti itsesäätelyyn liittyviin tunnetiloihin kuten kärsivällisyys, sinnikkyys, yrittäminen, asiassa tai toiminnassa pysyminen, keskittyminen, rauhallisuus, vuoron odottaminen ja käytän sanoja ilmaistakseni tunteet.	1 2 3 4 5
2. Mallinnan itsesäätelyn strategioita, kuten hengittäminen syvään, positiivisen sisäisen puheen käyttäminen, rauhoittumismittarin käyttäminen, 'onnellisen paikan' ajatteleminen, positiivinen ennustaminen ja kilpikonnotekniikka rauhoittumiseen.	1 2 3 4 5
3. Kehotan lapsia hengittämään syvään ja käyttämään sisäistä puhetta, kuten "Osaan kyllä, pystyn rauhoittumaan."	1 2 3 4 5
4. Edistan lasten omien ja toisten tunteiden tunnistamista käyttämällä valokuvia, julisteita ja pelejä, jotka esittävät ihmisiä erilaisissa tunnetiloissa.	1 2 3 4 5
5. Autan lapsia ymmärtämään, miltä kavereista tuntuu kiinnittämällä huomiota kasvojen ilmeisiin, äänensävyyn, kehonkieleen ja sanoihin.	1 2 3 4 5
6. Opetan erityisesti tunteiden lukutaidon sanastoa nimeämällä tunteita tai muiden positiivisia tunnereaktioita, kun lapset jakavat tai auttavat toisiaan (ts. Auttaa lasta näkemään yhteyden heidän sosiaalisten taitojensa ja toisten tunteiden välillä.)	1 2 3 4 5
7. Mallinnan sopivaa tunnekieltä ilmaistessani tunteitani päivän mittaan (esim. 'Alan turhautua, mutta pystyn rauhoittamaan itseni hengittämällä syvään tai käyttämällä kilpikonnotekniikkaa')	1 2 3 4 5
8. Tarjoan lapsille mahdollisuuksia harjoitella sosiaalisia taitoja ja ongelmanratkaisua.	1 2 3 4 5

9. Opetan piirituokiolla tai yksilöllisesti lapsille sosiaalisia taitoja, kuten kysymisen, anteeksi pyytämisen, vuorottelun, odottamisen, auttamisen, jakamisen, sanojen käyttämisen ja yhteistyön harjoittelemista.	1 2 3 4 5
10. Kehun ja annan huomiota sosiaalisille taidoille sosiaalisen valmentamisen kielellä arkitilanteissa pitkin päivää.	1 2 3 4 5
11. Opetan ongelmanratkaisun askeleet, jotta lasten on helpompi edetä tietyssä järjestyksessä: 1) Tunnista ongelmasta kertova tunne, 2) määrittele ongelma, 3) mieti ratkaisuja, 4) pohdi, mitä ratkaisuisista seuraa, 5) arvioi, mikä on paras vaihtoehto ja 6) valitse paras ratkaisu kokeiltavaksi.	1 2 3 4 5
12. Valitsen kirjoista ja tarinoista ongelmanratkaisuun sopivia tilanteita, joiden avulla voidaan harjoitella ongelmanratkaisun askeleita ja ratkaisuja.	1 2 3 4 5
13. Rohkaisen lasten yhteistoiminnallista käytöstä antamalla heille tehtäviä, kannustamalla heitä auttamaan toisiaan ja antamalla heille valinnanmahdollisuuksia.	1 2 3 4 5
14. Käytän käsinukkeja, leikkejä, pelejä, mielikuvitustarinoita ja draamaa rakentaakseni kuvitteellisia ongelmatilanteita, joiden avulla lapset harjoittelevat ongelmanratkaisua näyttelemällä ratkaisujaan.	1 2 3 4 5
15. Käytän opettaja — vanhempi viestipohjia kannustamaan vanhempia, jotta he voivat auttaa lapsiaan ongelmanratkaisussa, kun lapset alkavat hermostua kotona.	1 2 3 4 5
16. Tapaan vanhempia, joiden lapsilla on itsesäätelyn kanssa haasteita, ja esittelen heille ongelmanratkaisukeinoja ja kuinka he voivat käyttää tunnevalmentamisen metodia.	1 2 3 4 5
Tavoitteeni liittyen emotionaalisiin, sosiaalisiin ja ongelmanratkaisun strategioihin, joita aion käyttää jatkossa.	